

БОГДАН Б. ФЕДЧУК

КИМ Я БУДУ

МРІЇ МОЛОДИХ

ТОРОНТО — 1987

БОГДАН Б. ФЕДЧУК

КИМ Я БУДУ

МРІЇ МОЛОДИХ

ТОРОНТО — 1987

Комп'ютерський набір і графічне оформлення
ВИДАВНИЦТВО ВІКТОРА ПОЛІЩУКА
WIKTOR POLISZCZUK PUBLISHING
380 Dixon Rd. # 805, Toronto (Weston), Ontario M9B 1T3
Tel. (416) 247-0424

Цю збірку дарую ПЛАСТОВІ.

Видано коштами автора.

Мовна редакція і коректа — Тоня Горохович

ПАМ'ЯТІ МОЇХ ПЕРШИХ, НАЙДОРОЖЧИХ
УЧИТЕЛІВ — БАТЬКІВ ДМИТРА І КАТЕРИНИ,
ЦЮ СКРОМНУ ЗБІРКУ ПРИСВЯЧУЮ

ВСТУПНЕ СЛОВО

**Заки фах здобути —
Добрим і правдивим
Українцем треба бути.**

Богдан Федчук: „Ким я буду?”

Книжка, що її подарував Автор українській, а передусім пластовій молоді — з нагоди 75-річчя Пласту —, це не тільки „мрії молодих”, як про це висловився Богдан Федчук у підзаголовку твору, але й мрія його самого. Мрією Автора було побачити свої вірші друкованими, доступними молодому українському поколінню. Тому Він не жалів ані труду, ані коштів на їх видання.

Автор знає молодь і її мрії. Справді треба дивуватися його творчій уяві, багатству фантазії щодо молодечих мрій.

Українські діти і молодь знають Богдана Федчука теж як автора кількох сотень загадок, що їх Він видав своїм коштом у 25 збірках. Але багато з них ще не побачили світу. В Нього їх — тисячі! Недарма любителі цього роду творчості звать Б. Федчука королем українських загадок.

Усе, що створив досі Б. Федчук, пронизане любов'ю до дітей та молоді, прагненням допомогти їм добиватися успіхів у житті. А успіхи Атор в'яже з любов'ю до Бога, рідного народу, ближнього, з потребою плекання рідної культури, збагачуванням довговіковою культурою свого народу і загально-людською.

Обдаровані цією книжкою — діти і молодь — просять „короля загадок” прийняти дуже сердечне й багатомовне побажання Авторів — усіх ласк Божих — здоров’я, творчих сил і успіхів у здійснюванні дальших задумів для добра молодого українського покоління.

Голосно й сердечно з усіх країн проживання української молоді співаємо: Д я к у є м о - о - о !

Пластуни

ЧИЙ ЦЕ ЗАКЛИК?

ПРИХОДІТЬ ДО МЕНЕ, ДІТКИ,
А Я СВІТЛО—ЗНАННЯ ДАМ,
СКАРБ ВЕЛИКИЙ І ЦІКАВИЙ,
ДВЕРІ В СВІТ ВІДКРИЮ ВАМ.

(ШКОЛА)

ШКОЛА

Посідали коло школи
Школярі старанні,
Що не люблять спізнатися,
То й прийшли зарані.

От балачки почалися
З чого живуть люди,
Хто і ким з них, як виросте,
Працювати буде.

І дівчатка не хотіли
Лишитись позаду —
Теж казали і слухали
Всяку тут пораду.

І так часто в дні погідні,
Ціле літо Боже,
Розмовляли — хто ким буде.
ХАЙ ЇМ БОГ ПОМОЖЕ!

Запитання:

1. Чому треба вчитися і працювати?
2. Ким працюють твої батьки?

ДАЙТЕ ВІДПОВІДЬ НА ПИТАННЯ

Є фахів багато в світі,
Важко всі назвати.
Ким працюють ваші
ТАТО Й МАТИ?

А ким ти хотів би бути?
Думку скажи власну.
Хоч би ще й не дуже певну,
Приблизну, не ясну.

КИМ Я БУДУ?

На тему фахів — розмову
Вів Олесь з Наумом.
Олесь каже: — А я буду
Ціле життя ПЛАСТУНОМ.

Виховником молоді найкращим
Хочу бути — це ж мій фах.
Виховання гідне рідних
Буде у моїх руках.

Помагати буду всім,
Кому лиш потрібно,
Як лиш зможу, скільки треба,
Віддано, солідно.

На виховання посвятити
Весь мій в житті час.
Бо виховання нащадків
Важливе для нас.

Як виховані ми будемо,
Такий нарід буде з нас.
Берімся як один всі
До цього дружньо в згоді вразі!

СВЯЩЕНИК

— Я бажаю посвятити
Життя усе Богу,
Щоб показувать невірним
Добрую дорогу.

Слово правди голосити —
Хай живе Людина!
Щоб і світ ввесь почувався,
Як одна родина...

Якщо б науку цю Христову
Міг увесь світ прийняти,
Не було б і війн ніяких,
Людських звірств завзятих...

І було б на світі добре,
Були б добрі люди,
Бог благословив би їхню
Працю завжди, всюди.

Стан священичий для мене —
Шлях це мій спокутний...
Молитви за Україну
В небі будуть чутні...

Може, Бог змилюється —
Дасть нам кращу долю —
Воскресіння України,
Вимріяну волю!

Запитання: Назви, які обов'язки мають священики?

Прислів'я:

1. Хто з Богом, Бог і з ним.
2. Без Бога — ані до порога.
3. Бога взивай, а рук прикладай.
4. Знає Бог з неба, що кому треба.

ДЯК

— Я до своїх ідей також
Щиро признаюся,
Та не думайте про мене,
Що я лиш хвалюся.

Ні, правдиво, скільки ви тут
Вже фахів назвали,
Та про те, про що я мрію,
Словом не згадали.

А це дуже є важливе,
Тому цю дорогу
Вибрав я — мету спасіння,
Щоб служити Богу.

Я люблю співати дуже
Пісні релігійні.
Це примани є для мене
Душевні, подвійні.

Тому то стан священицький
Вибрав я, духовний,
Це для мене буде життя,
Бо святощів повний.

Як не допну священицтва,
Буду ДЯКУВАТИ,
У відправах священикам
В церкві помагати.

Спів, музика релігійна —
Найкращі у світі.
Їхній вплив на людську душу
Маю на приміті.

Поминувши велич справи,
Те служіння Богу.
Це, до речі, ще й вижити
Добре дає змогу.

Священиків, дяків стає
В нас менше щороку...
Не відступлю від постанов
Своїх ані кроку!

— Амінь! — Гукнула громада.
— Це справа духовна.
Усіх прикмет найкращих —
Слава Богу — повна!

Запитання: Які пісні релігійні знаєш? (Коляди).

Пояснення: ДЯК — служитель церкви, що допомагає
священикові під час богослужіння.

УЧИТЕЛЬ „РІДНОЇ ШКОЛИ” (НА ЧУЖИНІ)

— Праця, подруго, в садочку —
Це фундамент для будівлі,
А я стіни мурувати
Буду, — не марнуючи ні хвили.

В рідних школах учителем
Бути в мене є охота,
Щоб продовжувати ріст народу,
Щоб угору йшла робота.

Це ось згадані тут стіни,
Нашого суспільства хати.
Зусиллями всіх громад
Ми будемо будувати.

Я громадянин у суспільстві,
Добре знаю вагу справи,
Тому вихованням вповні
Я займуся — нам на славу.

Виховання дітей наших,
Щоб любили усе рідне,
Рідну мову шанували,
Шана, все це буде гідне.

І щоб свого не цурались,
Все, що рідне цінували,
Щоб шкідливу меншевартість
Побороли, відкидали.

Бо у розвиток Канади
Наших предків імігрантів,
Вклад є величезний,
Їхні сили, як в гігантів.

„Рідна школа” різьбить душі,
Дає знання так потрібне,
Виховує покоління
Козацького роду гідне.

Тому то я „Рідній школі”
Присвячу знання і силу.
Покоління виховати,
Молодь — дорогу і милу.

Це продовження традицій,
Гордість нації-народу.
Щоб не лізли на загибель,
Як слід, не спитавши броду.

Це завдання величезні,
Не забудьте, про те, любі,
Щоб минути всі помилки,
Роблені вже нами — грубі.

Честь і слава робітникам
На народній, рідній ниві.
Ентузіястам-патріотам,
Що працюють не — ліниві.

Запитання:

1. Чи ти ходив до „Рідної школи”, чи ще ходиш?
2. Яке значення „Рідних шкіл” для українців у чужині?
3. Чому всі українські діти повинні ходити до „Рідних шкіл”?

ПРОФЕСОР УЧИТЕЛЬ ВИХОВНИК

ФЕДІР:

— Щоб дітей виховувати
Нові покоління,
Треба дійсно виявити
І мати уміння.

— Треба бути виховником —
Підказав Микола —
Треба знати душу учнів,
Та не кожна школа

Виховує як слід дітей,
А тільки навчає,
Щоб матеріял подати,
Про інше не дбає.

Така школа проминулась
З основним завданням.
ШКОЛА МАЄ ДАТИ ЗНАННЯ
РАЗОМ З ВИХОВАННЯМ.

Бо щоб лиш саме навчити,
Це ніяка штука.
В цирку навчать коня, слона,
Це також наука.

Лева навчать всяких штучок
Ці циркові школи,
Та вихованим, культурним
Не буде ніколи.

В тому бо і є різниця
ВИХОВАТИ — ВЧИТИ,
Виховувати, це душу
Людини різьбити.

Треба бути в вихованні
Божеством дитині.
Щоб до нутра його душі
Увійти — святині.

Справа виховання дуже
Є відповідальна:
Перед нацією, Богом
Це справа загальна.

Особливо це звернення
До шкіл початкових
І середніх, для тих перших
В поміч додаткових...

Бо якщо ми згадаємо
Університети,
То там молодь виховану
Вповні вже знайдете.

Університети дають
Знання, матеріали,
Розважають світові
Людські ідеали...

Тому в мене вже давно є
Така постанова:
**ВИХОВУВАТИ, УЧИТИ
ПРАЦЯ ГОНОРОВА.**

Запитання:

1. Яка різниця між навчанням і виховуванням?
2. Чи наші початкові і середні школи виховують? Чи тільки подають матеріял до знання?
3. Про що повинні дбати усі вищі, початкові і середні школи?
4. Від чого залежить успіх в навчанні і вихованні?
5. Дайте визначення УНІВЕРСИТЕТУ.

Зауваження: В першу чергу вчитель повинен бути сам добрим психологом і вихованим як слід.

ХЛІБОРОБ

Перший виступив Григорко,
Став таке казати:
Як виросту — хліборобом
Буду працювати.

Хлібороби — це основа
Кожного народу,
І я гордий, що походжу
З хліборобів роду.

Піклуватись, обробляти
Рідні загони —
Хліб своїм давати і навіть
Везти за кордони.

Отже бачте, мої друзі,
Це важлива справа...
Ось чому про хліб так дбає
Кожная держава.

Від такого господарства,
Пильности і труду
Розвиток добра залежить
І держави й люду.

Запитання:

1. Чому хліборобство важливе для людства?
2. Яке значення має хліборобство в розвитку промисловости, добробуту?
3. Які знаєш хліборобські знаряддя?

Це повинно бути знане,
Усім, — доказ в руках.
Чому ж праця хлібороба
У світі найнеобхідніший факт ?

БО ХЛІБОРОБИ ВИРОЩУЮТЬ ХАРЧІ ДЛЯ ЛЮДЕЙ
У ЦІЛОМУ СВІТІ.

ГОСПОДАРСТВО ПЛЕКАННЯ ДРОБУ І КОРІВ

ГЕРАСИМ:

— До любителів ріллі
І я теж належу.
Буду мати господарство
Із тобою в межу.

Скінчу школу господарську
Чи радше — рільничу.
Джерело харчів працею
До життя покличу.

Я буду плекати кури,
Гуси, качки, свині.
І товар — воли на м'ясо,
Це поплатне нині.

М'ясо з дробу, чи свинину,
Чи вовове м'ясо,
Як яєчка заїдають
Люди смачно-ласо.

Плекатиму теж корови.
Молоко, сир масло —
Це також до хліба добре.
Таке моє гасло.

Певно, що я буду власну
Молочарню мати.
В мене, отже, ви набілу
Можете придбати.

Першоякісне все буде,
Свіже смакувати.
Споживайте, на здоров'я!
Можу вам бажати.

„Слава і тобі хай буде
За твою роботу!”
— Каже Яків. — „На подібне
І я теж маю охоту.”

Пояснення:

1. Свияня, свині — безрога, безрогі.
2. Дріб — свійська пташня, птиця: кури, гуси, качки, індики і т.п.
3. Набіл — молоко; молочні продукти.

Запитання:

1. Яке м'ясо тобі найбільше смакує?
2. Що тобі найбільше смакує з набілу?

ПЛЕКАННЯ ХУТРЯНИХ ТВАРИН

ОХРИМ:

І я також недалеко
Від вас розміщуся.
Плеканням чого? Кожухів
Солідно займуся.

Засміялось товариство...
„Ми хочемо знати,
Як то можна, по-твоєму,
КОЖУХИ ПЛЕКАТИ?”

— Тут ніяка дивовижа —
Відповідь була Охрима. —
Слухайте і приглядайтесь
Власними очима.

Я буду плекати НОРКИ,
СОБОЛІ, КУНИЦІ.
Також ВІВЦІ, а з їхніх шкір
Кожухів — скарбниці.

З овець не лише кожухи,
Є м'ясо і вовна.
З вовни - одяг, а за те все
І кишень повна.

З норок, соболів і куниць,
Для людей — громади,
З їхніх шкір прекрасні хутра,
Не лиш для паради...

В додатку вам і це знати,
Це правда, не „слухи”,
З них найкращі, найдорожчі
На світі кужухи.

А на них є завжди попит,
У торгівлі — ринок.
Тож плеканням цих вартісних
Займуся тваринок.

Думаю, що пояснення
Уже не потрібні.
„Славно! Славно!” — всі гукнули. —
Ми з тобою згодні!

Запитання:

1. Зі шкіри яких тварин виробляють хутра?
2. Хутра з яких тварин ти бачив?
3. Що ще, крім вовни і м'яса, маємо з овець?
(Молоко, а з овечого молока — БРИНДЗЯ).

КУШНІР

Та й Пилип забрав тут слово:

— Хлопці — побратими!

Звіритись і я вам хочу

З плянами такими:

До кушнірства-кожухарства

Я охоту маю.

І справдиться це, я вірю,

І вас запевняю.

Хочу вміти виправляти

Ріжно всякі шкіри,

Щоб і м'якість ріжну мали,

Кольори і міри.

Та й кожухи шити хочу,

Сердаки і шуби,

Ріжнокрасні, чорні, білі,

Хто які де любить.

І то будуть кожушини,

Любо й одягнути.

Всюди славу моя фірма

Мусить тим здобути.

Пояснення:

КУШНІР - фахівець, що вичиняє хутро із шкури та шиє хутряні вироби.

Запитання:

1. З яких тварин хутряні шкіри в нас марнуються, а в чужих країнах використовуються? — псячі, котячі, кротів, пацюків-щурів тощо.
2. Чому це так?
3. З яких тварин маємо шкіри на кожухи?

КРАВЕЦЬ

— Правда, хлопці, — каже Ігор, —
Слава хліборобам,
Але й іншим фахам
Хай буде шаноба.

Треба й нам, як є по людях,
Кожній дати людині,
Що десь техніка здобула
І вчора і нині.

Всі ремесла і промисел
Мусять процвітати,
Мусять люди все потрібне
І найкраще мати.

Тож кравцем я хочу бути,
Шити одяг буду,
А щоб шити бездоганно,
Слід докласти труду.

Ви знаєте: хоч фабрика
Теж одягу робить,
Та кравця, якщо хороший,
Теж біда не гнобить.

Запитання:

1. Що і з чого шиє кравець?
2. Назви кравецьке знаряддя.

КРАВЧИНЯ

Тут Мелася підвелася,
І стала на ноги.
— Нам у світ відкриті, бачу,
Правильні дороги.

Ігореві тільки хочу
Ще увагу дати:
Маєш поваб до кравецтва —
Успіх будеш мати!

Хоч фабрики шиють одіж,
Він теж кравцем буде,
Тож у фабриках, знай, шиють,
Не хто інший, — люди.

Це найменше, мій голубе,
Зовсім не журися
І кравецтва, якщо любиш,
Від сьогодні вчися.

Мама моя теж — кравчиня.
Я ж їй помагаю.
Гарний фах, і платний добре,
Я це добре знаю.

Я також піду цим шляхом
І її слідами,
А жіночого кравецтва
Навчуся від мами.

Запитання:

1. Що шиє кравчиня? 2. На чому, чим шиє? 3. Чим
шили раніше, поки винайдено машину до шиття?

Зауваження: Машину до шиття винайдено 1846 р.

ТОРБИНЯРКА ЛЕСЯ

Річ для нашого жіноцтва
Завжди є потрібна,
Це до рук торбинка гарна,
Зовсім необхідна.

Кольорові, різновидні,
Всілякі моделі
У робітні ви знайдете
В Лесиній оселі.

— Підберете до вподоби,
Правду вам сказала. —
Це так Леся, бо нарешті
Сміливости набрала.

— Я заходжу до робітні
Торбинок жіночих.
Та які ж вони прекрасні,
Хапають за очі!

Я роботі приглядаюсь,
Часом щось поможу.
Тож робітню тих торбинок
Я відкрити можу.

Куди ходжу, про це тільки
Думаю і мрію,
Що здійсниться це напевно,
Я маю надію.

Запитання:
Для чого потрібні жінкам ручні торбинки?

МОДИСТКА

На це Галя відгукнулась:
— Я також солідну
Піднайду для себе працю,
І легку, й дохідну.

Хочу вчитись на модистку —
Для жінок щось шити,
Капелюшок чи шапочку
Знатиму робити.

Будуть вони в мене всякі,
Як накаже мода —
Прості, косі й інші гарні,
Що й грошей не шкода.

Кольористими прикрашу
Кільцями, кульками, —
Жінки будуть купувати
Щодня десятками.

А я тільки шити буду,
Ставить на виставу.
Буду мати, як модистка,
Зарібок і славу.

Запитання:
Що ще, крім капелюхів, шиє модистка?

ТКАЛЯ

Бере Ганя слово й каже:
— В нашому повіті,
Як ви знаєте, килими
Щонайкращі в світі.

Ці килими тчуть із вовни,
А як тчеш — мов шиєш...
Килимок вбирає очі,
Як постіль прикриєш.

І тчуть в нас теж полотна
Та рушники в крати.
Придивлялась я і хочу
Ткалею теж стати.

Згадав Олег про той образ,
Про Святу Родину,
Що Марія пряде на нім —
Згодом ткатиме ряднину.

Це все я вам, мої любі,
Кажу й не жартую:
Перші гроші — от я ткацький
Варстатик купую.

Запитання:

1. З чого роблять килими?
2. Що ще роблять із вовни?
3. З чого роблять полотна?
4. Чому Ганя хоче бути ткалею?

ВИШИВАЛЬНИЦЯ ОЛЕНКА

— Галя буде модисткою,
Ганя буде ткати,
А я буду українські
Взори вишивати.

ВИШИВКАМИ я займаюся —
хрестики, низинка,
Ось спідничка, гарна блюзка
Навіть сорочинка.

І торбинка й скатертина,
На рушник — тризуби,
Образ, пошивки усякі —
Вишите і любе.

Гарні краватки і стрічки —
Варто, ох прибратись!
У вишивках, мов князівни,
Будете пишатись.

Ну, а хлопці — наче в казці...
Направду аж сяють,
Як вишиванками у свято
Себе повдягають.

Вишивками прикрасити
Церкву чи то хату —
Справді буде виглядати
На княжу палату.

Вишивки ж бо українські
Величні красою,
Усіх манять, захоплюють,
Чарують собою..

Запитання:

1. Назви речі, які можуть бути вишиті.
2. Що ти маєш вишиваного?
3. Які вишивки є у вас у хаті?

(Можна вишивати: рушники, пошивки, обруси, краватки, сорочки, блюзки, спідниці, образи, краєвиди тощо).

СТОЛЯР

Наш Олег столярство хвалить
І то хвалить ревно, —
Він як виросте, то буде
Столярем напевно.

— Столярем я — каже — буду,
Люблю я це діло.
Робитиму всякі меблі —
Чисто, гарно, вміло.

Як хто в мене меблі візьме
І встаткує хату,
Подобати вона буде
На княжу палату.

Ви, напевно, мої любі,
Бачили картину,
Що маляр на ній представив
Пресвяту Родину?

Святий Йосиф щось там теше,
Міряє, рівняє.
Столярем він був напевно,
Біблія навчає.

Тим-то й фах отой столярський
Я люблю завзято,
Щасливий буду, як стану
За своїм варстатом.

Запитання:

1. Що виробляє столяр і з якого матеріалу?
2. Назви столярське знаряддя.

КОВАЛЬ

Ось устав уже і Влодко
До усіх розмови:
— А я , хлопці, колись буду
Вироблять підкови.

І кувати коней буду,
І вози і сани,
Плуги й борони господар
У мене дістане.

Що там треба викувати,
Викую ж ті речі, —
Із села до кузні йтимуть
Люди вдень і ввечір.

Чи то комбайн, чи то трактор,
Я з місця направляю,
Господарям на час добру
Роботу доставлю.

Ковалем був Франків батько.
І я теж ним буду,
КОВАЛЯ фах завізьмуся
Вивчу і здобуду.

Бо й скільки б ми не мріяли,
Фахів не хвалили,
Кожний вибере, що любить
І кому що миле.

Запитання:

1. Назви знаряддя, якого вживає коваль при роботі.
2. Що виконує коваль?
3. Чому Влодко хоче бути ковалем?

БАТЬКО нашого великого і славного поета Івана Франка, був ковалем.

ТРИКОТАЖНИЦЯ

КАЛИНА:

— Чую, що ми всі корисно

Провели хвилини. —

Товариство вчуло голос

Подруги Калини. —

Так, це добрі є познаки,

І наші прикмети

Як правдиво ці вислови

До серця приймете.

І я від вас не лишуся

Позаду ні трохи.

ВИПЛІТАТИМУ ВОВНЯНІ

ШКАРПЕТКИ Й ПАНЧОХИ.

А якщо зайде потреба,

То я так міркую:

Спілку, мале підприємство

Ще зорганізую.

Речі згадані із вовни

Для усіх вигідні.

І у вжитку щоденному

Просто необхідні.

А зокрема вони взимку

Свою вартість мають,

Бо від зима — хто їх має,

Того захищають.

Наша спілка робитиме
СВЕТЕРИ, „ТРИКОТИ”.
Охорона проти зимна — проти!

Через голову вдягати,
Різні інші для вигоди,
З ковнірами під бороду,
Всякі — знані моди.

— О, це також, як бачимо,
Є практичні речі.
ПРИЗНАННЯ! — Голоси чути
Гучні, молодечі.

Пояснення: ТРИКОТИ, ТРИКО (від франц. tricoter — в'язати). Вовняні чи напіввовняні тканини, на поверхні яких є виразний малюнок, утворений переплетенням ниток у вигляді невеликих рубчиків, смужок, кліток тощо. ОДЕЖА З ТРИКОТАЖУ, ЯКА ЩІЛЬНО ОБЛЯГАЄ ТІЛО.

РУКАВИЧНИЦЯ

ЗІРКА:

— Послухайте ще ось мене,
І я без принуки
Робитиму щось потрібне,
Для людей на руки. —

Ця заява веселої
Подружечки — ЗІРКИ.
— І до міри кому треба,
Будуть і без мірки.

Плетені будуть із вовни,
І шиті зі шкіри.
— ТО ФАБРИКА РУКАВИЧОК! —
Відгадка це ВІРИ.

Каже Зірка: — Так, ти Віро,
Добре відгадала. —
І ще кілька слівець своїх
До цього додала:

— Рукавиці із пальцями,
З одним пальцем тільки.
До роботи, на парад,
Хто захоче, — скільки.

Це заняття дуже добре,
Добрі рукавиці
Придаються всім узимку
Теж для — заграниці.

Такі речі необхідні,
Щоденного вжитку,
А за добрий товар можна
„Набити й калитку.”

Запитання: Чи ти вживаєш рукавиць і коли?

Пояснення: КАЛИТКА — торбинка для грошей,
ГАМАНЕЦЬ (розуміється, зі шкіри).

САЛЬОНИ МОДИ, ЖІНОЧОЇ ОДЕЖІ

До голосу зголосилась
Скромненька ПЕТРУСЯ:
— Я вже — каже — так високо,
Як дехто не пруся,

Але буду мати, знайте,
Гарний САЛЬОН МОДИ.
Для жінок наймодерніший,
Усім для вигоди.

Найкраща жіноча одіж
Буде у крамниці.
Наймодерніші фасони
На баль, вечорниці,

На прийняття і на всякі
Оказії, знайте,
Готове буде, — як ні, пошию.
На увазі майте.

Бо я буду і кравчиня
Світова і модна.
Все пошию, хто що схоче,
Бо я буду годна.

Отже, подруги і друзі,
Майте на увазі,
До мене йдіть у потребі,
У кожному разі! —

—Слава! Слава! — Гомоніло
Весело в громаді,
Бо з проєкту згаданого
Видно усі — раді.

Запитання:

1. Що таке жіночий сальон моди?
2. Хто шиє жіночу одіж?

САЛЬОН КРАСИ

ОЛЕНКА:

— Як для мужчин стрижій-голяр
Показує моду,
Так мій сальон краси буде
ЖІНОЧОГО РОДУ.

Будуть жінки приходити
І дівчата милі,
А я буду їм робити
Кучері і „хвилі”.

На їх головах з волосся
Фризури модерні,
І прикраси одночасно
Пороблю штудерні.

Все це, знаєте, так зроблять
Мої вправні руки.
Чи дібрати до волосся
Потрібні перуки,

Чи підтяти, щоб зрівняти
Гарненько волосся,
Щоб чарівно виглядати
Для кого прийшлося...

Краса мужчинам потрібна,
А жінкам тим більше,
Хочуть двічі гарнішими бути,
Кажучи між нами.

Бо краса для всіх потрібна,
Для жінок важлива...
Бо жінки усі КРАСУНІ,
Це дійсність правдива.

Запитання: Що то є „САЛЬОН КРАСИ”?

?

— Що за фах, ану вгадайте,
Що люблю я дуже! —
Остап каже, — Як звуть того,
Що то клепки струже?

Він і скипці добрі робить,
Коновки на воду,
Всякі бодні і бочечки
Людам на догоду.

Теж і відра із дерева,
Ну скажіть, хай знаю.
Якраз таким майстром бути
Я охоту маю.

Речі ці тепер не модні,
Та не можна знати...
Якщо попиту не буде,
Фах можна міняти.

— БОНДАР, БОНДАР, — кажуть діти, —
Так той майстер зветься.
Та ж, Остапе, такий бондар
Твій батько, здається.

— Так, мій батько все це робить,
Та робить руками.
А я хочу машинами
Робити те саме.

Запитання:

1. З якого дерева робить бондар згадані речі?
2. Що то таке клепки?
3. Як треба розуміти, коли кажуть, що „комусь бракує клепки”?

СЛЮСАР

— А я, мої друзі, —
Брат Іванки став казати, —
Дуже хочу навчитися
Замки виробляти.

Ключі, ножі і ножиці,
Клямки і пружини,
Всякі речі, що потрібні
Кожніської днини.

Замки мої складні будуть,
Це всіх зацікавить,
Тож такі замки і кожний
До дверей приправить.

Щоб такий замок зробити
Або відімкнути,
Про це нема навіть мови
І не може бути.

— Ти слюсарем будеш, Орку! —
Діти відповіли
І замовкли, бо ще інших
Почути хотіли.

Запитання:

1. Які слюсарські вироби найбільше вживані в домашньому господарстві?
2. Яка різниця між ЗАМКОМ з наголосом на „О” і ЗАМКОМ з наголосом на „А”?

(Наголос міняє значення одного і того самого слова).

МИЛОВАР

— Я щось таке робитиму,
Що вам і не сниться,
Що для рук, ну і для шиї
Людам знадобиться.

Воно конче всім потрібне,
Скрізь за ним питають.
Не знаєте? Його люди
МИЛОМ називають.

У народу, що багато
Зуживає мила,
Є не лиш культура, кажуть,
А й здоров'я, сила.

Мила прості і пахучі
Випущу на ринок,
Мій це добрий і корисний
Для людей учинок.

Ось тому-то МИЛОВАРСТВА
Фах я вибираю,
Миловарню як виросту,
Власну відкриваю.

Запитання:

1. До чого вживають мила?
2. З чого варять мило?

Пояснення: УЧИНОК (ВЧИНОК) — окрема дія, те, що здійснене, учинене кимсь.

ЗОЛОТАР—ЮВЕЛІР

— Те, що я тепер придумав,
Також не новина.
Це зайняття ювеліра
Знає це людина.

Ріжні речі із золота,
Срібла і платини
Набувати ви зможете
Як треба щоднини.

Власний виріб, дуже гарний
І найнижчі ціни
Вам дозволять прикрасити
Навіть домів стіни.

І перстені, і сережки,
Ланцюжки, прикраси
Власноручно робить буду,
Для людей, для маси.

І годинники, відзнаки
Золотії пера
Для письменника, поета
І для кольпортера.

Посуд золотий і срібний,
Позолоть на скрині,
І на руки, і на шию, —
Прикраси людині...

Фабрику таких то прикрас
Ще гадаю мати,
Щоб як слід інтересантів
Міг задовольняти.

Запитання:

1. Що виробляє золотар-ювелір і з чого?
2. Котрі метали звуть шляхетними?

Зауваження: Так зване вічне перо (фонтанове)
винайдено 1884 р.

Пояснення: МАСА, МАСИ — велика сукупність
людей, широкі кола населення.

ЛИСТОНОША

— Думаю, що ЛИСТОНОШІ
праця не найтяжча,
А таки досить цікава,
І від інших краща.

Він зодягнений чистенько
Й руху має досить,
Кожний знає листоношу,
Що листи розносить.

Знають його добрі люди,
Радо зустрічають,
Чи до них чого не має,
Завжди поспитають.

Як щось є — даєш, і це
Радую людину,
Слова щирої подяки
Чуєш кожну днину.

Та не завжди. Часом прийде
Наказ борг віддати,
Тоді шапку на голову
І — мерщій із хати...

Запитання:

1. Що пересилаємо поштою?
2. Як це робиться?
3. Що мусить бути точно написане на коверті?
4. Які бувають посилки?

ГОДИННИКАР—ЮВЕЛІР

Володимир загадався
Та й озвався по хвилі:
— Я ГОДИННИКАРЕМ буду,
Друзі мої милі.

Сядеш собі при столику,
У ясній кімнаті,
Несуть тобі годинники
І бідні й багаті.

Тому ключика приправиш,
Іншому пружину,
Тому волос, тому трибик —
Так у кожна днину.

Годинників то справді
Зовсім у нас мало,
Громадянство про фах оцей
Якось не подбало.

В усіх фахах ще слабкі ми,
Та дасть Бог, зростемо
І добрими фахівцями
Працюватимемо.

Запитання:

1. Яку роботу виконує годинникар?
2. Що можна купити в годинникаря?
3. Поясни назву „сонячний годинник”
4. Поясни назву „пісковий годинник”.
5. До чого служать годинники?

Прислів'я: „ЧАС — ТО ГРОШІ!” Як це розуміти?
Поясни.

МЕЛЬНИК

— Різні фахи ми назвали,
Всякі ми спімнули,
А таки — всміхнувся Ромко —
Деякі забули.

Раз побіг я купатися
Ген на низ, до річки,
І якось мені впав в око
Млин наш невеличкий.

До млина я по купелі
Підійшов, заглянув,
Бачу: мельник має працю
Зовсім непогану.

Люди одні звозять зерно,
Другі насипають,
Інші борошно біленьке
З бодні вибирають.

Мельник ходить, доглядає.
Ніби і без труду...
Так мені це до вподоби,
Що МЕЛЬНИКОМ буду.

Запитання:

1. Яка різниця між млином турбіновим, водяним, паровим і вітровим?
2. Яке значення річок, вітру, електрики — як засобу рушійної сили в розвитку промисловости?

ШВЕЦЬ

А знаєте що, хлопці?
Шевчити бажаю, —
Олесь каже. Я до цього
Страх охоту маю.

Казка каже: „Раз царевич
До шевця заходить,
Золотії черевики
Зробити замовив.

Зробив швець той черевики,
Та такі чудесні
Що могли б у них пишатись
Янголи небесні.

От царевич тоді каже:
— Дівчину такую,
Що їх взує, за дружину
Візьму, не жартую.

Де взялось дівчатко гарне,
Бідна сиротина,
Кияночка і їх взула.
Щаслива година.

І царевич одружився,
Цариця ж в одплату
Для шевця побудувала
Розкішну палату.”

Запитання:

1. З чого роблять взуття?
2. Яке взуття знаєш?

СТРИЖІЙ—ГОЛЯР

Ось Микола. Він мріями
Не надто літає,
Фах голярський СТРИЖІЯ
Собі вибирає.

Бо стригтися всякий мусить —
Чи малий, чи сивий.
Кожний хоче виглядати
Як красень правдивий.

І Микола каже друзям:
— Я стригти вас буду,
Щоб люди не дивились
На „кудлаїв-чудо”.

Зробить можна й кучерики,
Вуса підрівняєм,
А хто схоче — то й козацькі
За старим звичаєм.

Пострижені й поголені
З моєї голярні
Будуть люди виходити
Молодші і гарні.

Запитання:

1. Чому корисно стригти волосся на голові попри шкіру?
2. Які знаєш знаряддя до стриження?

?

Ілля каже: — Я опишу,
А ви відгадайте,
Про те, як цей фах назвати,
Самі вже подбайте.

На голові у мене буде
Чорненька шапчина,
Вся одежа також чорна,
Шнур в руці й драбина.

А на шнурі мітла, щітка,
Шкробачки і віха.
Чорне теж обличчя, наче
З Африки приїхав.

Хто мене побачить, крикне:
— Ой, і нам набрудиш!
Ну, знаєте ким я буду?
— САЖОТРУСОМ будеш!

— САЖОТРУСОМ, САЖОМЕТОМ! —
Діти закричали,
Задоволені, що зразу
Фах його вгадали.

При зустрічі з коминарем,
Голосить помовка,
БУДЕ ЩАСТЯ І НЕ БУДЕ
БОЛІТИ ГОЛОВКА!

Це був опис, як то було,
Тепер зміни всюди,
І модерні усі фахи,
Так як і всі люди.

Фах цей змодернізувався.
Пилосос — існує,
Чистить печі і такого
Всякий потребує.

Запитання:

1. Що робить САЖОМЕТ—КОМИНЯР?
2. Чому його праця важлива і потрібна?

БЛЯХАР

МИРОН:

— А щоб слави не придбати,
Між вами — невдахи,
То я рішив виробляти
Що потрібне — з бляхи.

Тобто БЛЯХАРЕМ я буду.
Бляхарі потрібні,
За бляхарами є попит.
Значить, — вони необхідні.

Дахи, ринви, стіни домів
Бляхою покрити,
Це для бляхарів фахівців
Приємно робити.

Цим усім, — то я займуся.
А це буде „спілка”.
Бо роботи — до суботи...
Буде з понеділка.

Дні за днями у роботі,
І так цілі тижні,
Цілі роки, щоби були
Вдоволені ближні.

— Славно! Славно! — в захопленні
Громада гукає. —
Кожний із нас, те, що любить,
Того і шукає!...

Запитання:

1. Який ти фах думаєш придбати?
2. Який фах із тут названих, тобі найбільше сподобався?

Пояснення: БЛИЖНІЙ, БЛИЖНІ — те саме, що близький.

ПЕКАР

— Я муку, те борошенце,
Матиму без труда, —
Каже Максим, — і хліб людям
Випікати буду.

Будуть щодень хліби свіжі,
Менші і великі,
Пампушки, тістечка всякі,
Ріжні смаколики.

— Бути ПЕКАРЕМ ти хочеш? —
Друзі враз сказали,
І врочистими словами
Друга запевняли:

— Ми все печиво у тебе
Купувати будем,
Покажемо, що ми друзі,
Свого не забудем.

— Дружність нашу — Максим каже —
Я зі школи знаю
І усіх вас у пекарні
Власній привітаю.

Запитання:

1. Чи ти був у пекарні, що там бачив?
2. Що і з чого випікає пекар?

ДРІЖДЖАР

— Як почув я запевнення
Ті твої, Максиме,
То подумав: Ну з голоду
З нас ніхто не згине.

А дружити із тобою
Мушу я сердечно,
Щоб то покупця одного
Мати вже безпечно.

Не обходиться без дріжджів
Жодна ще пекарня,
А їх власне моя буде
Робити дріжджарня.

У щоденнім житті дріжджі
Завжди додаються,
Тож і покупці напевно
На дріжджі знайдуться.

Я гадаю, що люди і ви,
Також не від того,
Пам'ятаєте той заклик:
„СВІЙ — ІДИ ДО СВОГО!”

Запитання: До чого вживають дріжджів?

М'ЯСАР

Роман каже: — Гарні фахи,
Але ким я буду —
То найкращий, щоб ним бути,
Завдам собі труду.

М'ЯСАРЕМ я буду, хлопці.
Кожної бо днини
В мене буде м'ясо свіже
І повно свинини.

Будуть теж ковбаски всякі,
Шинка і паштети,
Сальцесону і вудженки
Скільки хоч візьмете.

Та найкраща в мене буде
З перцем солонинка,
Така смачна, як побачиш,
Аж потече слинка.

І як спробуєте тільки
Раз купити в мене,
То дістанете усього
На їство щоденне.

Запитання:

1. Скажи, які м'ясарські вироби споживаєш ти?
2. Які роди м'ясив знаєш? (свинина, телятина, дичина, волонина, баранина, курятина, риб'яче).
3. Що таке — „ЯТКА”?

РЕСТАВРАТОР

— Що ти вже придумав, слухай,
Друже Леоніде? —
Хтось озвався. — О, я мрію
Про смачні обіди.

Ви працюєте усі тут
Так важко і жваво.
До мого ресторану
Прошу всіх ласкаво.

Так від ранку говорити,
Певно зголодніли.
Дуже добрі страви в мене,
О, ви попоїли б.

Глянув Леонід довкола
По всіх, — засміявся.
— Кажу правду, бачу кожний
Із вас облизався.

У моєму ресторані,
Що ще буду мати,
Кожночасно добрі страви,
Зможете дістати.

У харчівні ще при тому
Хочу й те додати:
УСІ СТРАВИ УКРАЇНСЬКІ
Зможете дістати.

Запитання: Назвіть усі українські страви вам знані.

КУХАРКА

ЗІРКА:

— Щоб смачні були всі страви,
В ресторані успіх,
Теж від кухаря залежить
Як варить він впоспіх.

А я вже тепер удома
Варю, випікаю,
Батьки кажуть, що помисли,
Здібності я маю.

А як курси куховарські
Скінчу ще до того,
Фахівцем тоді я буду
Варення смачного.

До харчівні як кухарка
Зголошуся сміло.
Бо тоді варити зможу
І смачно, і вміло.

Певно, тоді мене приймеш,
Друже Леоніде,
Бо без мене у харчівні
Інтерес не піде.

Запитання: Назви знані тобі страви чужих народів.

КЕЛЬНЕР

— Дуже добре ти придумав —
Відгукнувся Сава. —
Щоб і нас погодувати
Слава Тобі! Слава!

А тому, що я є звинний,
Спритний, признаюся,
То кельнером у харчівні
В тебе приміщуся.

Чепурно, убраний біло,
Гарно і чистенько,
Обслуговувати гостей
Буду я чемненько.

Усміхнуся до кожного,
Скажу шанобливо:
Що бажаєте? І зразу
Принесу можливо.

Якість страв, моя обслуга,
(Де робити стану),
Запевняє успіх добрий
Цього ресторану.

Запитання:

1. Які українські страви ти найбільше любиш?
2. Які українські напитки тобі знані?
(Варений МЕД, вишняк).

ВЛАСНИК ХАРЧОВОЇ КРАМНИЦІ

ЯРЕМА:

— І я від вас не відлечу
І не лишусь позаду,
Вже намітив, що робити,
Запевняю вас — громаду.

Це не дуже щось „важливе”,
Але то така „дрібниця”,
Необхідна у суспільстві,
То є — ХАРЧОВА КРАМНИЦЯ.

Харч-пожива є конечна,
Це потреба всіх щоденна.
Це „підстава існування”,
Хоч яка вона буденна.

Що ж, у мене усі страви
Будуть добрі і свіженькі,
А в додатку — пам'ятайте,
Ще, як ніде — дешевенькі.

Це така рекля ма-згадка,
Використав тут нагоду.
Але і таке щось, справді,
Є потрібне для народу.

І тому я цю крамницю
Як то кажеться — „заложу”.
БУДУ ВЛАСНИКОМ. Обслужу
Всіх найкраще, — я то зможу.

Запитання:

1. Назви, які ще інші крамниці знаєш?
2. Яка крамниця є найближча до вашої хати?

Пояснення: НАМІТИТИ, НАМІЧАТИ, НАМІЧУВАТИ
— передбачати робити щонебудь, плянувати.

ЦУКРОВАР

Тут підвівся Петрик жваво,
Смачно облизався
І словами ось такими
До друзів озвався:

— І я теж солодке люблю,
Мушу з тим годитись.
Тому близько коло Дмитра
Треба поселитись.

На пожиток добрим людям,
Дітям на розраду
Виробляти буду цукор,
Ну ще й чоколяду.

Мого виробу цукерки,
Мармеляди й соки
Іти будуть з України
Ген у світ широкий.

З горіхами чоколядки,
Нугати й бомбони
Робитиму у фабриці
Певно й цілі тонни.

Бо скажу вам: ЦУКРОВАРНЮ
Хочу мати власну...
Солодити усім людям
Їх долю злочасну.

Запитання:

1. З чого варять цукор?
2. З чого роблять цукерки і чоколяду?
3. Чи в Україні є відповідні умови для розвитку цукроварства і виробництва солодошів?
4. Чому недобре їсти забагато солодошів?
(Псуються зуби)

ПАСІЧНИК

— Як поважно потрактуєм
Наших фахів справу,
Матимемо — каже Дмитрик —
Грошики і славу.

Я ПАСІКУ буду мати,
Перший, попереду,
Щоб щороку вам доставить
Скільки треба меду.

Бджоли, вулики і квіти, —
Що тут ще хотіти?
У пасіці пильна праця
Тільки, брате, вліті.

А вже взимку меди вариш,
Пляшки наливаєш.
Люди мають питво добре,
А ти гроші маєш.

З меду бува дохід гарний,
А робота мила.
Коли б тільки бджола праці
Усіх нас навчила.

Запитання:

1. Що то є ПАСІКА?
2. Хто збирає-робить мед? Як? З чого?
3. Чому, в чому належить наслідувати бджолу, як зразок упродовж життя?

ЩО РОБЛЯТЬ З ОВОЧІВ?

— Ти скінчив, мені здається.

— Так, уже готово!

А тепер скажу я дещо

І попрошу слова.

Овочів не лиш в природнім

Вигляді вживають.

З них прекрасні мармеляди

Соки виробляють.

Ну, а вина овочеві,

Кажуть люди: „ПИШНІ”,

А до того надаються

Агрус, а ще краще — вишні.

Яблука, порічки також,

Навіть полуниці,

І малини, і черешні,

І сливки й чорниці.

Вироби ці, щоб ви знали,

Сестри любі, браття,

У майбутньому для мене

ФАХ МІЙ І ЗАНЯТТЯ.

Запитання: Назви знані тобі вироби з овочів (рідкі й густі).

ДОМАШНІЙ ВИРІБ ВИН

— Я теж ніяк не лишуся
Від усіх позаду.
Займуся вирощуванням.
Чого? Винограду.

Винограду попоїсти
Кожний любить часом,
Чи то їжу поливати
Добрим винним квасом.

Деколи й вино правдиве
Добре „потягнути”,
Вин у мене всяких родів
Зможете набути.

Винницю і вин тих виріб
Маю на увазі.
Хто захоче в мене працю
Знайде в кожному разі.

Бо хто любить працювати
Пильно і щадити,
Той, напевно, в своїм житті
Не буде бідити.

Запитання:

1. З чого можна робити вина?
2. З чого інші напитки?

КУПЕЦЬ

— Святославе! Ким ти будеш? —

Школярі питають.

— КУПЦЕМ, КУПЦЕМ! — кажуть інші

Друзі, — про це знають.

— Так! Купцем я буду, хлопці!

Крамницю придбаю,

Щонайкращі де товари —

То я пристараю.

Люди в мене все дешеве

Купувати зможуть,

І щоб були вдоволені,

Всіх старань доложу.

Якщо в Україні краму

Якогось не буде,

Те спроваджу з-за кордону,

Щоб те мали люди.

Чесно з людьми торгувати

Дуже гідна справа,

Це і користь для держави,

І купцеві слава.

Запитання:

1. Розкажи про твої перші покупки.
2. Що знаєш про первісну торгівлю? (обмін)
3. До чого потрібні гроші? (Засіб полегші в торгівлі, в житті).
4. Значення торгівлі для господарського розвитку добробуту й держави.

ІНЖЕНЕР-БУДІВЕЛЬНИК (АРХІТЕКТ)

— В нас по селах інженерів
Наче і немає,
І будує перший-ліпший
Як уміє — знає.

Хто не бачив, як селяни
В нас хати будують,
Як із глиною товчуться,
Пріють і гарують.

Тим-то й бути інженером
Постанову маю, —
Будівництво в Україні
Як слід наладнаю.

Хати будуть, як палати,
І кращі, як нині.
І не будуть люди жити
У ліплянках-глині.

Український стиль будови
Закріплю солідно
Архітектуру нашу
Вміло, славно, гідно.

Запитання:

1. Назви знаний тобі стиль (лі) українського будівництва (гуцули, лемки, бойки, подоляни).
2. Опиши як будували хати на Поділлі з „сировиці (цегла з глини, висушена на сонці тільки).
3. Ріжниця між селом і містом (в будові).

ІНЖЕНЕР—ДОРОЖНИК

— Ну, так добре — Богдан каже —
Будуй собі сміло,
До доріг проте не пхайся,
Бо це інше діло.

До доріг є інженери
Спеціальні, брате,
І таким то інженером
Ось я хочу стати.

Будуватиму дороги
Крізь гори й пустелі,
На них будуть віадукти,
Мости і тунелі.

Шляхи ці всі асфальтові,
Широкі, вигідні,
А боками: вишні, груші,
І яблуні плідні.

Першоякісні усюди
Будуть в нас дороги, —
Попливе багатство ними
У наш край розлогий...

Запитання:

1. Подай різницю між: стежкою, звичайною дорогою і битим шляхом.
2. Розкажи, що знаєш про шляхи: суходільний, водний, повітряний?

МУЛЯР

— Інженере будівельний,
Гарні твої плани.
Кожний муляр певно в тебе
І працю дістане.

Я муляр, тож у майбутнім
Буду в тебе, — знаю.
За добру мою роботу
Тебе запевняю.

Чи це буде мур з бетону,
Цегли чи каміння,
Покажу я свою здібність,
Спритність, ну і вміння.

Ви будете вдоволені
З моєї роботи.
Я до інших фахів справді
Не маю охоти.

Муляр, цегла, пісок, вапно,
Цемент і будова.
Мала хата, чи велика,
Швидко вже й готова.

Український стиль будови
Закріплю солідно,
І архітектуру рідну
Нам того потрібно.

Запитання:

1. Назви матеріяли, з яких будують дома.
2. Що є найважливіше при будові, коли починають будувати дім?

МУЛЯР — БУДІВНИЧИЙ

ВАСИЛЬ:

— І я буду МУЛЯРЕМ,
Заявляю сміло.
З цегли ,чи каміння буду
Мурувати вміло.

Чи то цемент, чи що інше,
Чи то будуть бльоки
На всі руки майстром я
Буду на всі боки.

Чи будови — хмарочоси,
Чи то хмародери,
Виконаю прецизійно
З плянів на папері.

Ви ж знаєте, що в будівлі
З року на рік — поступ.
Отже я до цього зразу
Роблю собі доступ.

А рекляму мені зробить
Вже сама робота
І якісне виконання,
Це вже не турбота.

Запитання:

1. З яких матеріялів будують дома?
2. Чим криють дахи домів?
3. Які бувають дахи?

ТИНКАР

СТЕПАН:

— Я от усі нові хати
Буду „виправляти”
Тобто ТИНКАР з мене буде —
Доми тинкувати.

Чи то стіни, чи то стелю,
Внутрі чи назовні
Як виправлю, вдоволені
Усі будуть вповні.

Виправляти-тинкувати —
Робота поплатна,
А тим більше, якщо вона
Добра, акуратна.

Я приступлю теж до спілки,
Що дома будує,
Бо й такого при будові
Спілка потребує.

Запитання: Де в більшості тинкують дома, внутрі чи назовні?

ВОДОПРОВІДНИК (ПЛАМБЕР)

МИКОЛА:

Водопроводи вставляти
В нових домах буду.
Також старші направляти...
Як цей фах здобуду.

Це і штука невелика,
І вдячна робота.
Не потрібно тут „язика”,
Лиш руки й охота.

Це в більшості в містах тільки,
Бо у селах рідко,
У хатах водопроводи,
Я є цього свідком.

Але ще колись так буде,
Що ВОДОПРОВОДИ
Для села і не одного
Будуть для вигоди.

Запитання: Чому в містах немає криниць?

ДАХАР

ЯРЕМА:

Слухайте мене уважно,
Зібрана громадо,
Прошу слова! — О, будь ласка,
Слухаємо радо.

Бути славними охочих
Досить є між нами.
Я займуся у майбутнім
Виключно дахами.

Крити всі дахи я буду
Бляхою гарненько,
Черепицею, гонтами,
„Папою” — швиденько.

Певно, також етернітом,
А пласкі смолою...
Антін каже: — То я буду
Разом із тобою.

— Добре, згода, от і спілка,
Тож піде робота,
Бо гуртом, як кажуть люди,
РОБИТИ ОХОТА.

Запитання: Чим покриті хати?

ЦЕГЕЛЬНИК

Семен каже: — Мудре слово!
Ану, дай правицю!
Я ж для тебе робитиму
Цеглу й черепицю.

Бо цегельні в Україні,
Де зможу, збудую,
Матеріал на будову
Всім напродукую.

А на цеглу у нас глина
Добра, придається...
Ну, от бачте! Будівельник
Чує і сміється.

Ліп'янки тоді всі зникнуть,
Солом'яні хати.
Села виростуть із цегли,
А в містах — палати.

Як в Європі. Від пожежі
Буде безпечніше,
Тоді й люди навіть спати
Зможуть спокійніше.

Запитання:

1. З чого здебільша будують у нас хати на селі і чим криють?
2. Чому корисніше будувати хати з паленої цегли та крити їх бляхою або черепицею?

ТАПЕТНИК

— Ви от, будовою домів
Будете зайняті,
Я ліпитиму ТАПЕТИ
Де потрібно в хаті.

Взори є стінних паперів,
Тапетник їх має,
Колір, квіти чи малюнки
Власник вибирає.

Виліплю я ним кімнати
Швидко і без труду.
Бо ТАПЕТНИКОМ я добрим
В майбутньому буду.

Думаю, що з вас кожний
Вже дістав охоту,
Щоб мене до себе взяти
На таку роботу.

Запитання: Чим ще прикрашають люди стіни кімнат?

Пояснення: ТАПЕТИ — спеціальний папір, яким обліплюють стіни в кімнатах.

КІМНАТНІЙ МАЛЯР

ДАНИЛО:

— Я також уже є згідний
Не лише думками
Бути в спілці — нас чотири —
Працювати з вами.

Буде це і добра спілка —
Думка досконала...,
Що майстрів на все потрібних
Разом об'є днала.

От і „БУДІВЕЛЬНА СПІЛКА”,
Що конечних — має,
І виконує роботу,
Хто яку бажає.

Хтось, наприклад, замість тапет
Любить мальовила,
Прошу, МАЛЯРЕМ КІМНАТНИМ
Буду я, ДАНИЛО.

Взори всякі, різні квіти, —
Стіни і суфіти
Вималюю, і як живе
Буде все блистити.

Добрі кольори дібравши,
Гарно розмалюю,
То своїм мистецтвом щирим
Певно всіх здивую.

Запитання:

1. Які роди малярства знаєш?
2. Які славні малярі, українські і чужі, тобі знані?

КАХЛЯР

СЕМЕН:

— Ось і я до вас причеплю
Теж і своє діло.
Кахлі в мешканнях вставляти
Колись буду вміло.

Ви будуйте якнайбільше,
Крийте, покривайте.
Та про мене, про кахляра,
Теж не забувайте.

Як я вставляю кахлі в кухні,
Де лиш треба, всюди,
То вдоволені напевно
Будуть з мене люди.

Фах цей дуже гарний
Його знати всім приємно
Здасться в хаті влітку
Чи в зимі як зимно.

Я тому КАХЛЯРЕМ буду.
Думки не міняю.
Фах таки і несогірший,
Добре це я знаю.

Запитання:

1. Чому викладають стіни кахлями в кухні, на коридорах і т.п.?
2. Що таке кахлі, що знаєш про їхній виріб?

?

— А я вибрав так на вигляд
Мов легку роботу.
Бо дай мені так здається,
Бо маю охоту...

Це робота є групова,
Справа — безперечна,
Що хоч рідко, але зате
Дуже небезпечна.

До цієї групи вже
Духово й належу,
Вона спішить як випаде,
Гасити ПОЖЕЖУ.

Одежею своєрідні ми,
Сталеві шоломи,
З гуми взуття із довгими
Халявами. ХТО МИ?

(ОГНЕВА, ПОЖЕЖНА СТОРОЖА).

Запитання:

1. Коли вогонь є корисним, а коли шкідливим?
2. Що знаєш про вогневі сигнали, алярми?

ПЛЕКАННЯ ПРОМИСЛОВИХ РОСЛИН

ХМІЛЬ

„Ой, мій хмелю, ой, мій хмелю,
Хмелю зелененький...
Через тебе мав пригоду
Козак молоденький...”

Так ОХРИМ співав діворі,
Сам аж розсміявся.
— Я займуся тим, що ніхто
З вас не сподівався,

Це — хмелярством. Постанова
Моя остаточна.
Бо рослина промислова,
Дуже пожиточна.

А найбільше хмелю треба
При виробі пива.
Хміль плекати — це робота
Легка і можлива.

Ще тимбільше, що мій батько
Вже його плекає.
Ті ж рослини промислові,
Син — теж добре знає.

Запитання:

1. Які промислові рослини знаєш?
2. Чому їх зовемо промисловими?

САДІВНИК

— Орест згадав садівництво,
Говорив прекрасно,
Та все сказане, для мене
Було не так ясно.

Я, наприклад, ось слухайте,
Скажу вам уміло,
Коротенько в кількох словах,
І всім зрозуміло:

Сад заведу, а овочі
Усякого роду
За мій труд одержу з нього
Так як нагороду.

І ягідні всякі кущі,
Суниці, малини,
Тоннами буду збувати
Овочі щоднини.

Овочі ж пожиточні,
В них є вітаміни,
Що потрібні організмам,
Усякі відміни.

Тож овочів якнайбільше
Усім споживати,
А замовлення до мене
Знаєте де слати.

Запитання:

1. Які овочеві дерева і овочі тобі знані?
2. У яких видах можемо споживати овочі?
3. Які овочі тобі найбільше смакують?

ГОРОДНИК—САДІВНИК

— Я про свій фах вже говорив, —
Семен відіззався.
А ОРЕСТ мовчить уперто
Й за інших сховався.

— Орест любить працювати
В шкільному городі,
Тому, хлопці, городником
Він буде, та й годі.

— Твоя правда, — Орест каже, —
Сказав ти за мене,
ГОРОДНИКОМ—САДІВНИКОМ
Буду я, Семене.

Тут городовина і квіти,
Щепа різних родів,
Кущі різні й живоплоти
Для парків, городів.

Все вирощувати буду,
Це ж моя робота.
Україну прикрасити —
Бажання, охота.

Запитання:

1. Назви знані тобі городовини.
2. Що прикрашають квітами, декоративними кущами й живоплотами?
3. Що таке ЖИВОПЛІТ?

ЛІКАР

— Знаєте, моя ось думка,
Мої голуб'ята? —
Каже Нестор, — ось слухайте,
Хлопці і дівчата:

Лікарем колись я буду,
І яку про те мрію,
Продовжить життя людині
Я маю надію.

Думаю, що знайду спосіб
Нищити хвороби,
Щоб і смертність була менша,
Менше і жалоби.

Всі недуги, навіть рака
Буду лікувати,
Щоб то від ніяких недуг
Не мав нарід втрати.

Чи справдиться те, що кажу —
Не знаю ще нині,
Але лікарем я хочу
Бути в Україні.

Запитання:

1. Яке значення добрих лікарів?
2. Чи є можливість звичайній людині запобігати хворобам, недугам?
(Так, — чистота, спорт, сонце, свіже повітря, не курити, не пити алкоголю, не вживати ніяких наркотиків, бо вони шкідливі).

ДЕНТИСТКА — ДЕНТИСТ ЗУБНИЙ ЛІКАР

— Годі, хлопці, — каже Оля, —
Хвалитесь ви гарно,
Та розмову треба вести
Нам „парляментарно“.

Може, і я скажу дещо
В цій важливій справі.
— О, будь ласка! В тебе пляни
Певно є цікаві.

— Може й бути. Чи знаєте
Ви моє бажання?
Я вибрати собі хочу
ЗУБОЛІКУВАННЯ.

Дірявого зуба вирву
Або ж полатаю;
Хто ж не матиме, тому я
Штучні повставляю.

Із золота чи зі срібла,
Або із платини,
Легко, справно, щоб і болю
Не чув ні хвилини.

Чи поодинокі зуби,
Чи протезу-щоку...
Зубки будуть, мов правдиві,
Природні, — нівроку.

Та краще, щоб не псувались
Зуби, про них дбайте!
Чистити їх щіточкою
Щодня пам'ятайте!

Запитання:

1. Як належить берегти зуби? Чому?
2. Що шкідливе для зубів?

ШПИТАЛЬНА ДОГЛЯДАЧКА МЕДСЕСТРА — САНІТАРКА

Ось черга вже наостанку
І на Ніночку й Оксанку.
Ці сказали ось так слово:
НАМ на думці тимчасово
Бути помічними у лічниці,
І як сестри жалібниці,
Усіх хворих доглядати,
Помогти їм, потішати,
Підбадьорювать надії,
Що бажання їхні, мрії
Швидко сповнитись готові,
Будуть вповні всі здорові.
— Думаю так, — каже Ніна, —
Та зайти ще може зміна,
В зацікавленні до того,
Це не змушує нікого,
Щоб на тому твердо стати,
Можемо думки міняти...
Нім до зрілості дійдемо,
Ми ще молоді — ростемо.

Запитання:

1. Яку роботу робить медсестра-санітарка в лікарні?
2. На скільки змін працюють у лікарнях лікарі і медсестри-санітарки?

?

— З мене буде, — обіцяю,
Лікарка — спеціаліст
Лікування природнього
Це — ФІЗІОТЕРАПІСТ.

Лікування те цікаве,
Не потрібно „медицин”...
Вилікується в цей спосіб
Дуже легко не один.

Використать слід при цьому
Найновіших всіх метод, —
Стануть хворі всі здорові
Без ніяких перешкод.

Бо фізіотерапія
Необхідність нині, — клич.
Це відчитує психолог
З людських зболених облич.

Пояснення: ФІЗІОТЕРАПІСТ — ФІЗІОТЕРАПЕВТ.
ФІЗІОТЕРАПІЯ — лікування фізичними методами:
світлом, теплом, водою, повітрям, електрикою,
механічними приладами, фізичними вправами тощо.

ФАРМАЦЕВТКА — ФАРМАЦЕВТ

І Марійка зголосилась:
— Скажу дві-три слові.
— Просимо — сказали діти —
Слухати готові.

Я не раз про те вже мрію,
Про вироби ліків.
Скільки то дітей хворіє,
Жінок, чоловіків.

І не раз від хворих чула
Як ті нарікають
Ліки, — кажть, — в їх недугах
Мало помагають.

Я тому постановила
Закінчити школи
Роблення для хворих ліків
Небулих ніколи.

Ліки ті насправді будуть
Діяти чудово.
Так, щоб хворий за кілька днів
Чувся вже здоровий.

— Славно! Славно! — закричали
Діти й засміялись.
— Добре, щоб нікому ліки
І не надавались!

Запитання: Які лікувальні зела знані тобі?

ПСИХОЛОГ

НІНА:

— НЕ впроваджую я зміни —

Вчули друзі голос НІНИ.

Але тільки коротенько,

У кількох словах ясненько

Вам сказати чого хочу,

І вам голови морочу.

ЛІКАРКОЮ хочу бути,

Спеціальний фах здобути.

Знайте, буду ПСИХОЛОГОМ,

ЛІКУВАТИ — ДІЯЛОГОМ.

Тобто буду ПСИХІЯТРОМ,

Людських нервів — душ ТЕАТРОМ.

Внутрішні недуги духа,

Як в душі комусь посуха,

Як є в душі порожнеча

І від реальности втеча,

Як комусь життя — нічого,

Нема в світі дорогого...

Є такі між нами люди.

В такому житті облуди.

Треба їм подати змогу,

Правильно на шлях-дорогу

Їх душевно смакувати

Від понять злих рятувати.

І зазначую при тому,

Не бажаю я нікому

З моїх послуг користати...

ПСИХІЯТРІВ, щоб не знати...

— Гарна правда! — кажуть друзі,

— Але кожному в прислузі

Можеш стати у потребі,
Бо в порядку все — лиш в небі.
Тут всіляко може бути.
Хай Бог дасть ціль досягнути.

Запитання: Кого лікують психіатри?

ПИСЬМЕННИК

— Дуже гарні, мої милі,
Ви фахи назвали,
Я ж до чого маю здібність,
Ви б і не вгадали.

А мене кортить присісти,
Книжку написати,
Щоб було усім цікаво
Книжку ту читати.

Хотілось би в ній сказати,
Щоб більш не блудили,
А в єдності у братерській
Щоб добро творили.

У цій книзі я згадав би
Лиха історичні,
Про дідів-батьків походи
І діла величні.

І навчив би, що робити
І яким нам бути,
Щоб у світі місце собі
Належне здобути.

Так цікаво писатиму,
Як ніхто ще досі.
Запевняю, що слова ці
Не пустою голосі.

Наукові, фантастичні
І белетристичні,
Розвагові, теми з життя
Ну і сатиричні.

Використати усі жанри
В писанні спробую,
Бо писати люблю дуже
Знайте, не жартую.

Запитання:

1. Яких українських письменників знаєш?
2. Що читав з їхніх творів?
3. Котрий письменник (ця) тобі найбільше сподобалися і чому?
4. Різниця між прозою і поезією?

ФОТОГРАФ

— Коротенько повідомлю.
Чим то я займаюся,
І вгадайте чи потраплю...,
Трохи аж боюся.

Матиму в руках я скриньку
І скляне в ній очко —
Схочу — візьму в оту скриньку
Ліс, село і річку.

Схочу — в неї стягну місто,
Навіть небо й гори,
Словом у маленьку скриньку
Поміщу простори.

Та й людей сховаю у скриньку,
Скільки забажаю,
Тисну гудзик чародійний,
Все у скриньці маю.

— ФОТОГРАФОМ, СЛАВКУ, будеш, —
Обізналась Зіна,
Або може зніматимеш
На плівку для кіна.

Фотографування - фах чудовий,
А ти, СЛАВКУ, здібний,
Тож із скринькою тією
Будеш всім потрібний.

Запитання:

1. Що виконує фотограф?
2. Як виконують фільм для кіна?

ЖУРНАЛІСТ — КОРЕСПОНДЕНТ

— Я, — сказав Борис відважно —
Про одне лиш мрію,
Відвідати всі держави
Маю всю надію.

Це і справдиться напевно.
Тож частину світу
Я відвідаю й позбудусь
Зацікавлень гніту.

І ті всі цікаві речі,
А також новини
Буду подавати людям
До газет щоднини.

А щоб краще зобразити
Хоч малу подію,
Фотоапарат послужить,
Справитись зумію.

Преса — це велика сила,
Вплив великий має.
Нищить славу не одному...,
На престіл саджає...

У світ преса все розносить,
Це завдання преси,
Дбати про зацікавлення всі людські,
І про людські інтереси.

Отже буду ЖУРНАЛІСТОМ,
З ним бо світ числиться.
Той доробок журналіста
Людям пригодиться.

Хтось казав: „Якщо не послом,
Буду ПРЕЗИДЕНТОМ”
А я — як не ЖУРНАЛІСТОМ,
То КОРЕСПОНДЕНТОМ.

Запитання: Яка різниця між ЖУРНАЛІСТОМ і
КОРЕСПОНДЕНТОМ?

Пояснення: Журналіст — професійний літературний працівник газет, журналів, радіо та інших засобів інформації і пропаганди. КОРЕСПОНДЕНТ — співробітник газети, журналу, радіо тощо, або приватна особа, яка надсилає свої інформації з місць; ДОПISУВАЧ.

ВИНАХІДНИК

— Ви багато вже сказали
Але ще лишилось
Нам до сказання чимало,
Про те, що й не снилось.

Кожний може ким захоче
Бути, вибирати...
Я фоторгафам поліпшу
Їхні апарати...

Винайду такий ще пристрій —
Кажу перед вами —
Що не треба і на с ітло
Наставлять руками.

Тільки накривку відкрити,
Світло гляне в сочку
І наставить так, що схопить
І найменшу точку.

Буде світло, а чи присмерк —
Вечір, нічка, днина —
Буде сочку наставляти
Краще, як людина.

В тій хвилині, як та сочка
Буде вже готова,
Цик! Той припад, і світлина
Вийде пречудова.

І не піде жадна плівка
Отоді намарне,
А все вийде світле, точне
І напричуд гарне.

Ні крутити вже не треба,
Ні вночі — жарівки,
СВІТЛОСПАЛАХУ. Здійснити ж
Це — треба лиш готівки.

Запитання: Про які винаходи ви мрієте? Що думаєте
винайти, поліпшити?

БІБЛІОТЕКАР

Про освітню мовив працю
Наш Грицько недавно.
Тож як сказане він сповнить,
Буде дуже славно.

Бо крім дому, школи, церкви,
Що усіх навчають,
Також інші установи
Роль цю сповняють.

Мовив Гриць: — Бібліотеки,
Правди ніде діти,
Грають роль теж важливу
В ширенні освіти.

Щоб до ширення просвіти
Міг я причинитись,
Бути БІБЛІОТЕКАРЕМ хочу,
Ним завжди лишитись.

В бібліотеці університету
Спеціальній, великій,
Що то має від звичайних
Змінену прикмету:

Наукові в ній ділянки
Треба добре знати,
Щоб порадити студентам,
Де чого шукати.

Дати вказівки потрібні
Про всі матеріяли
Їм потрібні, щоб шуканням
Часу не втрачали.

Зауваження: Важливих, рідкісних книжок
бібліотеки не позичають додому. Треба з них
користати в бібліотечній читальні.

ДРУКАР — ВИДАВЕЦЬ

— Ті слова, що я говорю
Тут до вас присутніх,
Головним це буде чином
До наших майбутніх —

Письменників, журналістів,
До вас учені й поети,
Що будете дбати про творчість
Як про свої прикмети.

Тому я всі поезії,
Книжки і журнали
Усім буду друкувати,
Щоб про це ви знали.

ДРУКАРЕМ колись я буду,
Що букви складає,
Навіть і лінотипістом,
Як хтось забажає.

А моя модерна буде
Знана всім друкарня,
А її сусідство — знайте —
Славная книгарня...

Наукові різні твори,
Хто і що бажає,
ДРУКУВАТИ чесно буду...
Слава хай лунає!

Запитання:

1. Чим і на чому писали люди у давнину?
2. Що знаєш про Літопис Нестора?
3. Яка і де, в котрому році була надрукована перша книжка в Україні?

Зауваження: Друкарство в Європі винайшов Я. Гутенберг 1450 року. Лінотип, друкарську машину, винайдено 1885 р.

ГРАВЕР — КЛІШАР

САМІЙЛО:

— Для вигоди поселюся
Близько, де буде друкарня.
Підприємство моє буде
ГРАВІРУВАННЯ — КЛІШАРНЯ.

Кліші знімок потрібні
До газет, книжок до друку.
Потребуючим допомі
Щиро подам свою руку.

Хто буде потребувати
Клішу малу чи велику,
Я найкраще виготую
І без галасу, без крику.

Чи то кліша металева,
З пластики (й такі бувають)
Першоякісні у мене
Потребуючі придбають.

Безперечно, що роботу
Іншу, граверну до друку,
Виконаю вам солідно,
Добре, — даю запоруку.

— От, це славно! — відізвились
Усі подруги і друзі.
— Потребуючі, всі вдячні
Будуть тобі по заслугі.

Пояснення: ГРАВЮРА — вид графіки, в якому зображення є друкованою відбиткою з малюнка, вирізьбленого або ВИТРАВЛЕНОГО на спеціально виготовленій дошці або пластиці.

ГРАФІКА — вид образотворчого мистецтва, основним зображальним засобом якого є малюнок, виконаний на папері, тканині тощо олівцем, пером, пензлем, вуглиною або відтиснутий на папері з спеціально підготовленої форми.

ПІЯНІСТ І НАСТРОЮВАЧ ПІЯНІН

ГНАТ:

— І я також до музиків
Прилучуся може,
Вивчу гру на фортепіано,
Як Бог допоможе.

НАПРАВЛЯТИ фортепіано,
СТРОЇТИ навчуся,
Правду кажу, не жартую,
Ані не сміюся.

Є багато що на цьому
Інструменті грає,
Але як їх настроїти
Не вміє, не знає.

Фортепіано настроїти
Спеціаліст лиш може.
А Гнатко спеціалістом
Хоче бути... Дай Боже!...

Фортепіано в кожному домі
Майже вже буває.
Тих, що строять фортепіани
Рідко, їх немає.

У якій ділянці обмаль
Фахівців, дітворо,
В тій ділянці добре платні
Знайдеш собі споро.

Пояснення: Споро — багато, швидко.

ДИРИГЕНТ ХОРУ — ОРКЕСТРИ

ТАРАС:

— Квіти, музика і співи —
Їх краса на душу,
Міцно діють на людину
Це признати мушу.

Тони, співи чародійні —
Божеські бальзами.
Кам'яними покерують
Людськими серцями.

Їх випещуть, осяють
Світ краси, ідеї...
Хижаків присмирить диких
Голос цей Орфеїв.

Значення це ж виховного
Дійові моменти.
Різьбарями серць, душ людських
Є всі інструменти.

Тому буду диригентом
Оркестри і хору,
Щоб підняти людські душі
Від землі — угору.

Щоб не ниділи у багнах
Матеріялізму
І зблизилися хоч трохи
До ідеалізму.

Пісня, музика — це мова
Душ, сердець народу.
Поколінь переживання,
Тут дасть кожний згоду.

Запитання:

1. Яка українська капеля є знана і славна в цілому світі і чому? (Капеля бандуристів).
2. Чий хор, український, знаний широко в цілому світі? (Хор Олександра Кошиця).
3. Яку роль виконували бандуристи в час Козацької України?

Пояснення: ОРФЕЙ — в грецькій мітології співець і поет. Спів Орфея і його гра на арфі нібито зачаровували не лише людей, а й звірів, дерева, скелі, море.

ДИРИГЕНТ II

— І я також хочу бути
Тим інтелігентом,
Що оркестрою керує,
Хором — ДИРИГЕНТОМ.

Бо музика, треба знати,
Це душі розрада...
Смуток, горе чи веселість
Знає вся громада...

Ушляхетнює людину,
Тобто її душу.
Тому то я музикантом
Буду, бути мушу.

Це шляхетна і культурна,
Так кажуть, робота.
Друг душевний — до музики
В мене є охота.

Взявши все те до уваги,
Згадані всі дані,
Рішив бути ДИРИГЕНТОМ
Ще в життя зарані.

Запитання: КИМ, ЧИМ керують диригенти?

МУЗИКАНТ

— Я теж буду скрипалем,
Тож справа логічна,
Що мені оркестра „пахне”
Справжня, симфонічна.

Вивчу гру на інструментах —
Знати — нешкідливо,
Більша й певність, що роботу
Знайдеться, можливо.

І щоб мені першим бути,
Докладу зусилля.
Бо першість для найкращих.
Час прийнятний — хвиля...

Конкуренція життєва
У житті нещадна.
Та людина переможе,
Якщо є зарадна.

Постараюсь нею бути —
Стати позиточним...
Це тверда є постанова,
Отже остаточна.

Пояснення: ЗАРАДЖУВАТИ, ЗАРАДНИЙ —
знаходити вихід із скрутного становища.

МУЗИКА — СКРИПАЛЬ

А стоїть он під грушею
Мрійливий Микола,
Видно, що не до вподоби
Йому наша школа.

Він тільки носив би всюди
Скрипку під пахою,
Водне грав би та мріяв би
Влітку і зимою.

— Тим-то скрипалем він буде —
Проказала Оля.
— Так є! Хочу і так буде,
Така моя воля!

Я скрипкою все розкажу.
Про тяжку руїну,
Нашу волю, нашу славу,
Рідну Україну!

А часом, коли Миколка
„Козачка” заграє,
То, здається, він довкола
Про всі лиха забуває.

Запитання:

1. Назви знані тобі музичні інструменти.
2. Назви українські національні інструменти.
3. Назви українські національні танці.
4. Подай різницю між духовою та симфонічною оркестрами.
5. Що таке перкусійна оркестра?
6. Яких українських композиторів знаєш?

ТЕАТРАЛЬНИЙ АРТИСТ

Каже ЛЕВ: — А я в театрі
Кожну виставу
Одвідую, бо люблю я
Театральну справу.

Театр ніби для розваги,
Але всякий знає,
Що він наче друга школа —
Вчить він і картає.

Побачите у театрі
Доброго багато,
Як то наші жили предки,
Билися завзято.

І звичаї гарні мали,
Здобували славу,
Як нам люті „воріженьки”
Нищили державу.

О, в театрі пізнаємо,
Як у світі жити,
Чи нам треба хизуватись,
Що й кого любити.

Запитання:

1. Подай різницю між комедією, трагедією і оперою.
2. Назви першу українську оперу і її автора.
3. Яких українських драматургів знаєш?
4. Який драматичний твір тобі найбільше подобається?

КОМПОЗИТОР

ПАВЛО:

— Хочу я до музикантів,
Диригентів говорити:
До усіх, що я буду
Музику колись творити.

КОМПОЗИТОРОМ я буду...
Музику писати,
Твори для театрів, оркестр,
Ви будете її мати.

Музику: пісні і п'єси,
Оперу і оперети,
Симфонії, танцювальну,
Ось такі предмети...

І так музику модерну,
Як теж і класичну,
Створю її як небесну
Янгольську — величну.

Словом усе, хто що схоче,
То я буду мати
Як творитиму, то можете
У мене придбати.

Для театру, для оркестри,
На всі інструменти...
КОМПОЗИТОР — творець, знайте,
Ось вам аргументи.

Тож до мене звертайтеся
У музичних справах.
Вірю, що людей музичних
Досить в наших лавах.

Запитання:

1. Яких українських композиторів знаєш?
2. Які їхні твори знані тобі?
3. Яких композиторів чужих народів знаєш?
4. Які їхні твори тобі знані?

ПРОДУЦЕНТ МУЗИЧНИХ ІНСТРУМЕНТІВ

„Взяв би я бандуру,
Настроїв, загравав...”
Отак перед збором
КОСТИК заспівав.

— Скрипка, мандоліна —
Це прекрасна річ.
О, не один мріє
Цілий день і ніч.

Щоб котрийсь інструмент
З названих він мав,
То щодня вправляв би
І не спочивав.

Отже, я звертаюсь
До всіх „трубадур”
Мистців-музикантів,
Що вибір бандур,

Мандолін і скрипок
Це буде мій фах.
Мій виріб купуйте
По всіх крамницях.

Запитання: 1. Чи ти бачив бандуру? 2. Які ще українські музичні інструменти знаєш? 3. Чи ти чув хор бандуристів? Чи він тобі сподобався, чому?

Зауваження: БАНДУРА — український національний музичний інструмент. Грою-музикою бандури захоплюється увесь світ.

Пояснення: ТРУБАДУРИ — французьке слово. Це були провансальські мандрівні поети-співачі 11-13 століть. Їхнє мистецтво тісно пов'язане з лицарською культурою. Оспівували лицарські чесноти, любов.

СПОРТОВЕЦЬ

— СПОРТ — змагання дуже люблю,
Спорт — радість велика.
А змагання — моя втіха
І ніяка заковика.

Значить, я СПОРТОВЦЕМ буду,
ВОНИ роблять гроші „грубі”,
СОТКИ ТИСЯЧ у сезоні.
Так от знайте, друзі любі.

Тягнутиму, доки зможу.
Як піду одпочивати,
То для спорту я прибори
Ріжні буду виробляти.

Невелике те щось буде...
До спорту потрібні речі.
Запевняю, забезпечу
Всякі групи молодечі.

Все у мене, що потрібне
Для всякого спорту,
Прибори набути можна
Буде найкращого сорту.

— СПОРТ — одна з розваг найкращих —
В Америці й у Канаді, —
Заявила вся громада,
Ми тому тобою раді.

Приглядатися не треба,
СПОРТ у нас на кожному кроці.
Найважливіше в Канаді,
А все інше — є на боці.

Запитання:

1. Які роди спорту знаєш?
2. Який спорт тобі найбільше подобається?
3. Назви знані тобі спортові прибори.

ГРОМАДСЬКИЙ ДІЯЧ

ГРИЦЬ:

— Слухаю і так думаю,
Правди ніде діти.
Треба нам усім горнутись
Більше до просвіти.

Головне, це наша молодь
Та, що доростає,
Горнеться, та не до свого —
Рідне забуває.

Протиставитися треба,
Гнати збайдужіння.
Гей! Рятуймо молодее
Спільно покоління.

Щоб не сміла нам пропасти
Жадна одиниця.
Кожний мусить добре знати,
Де всьому границя...

Дещо в цьому нам допоможе
Згадана друкарня,
Ну, і моя, що заложу
В сусідстві — книгарня.

Тут газети різні будуть,
Книги історичні,
З різних ділянок науки,
Корисні, практичні.

Відчитами я займаюся,
Музикою, хором,
Драматичними й музичними
Гуртками дітвори.

І про наші рідні школи
Я також подбаю,
Бо їх значення велике
Для народу, знаю.

Це провадитиму діло
Взимку так і вліті.
І так довго, аж наш нарід
Стане першим в світі!

— То ти діячем великим,
ГРИЦЮ, хочеш стати.
В цьому ми будемо радо
Тобі помагати.

Запитання: Назви українські організації, які
освідомлюють українців.

АРТИСТКА — ТАНЦЮРИСТКА

ГАНУСЯ:

— Хто ким хоче, тим і буде —
Каже Ганя жваво. —
Вибирати фах для себе
Кожний має право.

Ті фахи, що ви назвали,
Нам усім сьогодні,
Мене таки зацікавить
Аж ніяк не годні.

Я ж цікавлюся, щоб знали,
Гарними танками,
Танцюристкою я буду
Першою між вами.

Як скінчу ту школу танців,
Не страчу й хвилини,
Щоб той любий фах здобути
ПРИМАБАЛЕРИНИ.

Тож поїду ще до школи
Аж до Голлівуду,
Там скінчу балетну школу,
Артист-зірка буду.

Запитання:

1. Які українські танці знаєш?
2. Які танці ти вмієш танцювати добре? (міжнародні).

ПРІМАБАЛЕРИНА

КАТЕРИНА:
Зголосилася до слова
Також Катерина:
— А я буду у балеті
ПРІМАБАЛЕРИНА.

Над усе я люблю танці,
Пильно їх вивчаю —
Танцюристкою щоб бути,
З усіх сил бажаю.

Труду я не пожалію,
Щоб була здорова,
Присвятить свої зусилля
Цьому я готова.

Постараюся здобути
Те, чого я хочу...
Голови вам, будьте певні.
Дурно не морочу.

ФІЛЬМОВИЙ АРТИСТ — „КАВБОЙ”

— Бачив я не раз на фільмах
Люблених „кавбоїв”.
До фільмових належати
Думаю героїв.

Я малий ще, але далі,
Я великим буду,
Скінчу школу і поїду
Аж до Голлівуду.

Фільмовим артистом хочу
У майбутнім стати.
В кожному фільмі я „кавбоем”
Хочу виступати.

Кінь баский і буйногровий
Мчить зі мною в полі,
А я „кавбой”, не пізнаєш
По боках — пістолі.

На сідлі аркан у мене,
Капелюх крилатий,
І відважно мчу в простори,
Як орел крилатий.

З небезпечних пригод вийду
Переможно й ціло.
Фільмовим артистом бути —
Це прекрасне діло.

Запитання:

1. Які українські фільми ти бачив?
2. Яких фільмових славних українських артистів знаєш?

Пояснення: БАСКИЙ — дуже швидкий, прудкий, жвавий. Слово переважно в'яжеться з конем.
АРКАН (Lasso) — шнур, яким ловлять „кавбої” корів за шию.

КІНОПРОДУЦЕНТ

— Наголошую твердим,
Здається, „акцентом”,
Що я буду фільмовим
КІНОПРОДУЦЕНТОМ.

Мої фільми будуть всі
Прекрасні і вірні.
Звуки, кольори — приймуть
Види — тривимірні.

Навіть запахи квіток,
Дерев, трави, зілля
Занюхає ваш носик,
Алькоголь-похмілля.

Навіть подих вітерця,
Чи гаряче — спеку,
Подразнить змисл штука ця...
Дійсність недалеко.

Запитання:

1. Яких українських кінопродуцентів знаєш?
2. Чи ти бачив фільм „Жорстокі світанки” і „Ніколи не забуду”? (Кінопродуцент — Васік, Ошава).
3. Які інші фільми тобі сподобалися найбільше?

СТОРОЖ БЕЗПЕКИ АБО ПОРЯДКУ

ПОЛІЦАЙ

МАРКІЯН:

— Я то буду поліцаєм,
Служба непогана —
І гурт дітей звернув очі
Всі на МАРКІЯНА.

Буду сторожем безпеки,
Вашого спокою,
І порядку, щоб мав кожний
Право за собою.

Стерегти життя я буду,
І майно — постійно
Від злодіїв, щоб ви спали
Уночі спокійно.

— Слава тобі, — кажуть діти, —
За це тричі буде,
Будуть тебе шанувати,
Поважати люди.

Для порядку поліція.
З уніформи видна.
Інколи, сказати правду,
Дуже необхідна.

Запитання:

1. Які обов'язки має поліція?
2. Чи справді поліція має легке завдання — роботу?

АГЕНТ РЕКЛЯМИ

ЯКІВ:

— Кажете — будете разом?

Маю думку таку саму.

Поможу вам у роботі

І робитиму — РЕКЛЯМУ.

Для кожного якнайкращу,

В пресі, радіо, журналах,

Телевізорах, газетах

І також у всіх АННАЛАХ.

Буду всіх реклямувати

Якнайкраще, скільки зможу.

Дуже це важлива справа,

Тому всіх зусиль доложу.

Бо добра реклама знайте,

Успіх це великий, — певно.

Помагає більше, як і те,

Хто працює дуже ревно.

Розуміється, РЕКЛЯМА,

Теж коштує „ГРУБИ” гроші.

Та це вернеться, відомо,

Як є успіхи хороші.

Тож усі ви, промисловці,
Урядники — пам'ятайте,
РЕКЛЯМОВОГО АГЕНТА
ВИ МЕНЕ — НЕ ЗАБУВАЙТЕ!

Пояснення:

АГЕНТ — у купецтві представник, довірена особа організації, установи тощо. АГЕНТ — також ШПИГУН політичний.

РЕВНИЙ (РЕВНО) — дуже ретельний, старанний у чому-небудь, дуже щирий.

АННАЛИ — записки історичних подій за роками, взагалі записи (літопис).

РЕКЛЯМА — оголошення, повідомлення по радіо та інші заходи, які мають на меті широко популяризувати щонебудь, приєднати споживачів, покупців.

РАДІОМОВЕЦЬ

ЛЮБОМИР:

— Я промови студіюю,
Слухайте, громадо!
РАДІОМОВЦЕМ бути
Хочу дуже радо.

Подавати по радіо
Свіжі всі новини,
Радіо вже необхідним
Стало для людини.

З радія живеє слово
Ще краще від преси:
Захищає правду, волю,
Людські „інтереси”.

Так воно й повинно бути,
Буде і буває,
Хоч ця річ залежна дуже...
Кожний про це знає.

Радіом ти виробляєш
Погляди народу, —
Як обстать за щиру правду
І свою свободу.

Це страшна, не менша зброя,
Що разить атомом,
Як полетять ув етері
Слова, наче громом.

Залунають по всім світі,
Щоб було всім чути...
Ну, а вартість пропаганди
Легко вам збагнути.

Запитання: Значення радіо в суспільному житті.

Пояснення: РАЗИТИ — робити рани.

ГОНЧАР—КЕРАМІК

ПАНАС:

— Я ГОНЧАР—КЕРАМІК буду,
Зразу признаюся,
Бо цю справу дуже люблю,
Тому тим займуся.

З глини речі, з порцеляни
Це моя робота.
Бо до цього мене тягне
Велика охота.

На виробих з порцеляни
Дам взори прекрасні,
Українські — дуже давні
І нові — сучасні.

Горнятка будуть до кави,
Тарелі і вази,
Чи флякони, попільнички
Кращі всіх — два рази.

Не заступить всього металь,
Посуд — для прикраси.
Ще для глини й порцеляни
Є місце — Панасе.

Можна ще із цього жити,
Не якбуть — вигідно,
Як робота виконана
Буде все солідно.

То покупців вдоволені
Бачитиму лиця...
Вірю, навіть відізветься
На це й ЗАГРАНИЦЯ.

Запитання:

1. Які ГАНЧАРСЬКІ вироби ти бачив, а які порцелянові? - назви.
2. Що і з чого виробляє ГОНЧАР—КЕРАМІК?

Пояснення:

ГОНЧАР — майстер, який виготовляє посуд та інші вироби з глини.

КЕРАМІКА — гончарне мистецьке виробництво.

ПОРЦЕЛЯНА — керамічна маса білого кольору, що використовується для виготовлення тонкого посуду, декоративних виробів, ізоляційних матеріалів тощо.

СКУЛЬПТОР

— Малювати краєвиди,
Портрети — з природи
Є багато можливостей,
Багато нагоди.

І я думаю подібне,
Також складне діло.
Це СКУЛЬПТУРУ робитиму
Досконало, вміло.

Відтворю вам, наче живу,
Правдиво людину.
Гіпсом, в дереві, цементом,
Також і тварину.

Або, навіть зроблю з воску
Статуї прекрасні,
Вжию матеріял, знання,
Вимоги сучасні.

Постаті малі, великі...
У всякому разі
Справитись з тим на „відмінно”
Маю на увазі...

А пізніше ще й віділлю
Це з бронзи, металю,
Також з міді, а за працю,
Дістану медалью...

Запитання:

1. Які скульптури ти бачив?
2. З якого матеріалу — зроблені?
3. Які українські скульптури, статуї маємо в Канаді (у Вінніпегу і в Торонті)?

ЖАРТУН—ВЕСЕЛЬЧАК—КЛОУН

ВЛОДКО:

— Хай думає хто як хоче,
Добре, зле, чи сьак, чи так,
З мене буде, кажуть люди,
Бо і вже є — ВЕСЕЛЬЧАК.

Весельчак, усім він знаний.
Кажуть ще і ВЕСЕЛУН,
Тобто той, що всіх веселить,
Розважає — це ЖАРТУН.

Жартами, штучками також
Викликає в людей сміх.
Найсумніших розвеселить,
Часто забавляє всіх.

Навіть в школі, кажуть мені
Про те всі учителі,
Що я маю дар, так кажуть
Всі, — великі і малі.

Я собі цілком природно,
Без зусилля і напруг
Веселю усіх жартами
І всім буду — до послуг.

Вдалі жарти — це розрада.
І на сцені так бува,
Летять жарти вдалі, легкі,
Сипляться, мов з рукава.

А тому, що це для мене
Дуже легко, не є труд,
Тому то я ВЕСЕЛУНОМ
Буду, хай сміється люд.

Запитання:

1. Чи ти вже бачив де весельчака, клоуна, чи то веселуна?
2. Яке завдання є весельчунів?
3. Чи добре є сміятися?

Зауваження: „СМІХ ТО ЗДОРОВ'Я", кажуть старші люди.

КАРИКАТУРИСТ

СЕРГІЙКО:

— Хочу бути малярем,
Значиться — артистом,
А точніше визначити —
КАРИКАТУРИСТОМ.

Чи предмет, чи то людина,
Чи то звір, будова,
Хвилин кілька, і картина
Смішна вже готова.

Може бути і подія
Теж, я не перечу,
Та фахом карикатуриста
Себе забезпечу.

Запитання:

1. Що значить „КАРИКАТУРА”?
2. Назви, якщо тобі знані, українських карикатуристів.
3. Яких українських малярів знаєш?
4. Яких світових славних малярів знаєш?

Пояснення: КАРИКАТУРА — малюнок, що зображує когонебудь, щонебудь у навмисне спотвореному, смішному вигляді.

МАЛЯРКА

Крейдки, фарби дуже любить
Чорнявка МАРУСЯ.
Вона каже: — Малювати
Я покищо вчуся.

Але як цю скінчу школу
І в мистецьку піду,
То гадаю, в цій ділянці
Я далеко теж зайду.

На полотні намалюю
Все, що є в природі, —
Гори, доли, людей, коней
І військо в поході.

В образах на вік закріплю
Нашу батьківщину,
Її соняшне минуле,
Боїв хуртовину.

Щоб красу, що є в природі,
Кожний на картині
Міг досхочу оглядати
Хоч в якій хатині.

Запитання:

1. Чим і на чому малюють малярі?
2. Яких українських малярів знаєш?

СПІВАЧКА — ОПЕРНА СОЛІСТКА

СТЕФАНІЯ:

Стефця в школі гарно вчиться,
Красно теж співає.
Хоче бути співачкою, —
Хист до того має.

— О, я чула — каже Стефця —
Гарно ж бо й чудово,
Як виспівують на сцені
І дзвенить їх слово.

Я старатися теж буду,
І дасть Бог досягну
Те, до чого так прямую
І чого так прагну.

Співачкою в світ широкий
Теж я помандрую,
Українськими піснями
Його зачарую.

Світ пізнає нашу пісню,
Славу нею збудим,
Колись і ми панували,
Волю знов здобудем.

Запитання:

1. Різниця між співами: хоровим і сольовим?
2. Що таке дуєт, а що квартет?
3. Який спів тобі найбільше подобається?
4. Про що нам розкажує пісня?
5. Хто написав слова „Ще не вмерла УКРАЇНА...”
(український славень) і хто написав музику до
українського славня?

АВТОРКА СЦЕНАРІЇВ

— Я прилучуся також
До промислу — кіна.
Я цю справу дуже люблю —
Відізналась Зіна.

— Я СЦЕНАРІЇВ писанням
В майбутнім займуся.
Бо зайнята тим змаганням
Я вже, — признаюся.

Ніхто краще не напише,
Не змодернізує,
Як я. Дух мій творчо діє
І реалізує...

Сценарії такі створю,
Що ввесь світ здивую.
Я на вітер не говорю
Ані не жартую.

Запитання: Що таке сценарій, для кіна?

Пояснення: (італ. scenario) — 1. План драматичного твору, нарис театральної п'єси, опис драматичної дії.
2. Кіноп'єса, яка докладно подає зміст кінокартини з зазначенням моментів її оформлення.

КІНОТЕХНІК

— Кінотехніком щоб бути,
О, моя це мрія.
Штука гарна — Євген каже —
Це ж моя надія.

На екрані виглядає
Справжнє все неначе, —
Фільм один тебе розсмішить,
З другого заплачеш.

А всякому на фільм гарний
Любо подивитись.
КІНОТЕХНІКОМ я буду —
Мушу ще навчитись.

Кіно вчить тебе багато,
Світ у ній пізнаєш,
Хоч відвідувать, буває,
Змоги і не маєш.

Щось з науки, з історії,
З усього потроху.
Словом, кіно зображує,
Події — епоху.

Запитання:

1. Що більше любиш відвідувати — кіно чи театр, і чому?
2. Яка різниця між кіном і театром?
3. Роль театру й кіна в житті людини?

ВІЙСЬКОВИЙ

МАРКО:

— Бути в армії, служити,
То почесна справа.
Боронити рідні землі,
Це велика слава.

Я тому і йду до війська —
Відділ сухопутній,
Вірний буду Україні
І герой майбутній.

По-геройськи рідні землі
Буду захищати, —
Не чужинцям в Україні
Господарювати!

Сам цього не доконаю,
Я це добре знаю,
Але ж я багато друзів
Патріотів маю.

Так станемо плече в плече,
Не страшний нам ворог, —
Хто сягне по наші землі,
Зітремо на порох.

Запитання:

1. Які роди збройних сил (формацій) знаєш?
2. Чому Україні, так як і кожній державі, потрібна добре вишколена збройна сила — армія?

ЛІТУН

СЛАВОМИР:

— Авіяція велике
Значення здобула! —
Ці слова від Славомира
Вся громада чула:

— Промислу чи господарства
Рух буде усюди
Без доріг найшвидше в світі
Де захочеш — будеш.

В обороні земель рідних
Це єдина змога:
Тільки фльота повітряна
Певна перемога.

ЛІТУНОМ тому я буду.
Пригадай: сідаєш,
Рушій тиснеш, в руках керма, —
В рух мотор пускаєш,...

І закрутиться пропелер,
А мотор гуркоче.
По землі поїдеш трошки,
Потім... де захочеш.

Літуном тим, брате, бути,
Угорі кружляти —
Хіба хочеш, як козак ти,
Ще чогось бажати?

Запитання:

1. Де ти бавчив літака?
2. Чи ти вже летів літаком? Куди?
3. Яке значення має авіація: в господарстві, промислі, комунікації, та для держави взагалі?
4. Чи знаєш легенду про ДЕДАЛЯ Й ІКАРА?

Зауваження: ЛІТАК винайдено 1903 року.

СТЮАРДЕСА

ОЛЕНКА:

— Знайте, подруги і друзі,
Не страхаюсь труду...
Як виросту — кортить мене —
СТЮАРДЕСА буду.

Постановою моєю
Тут ділюся з вами,
В літаку кортить літати,
Кружляти світами!...

Розсаджувать пасажирів
Чи доносить їжу,
Чи в літак пустить повітря
Малу струю — свіжу...

Про вигоду пасажирів
Дбатиму належно,
Щоби добру славу мати
А не — протилежно.

Запитання: Яка небезпека, від чого грозить усім
пасажирам, літунові і стюардесам? (Катастрофи,
бурі, може щось попусути в літаку, „ГАГДЖЕКЕРИ”
тощо).

ТАНКІСТ

БОРИСЛАВ:

— Славно! Славно! Любі друзі,
Хай вам буде слава!
Хто це? Хто він? І зглянулись
Всі на БОРИСЛАВА.

Як ви в армію, піду я,
Не лишусь позаду,
Щоб то мені не пришили,
Не дай Боже, — зраду.

Вірний син я України,
Козацького роду,
Піду з вами боронити
Воленьку-свободу.

Дуже мене захоплюють
Військові всі справи,
Тому піду добровольцем
У стрілецькі лави.

В армії ТАНКІСТОМ буду
Танк — це охорона
В рядах перших для піхоти,
І в боях заслона.

Танки-повзи повзуть сміло
На ворожі лави,
Нищать їх вони нещадно
В обороні справи.

Запитання: Які військові з'єднання знані тобі?
(піхота, танкові, летунство, морська фльота).

МОРЯК

НЕСТОР:

— Хто чим хоче, тим хай буде —
Завжди я говорю.
Кораблем таки я буду
Плавати по морю.

Ось пливеш ти пароплавом,
Що гора мов сталі,
Українським ЧОРНИМ МОРЕМ
У незнані далі...

Пароплав дуднить, мов стогне,
Швидко-швидко суне,
Плещуть-скачуть на бік хвилі
І тремтять, мов струни.

Пароплав жене, гойдається
Мов з морем жартує.
Моряк стоїть на палубі,
Мов бурі не чує.

Не страшні йому на морі
Буруни кипучі,
А ні бурі, ані шторми,
Ні хвилі ревучі.

Запитання:

1. Значення доступу до моря для держави?
2. Назви рушії водних засобів пересування (людина, вітер, пара, електрика, атомово енергія) .
3. Хто і коли відкрив Америку?

Пояснення:

Паровий мотор виготовлений 1765 р.

Паровий корабель винайдено (споруджено) 1807 р.

Підводні човни винайдено, сконструйовано 1900 р.

ТАНКІСТ І ВІЙСЬКОВИЙ ІНСТРУКТОР

ОСТАП:

— Познайомтеся, присутні
І з таким ще змістом
Моїх мрій, — при війську буду,
Знаєте, ТАНКІСТОМ.

В армії ось я думаю
Служити вже стало.
Бо й таких людей потрібно
При війську немало.

Зразу, як звичайний вояк,
Закінчу всі школи
Військового знання — цей фах
Не лишу ні коли.

Служитиму до пенсії,
Інструктором стану.
Вишколювати армії
Старшин, це — „СМЕТАНУ”.

Та й не тільки офіцерів...
Матиму нагоду
Вести перевишкіл зброї
Усякого роду.

Гарматників і танкістів,
Літунів, піхоту,
Хто що любить і до чого
Виявить охоту.

Перевишколю належно,
Яку треба групу...
Служитиму ціле життя
В армії за — „ЗУПУ”.

Служба ця є гонорова
І відповідальна.
Справа дуже це важлива,
Для усіх — загальна.

„Славно!” — Усі заявили —
Честь тобі і слава!
Як таких буде багато,
Спокійна держава!”

Запитання: Які головні відділи є у сучасних арміях?
(Сухопутній відділ, повітряний і постачання,
морська фльота — моряки воюють теж на суші).

ЩЕ — АВТОМЕХАНІК

— Я без вступу — краснослов'я
Скажу вам коротко:
АВТОМЕХАНІКОМ буду —
Заявив так ВЛОДКО.

— Авта, бачите, є всюди,
У кожній родині.
Бо без авта обійтися
Дуже трудно нині.

Майже щодруга особа
Має авто власне.
І для автомеханіка
Поле праці — красне.

Авта старші дуже часто
І нові — псуються.
Отже автомеханіки
Людям додаються.

Та не тільки додаються,
Але й необхідні.
Чи то близькі, чи далекі,
Чи чужі, чи рідні.

Тож робота запевнена
Так, як Божа днина.
І життя прекрасне має
Механік-людина.

І це ось для мене буде
Життєва підстава. —
І громада це признала
Вигуками „Слава!”

Запитання:

1. Які роди авт. знаєш тобі?
2. Чи ти вмієш провадити авто?
3. Значення авт. як засобу пересування — транспорту?

ШОФЕР — ВОДІЙ

Ось послушайте мене ви,
Мої голуб'ята:
Я колись ШОФЕРОМ буду —
В будні теж і свята.

Сяду в авто і потисну
Підойму-пружину,
Самохід рушає з місця —
І я в далеч лину.

І от сядеш на м'якому —
І помчав стрілою,
Миттю цілі кілометри
Маєш за собою.

Як приємно поміж збіжжям
Так степами мчати.
О, я мушу своє власне
Легке авто мати.

І людей я возитиму,
Хто куди захоче, —
Щоб не тратили в дорозі
Цілі дні і ночі.

Запитання:

1. Скажи дещо про давні засоби пересування суходолом, і про теперішні.
2. Що цікавого знаєш про засоби пересування взагалі, а окремо в Китаю?

ДАРКА ВИНАХІДНИЦЯ

Також Дарка заявила
Своїй рідній теті
Що не раз про страшні речі
Пишуть у газеті.

Про нещастя з літаками,
Про їх катастрофи, —
А що ж на це дуже вчені,
А що філософи?...

Батьків стільки пропадає
Малим дітям марно...
Не повинно ж цього бути,
Це дуже неславно.

Літаки тепер потрібні,
Стали вже конечні,
То самі вони, всяк бачить,
Дуже небезпечні.

Треба над цим подумати,
Запобігти цьому,
Однак видно, не в голові
Справа ця нікому .

Мушу я сама солідно
Взятись за це діло
І лихові запобігти
Раз на все уміло.

Видумаю новий літак,
Нові апарати,
Що їх кожний пасажирський
Літак мусить мати.

Вони будуть відчувати
Все, так як людина,
І покажуть коли котра
Псується частина.

Чи мотор, крило чи керма,
Щобудь невпорядку,
Про погоду теж непевну
Дасть і на це натяк-згадку.

Чи десь гори, скелі близько,
Туманами вкриті, —
Апарат покаже: „Вгору!”
Не прогавте й миті!

Як літак псується нагло,
То автоматично
Викидає пасажирів
Стиха, еластично,

Разом з кріслами. До крісел
Опертя, позаду,
Прикріплені для кожного
Шнури легкопаду.

Перше злетить дах з літака,
Це верхня частина,
Пасажирів викидає
Автомат-машина.

А що легкопади мають
Усі до одного,
То не станеться нікому
Нічого страшного.

ТАКИЙ БУДЕ МІЙ ВІНАХІД, —
Каже Дарка теті. —
Тоді портрет побачите
Мій в кожній газеті.

Запитання:

1. Чи ідея побудови такого літака є, на вашу думку, можлива?
2. Яка є ваша думка?

АРХІТЕКТУРНЕ КРЕСЛЯРСТВО

ЛЕСЯ:

Ви слухали досить думок
Висловів дитячих,
Це неначе правда-дійсність,
Не маячня сплячих.

Це така цікава тема
І така багата,
Тож нам сходиться треба
Щонеділі й свята, —

Щоб думки всі прояснити,
Наші всі бажання,
Про досягнення цих фахів,
До висот змагання.

ЛЮБЛЮ КРЕСПИТИ Я ДУЖЕ,
ПЛЯНИ РИСУВАТИ,
І щось видумать новеє,
І проектувати.

Ось що в мене є на думці,
Я про фах цей мрію.
Його швидко осягнути
Думаю, що встигну.

Запитання:

1. Яка різниця між КРЕСЛЯРЕМ і ПРОЄКТАНТОМ („ДРАФТСМЕНОМ” і „ДІЗАЙНЕРОМ”)?
2. До чого потрібні і необхідні пляни? (До будови чогобудь).

ЛЕВ — ВІНАХІДНИК

— Що я винайду, до того
Ви ніяк не звичні.
Привикнете. Мій винахід —
АВТА ЕЛЕКТРИЧНІ.

Ані диму, ні смороду
Не буде з бензини,
І повітря буде чисте,
Щоночі, щоднини.

Дальший етап, — вже рушії
Будуть АТОМОВІ.
Назву „АА” нових машин
Дамо нашій мові.

— Що ж то за „АА” машину
Маєш на увазі?
Бодай розшифруй цей скорот,
Поясни наразі?

Продуценти всі бензини
Будуть дуже проти,
Бо здійсняться твої пляни,
То вони — банкроти.

Воно ще не так зле, друзі,
І не так трагічно.
Не може одне й те саме
Бути завжди, вічно...

В інший спосіб буде продукт
Бензини зужитий.
Побачите, щоб лиш мій плян
Мені довершити.

Що ж до назви „АА”, друзі,
Розв’язка тут проста.
Скорот: „АТОМОВЕ АВТО”.
Ясно усім, доста.

Пояснення: НАРАЗІ — покищо, зараз.

Написано в Мангаймі, коли зробив шоферський
курс, „ДРАЙВЕР ЛАЙСЕНС”, по-німецькому
„ФАРШАЙН”. 10 липня 1946 р. здав іспит.

ВИНАХІДНИК—РАДІОТЕХНІК ЛЕВКО

— Як хтось вирішив щось твердо,
Я того шаную,
Бо крім слів, гадаю, добрих,
Про діла почую.

Припаде щось не одному
Краще до вподоби,
І почне знов фах міняти
Так собі, для спроби.

Бо я знаю, — мовить Левко, —
Свою й вашу вдачу.
Я ж мети своєї з ока
За ніщо не втрачу.

Радіотехніком я буду,
Як ніхто ніколи,
Аби тільки покінчити
Мені хутко школи.

Кожний схоче відбірника.
Це ж зі світом злука.
Без радія тепер жити
Не життя, а мука.

Мій це ж винахід — відбірник
Упаде всім в очі, —
В НІМ І ВЧУЄШ, І ПОБАЧИШ
Кого сам захочеш.

Це той буде мій винахід —
РАДІО З ЕКРАНОМ:
Бачитимеш своїх рідних
Хоч за океаном.

Запитання:

1. Хто винайшов радіо?
2. Хто винайшов телевізор?
3. Чи телевізор має добрий вплив на малят і старших?

Пояснення: ХУТКО — швидко.

Зауваження: РАДІО З ЕКРАНОМ — не те саме, що телевізор.

НАЙБІЛЬШИЙ І НАЙВАЖЛИВІШИЙ

ВИНАХІД СВІТУ — ЧУДО?!

ЧУДОЛОВОАПАРАТ

МИРОН:

— Мушу і я декілька слів
Сказати вам, — нема ради.
Бо я можу лишитися
Позаду вас, — без посади.

Винаходи й досліди
До уваги тут беремо,
Ви хочете це робити,
І я, всі робитимемо...

Я вже думав над тим довго.
Голову собі морочу.
Ось слухайте, що винайти
ЧУДО—АПАРАТ я хочу.

У світ винаходів усім
Відкриті широко двері...
Знане, що голоси, співи,
Мова — на хвилях, в ЕТЕРІ,

Літають в повітрі вільно
Майже до кожної хати.
Радія і телевизор
Де є, вміють їх хапати.

Тож думаю, що в повітрі
Голос мови ще існують,
Від часів, як Бог творив світ,
Тільки люди їх не чують.

Слова Божі: „ХАЙ БУДЕ СВІТ!
ЗЕМЛЯ, ВОДА, СОНЦЕ, ЗОРІ,
ДЕНЬ І НІЧ, РІСТНЯ на ЗЕМЛІ,
РИБИ в ОКЕАНАХ — МОРІ.”

Певно, що ті слова Божі
В хвилях етеру кружляють,
Тільки люди їх почути
Способу на те не мають.

Як Бог говорив з Адамом...
Адама — Єви розмови...
І Авеля і Каїна...
Думка в мене є готова...

А при тому ще цікава
Виринула теж ідея.
Що можливо є почути
Мову Бога і Мойсея.

Все це, бачите, на хвилях
Етеру досі кружляє...
Отже винайти що хочу?
Всякий певно вже вгадає.

Все одно, ще раз підкажу,
Куди веде ця дорога.
ВИНАЙТИ АПАРАТ ХОЧУ,
ЩОБ ЗЛОВИТЬ РОЗМОВУ БОГА

Із Адамом і Євою,
Ще як вони були в раю.
Мову Бога із Мойсеєм...
Ось таку ідею маю...

Зрозуміло, мови світу
Й нашу на хвилях етеру
ЧУДОЛОВОАПАРАТОМ
Схоплю — без пера й паперу...

— СЛАВА! СЛАВА! І честь тобі! —
Друзі розмов загуділи —
Дай всім Боже, хто що схоче!
Здійснити все, щоб зуміли!

РАДІОТЕХНІК

ВІРА:

— Буду і я направляти,
Слухайте, громадо,
Апарати, що щоденно
Крутите так радо.

Апарати радієві.
Лиха думка може?
І також телевізійні,
Це теж діло гоже.

Без радія, — каже Віра, —
Тепер жити — мука.
Бо ж це в хаті і розрада,
І зі світом злука.

А що в кожній, майже, хаті
Є ці апарати,
То роботи, знаю певно,
Досить можна мати.

Ну, що? Зле я це міркую?
— Добре! — обізвались
Діти весело і разом
Далі забавлялись.

Пояснення:

ГОЖЕ — гарне. Діло гоже — гарне, добре.

Початок винаходу радія — 1907 р.

АВТОМЕХАНІК

ЗАХАР:

— Добре, Вірочко ласкава,
Радіо всі мають,
Але авта, тих ще більше
Люди уживають.

І без радія і авта
Тепер жити — мука.
Авто також і розвага
Та й з людьми сполука.

Радієм ти не поїдеш —
Знаєш це, голубко...
А як тільки сядеш в авто,
То тримайся цупко.

Зв'язок тут безпосередній
З людьми і зі світом.
А приємність, як виїдеш
В ліс, чи в поле літом.

Радієві апарати
Свою вартість мають.
Але ж і про добрі авта
Також люди дбають.

А що авта, як все інше,
У світі псуються,
То і автомеханіки
Також придадуться.

Направляти буду авта,
Бо маю охоту,
А це тому, що я люблю
Дуже цю роботу.

Запитання: Яке значення всяких авт в промислі і
щоденному житті?

ЗАЛІЗНИЧНИК

— ЗАЛІЗНИЧНИКОМ ще довго
Добре попрацюю... —
Це Борис. — До цього в собі
Дуже нахил чую.

Хоч важка то праця досить,
Та про це я знаю,
Як мені ж щось не підійде,
Іншу пошукаю.

Бо зайняття підбирають,
Яка в кого змога,
Хто що любить, до чесного
Чесна є дорога.

Хто що любить, того хоче,
Він того шукає,
Бо до цього повну волю,
Повне право має.

Хто живе на світі, всякий
Мусить працювати,
Чи фізично, чи умово,
Мусить ПРОМИШЛЯТИ.

Запитання:

1. Чому залізниці важливі?
2. Яке значення густої мережі залізниць (у загальному)?

КОНТРОЛЕР—ПРОВІДНИК

(КОНДУКТОР)

МИРОН:

Вештатися Мирон любить
І любить пригоди,
В кожен вільний день у школі,
Ще й на прохід ходить.

Каже: — Ось я собі вічно
Голову морочу,
КОНТРОЛЕРОМ—КОНДУКТОРОМ
Дуже бути хочу.

Ходиш собі у поїзді,
Квитки контролюєш,
Нема тобі ані спеки,
Ні зимна не чуєш.

Повно людей у поїзді,
Чуєш і новини,
Люди їздять сюди-туди,
І ти їдеш з ними.

Поїзд мчить поміж полями,
Через доли й гори,
Оглядаєш наче книжку,
Обрій і простори.

Така служба чи робота
Мені підходяща.
Може всім людина бути,
Якщо не ледаща.

Запитання:

1. Які роди залізниць знаєш? (вузькоколійка, електричні, повітряні тощо).
2. Чим їздять люди по звичайних дорогах?
3. Яке значення для держави і населення мають добрі шляхи?

ДРУКАРКА—СЕКРЕТАРКА

— Які розумні в нас думки
І гарна в нас розмова,
Обговорити всі фахи,
Ця думка є здорова.

Я про свій фах розкажу нині,
Не лишуся позаду.
Писати хочу на машині
І прошу про пораду.

Машинописання потрібне
І завжди додається.
Воно і шкоре, і вигідне,
І добрий фах, здається.

— О, так! Це правда, — всі сказали,
Та ВІРА перебила,
Всі слухали і уважали,
Що ВІРА говорила.

— Усе, що ми сказали тут,
Звучить воно прекрасно.
Та подвигами нам хвалитись,
Здається ще завчасно.

Однак, похвально це для всіх,
Що хочемо учитись.
До діл! До діл! Набій жарт, сміхи!
Лінивству не корись!

Запитання: Де найчастіше вживається друкарську машинку?

Зауваження: Друкарську машинку винайдено 1868 року.

?

ВОЛОДИМИР:

— Подумайте, як то цей фах
По-нашому звати:
Як я буду всякі доми
Людям продавати?

Не лиш доми, але й фарми,
І парцелі — „лоти”.
Все покупцям полагоджу
Цілком без гризоти.

Запевняю, вдоволені
Усі будуть вповні.
По вигляді впізнаєте
Їхнім це назовні.

Чи то борги, чи позика,
Поміч ось готова!
Бо моя послуга буде
Покупцям чудова.

Тож до мене звертайтеся
Із повним довір'ям
Достатками вкриєтеся
Так як пташка пір'ям.

ВОЛОДИМИР ХОЧЕ БУТИ АГЕНТОМ (ПОСЕРЕД—
НИКОМ) ПРОДАЖУ БУДИНКІВ І ІНШИХ НЕРУХО—
МОСТЕЙ.

СТРАХУВАННЯ АГЕНТ АСЕКУРАЦІЇ

— В мене думка знову інша,
І без заперечень,
Я буду АГЕНТОМ, знайте,
Всяких „ЗАБЕЗПЕЧЕНЬ”.

Чи будинків, чи то авта,
Чи життя, чи в хаті,
Устаткування, одержу
Крадіж, — разом взяті.

Усе, усе забезпечу.
Найменша оплата
За те буде, будьте певні,
Від усіх узятя.

Певно, що ніхто не буде
Ніяк нарікати.
Забезпечене все — можна
Преспокійно спати.

Запитання: Крім згаданого, що ще можна страхувати
— асекурувати — забезпечувати?

МЕХАНІК

— Усі машини писальні
У бюрох псуються.
Люди, що їх направляють,
Також додаються.

Я буду оті машини
Також направляти
І зайняття несогірше
Можу так придбати.

Направляти я ще буду
До шиття машини,
Рахункові і до прання,
Кожної так днини.

КОМП'ЮТЕРИ І РАДІЯ
І ТЕЛЕВІЗОРИ.
Вийдуть, мов нові, неначе —
Радість для дітвори.

Не абияке це діло,
Не мала робота.
Так, що доробитись можна,
Якщо є охота.

Запитання:

1. До чого служить радіо, телевізор?
2. До чого служить, і що це є КОМП'ЮТЕР?

МЕХАНІК КОМП'ЮТЕРІВ

СЕМЕН:

— З-поміж нас будуть всілякі
Фахівці і професори,
А я буду механіком
Направляти КОМП'ЮТЕРИ.

Знаєте всі, КОМП'ЮТЕРИ
У всіх бюрох домінують,
Заступають людську силу,
Людей з робіт ліквідують.

Вік атому, винаходів
САТЕЛІТИ І РАКЕТИ,
У простір космічний — планет
І до сонця, зірок лети.

Всюди, де лиш тільки ступиш,
То машини і машини,
Заступають позиції
У всіх ділянках — людини.

Тож я буду, як бачите,
І як хочете ще знати,
Лікарем МАШИН, їх буду
ЛІКУВАТИ — НАПРАВЛЯТИ.

— Славно! — друзі закричали. —
Лікарі такі потрібні.
Всяких фахівців нам треба,
Щоб не були ми послідні.

Запитання:

1. Чи машини і комп'ютери — справді полегша в промислі?
2. Чи людина може конкурувати з машиною?

Пояснення: ПОСЛІДНІ — найгірші серед інших.

РЕЄСТРОВАНІЙ РАХІВНИК

— РАХІВНИЧКА

БОГДАННА:

— Я раз чула — підприємці

Ось що говорили:

Що „солено” за річний звіт,

За „балянс” платили

Тим, що у них робили

Саме ті балянси.

Думаю бути РАХІВНИКОМ,

Маю певні шанси.

Математику люблю я

Понад всі предмети.

В цьому ділі хист я маю

Та й усі прикмети.

От провіриш усі книги,

Записки і квити,

Усі витрати й прибутки,

Інші всякі звіти.

Кілька днів посилиш пильно —

І балянс готовий.

Платять за це гарні гроші.

О, це фах чудовий.

А в кількох як зробиш фірмах
Оце саме діло,
Кілька тисяч зразу мати
Можна легко-сміло.

Запитання:

1. Що ти знаєш про реєстрованих рахівників?
2. Яка їхня робота?

ІНЖЕНЕР ЛІСНИК

ПАВЛО:

— Гарно в кіні і театрі,
Та краще в природі,
Я таки люблю природу
Над усе та й годі.

От наприклад: вийдеш влітку
В ліс, чи то до гаю,
Як там гарно, як приємно,
Справді — наче в раю.

Різне зело бачиш — квіти
Землю устеляють,
І пташок, що чудо-співом
Ліс нам звеселяють.

Ліс в державнім господарстві
Преважливу роль грає,
Він також і на підсоння
Вплив великий має.

Тож ЛІСНИЧИМ хочу бути
Та про ліс, щоб дбати,
Бо хісна багато з нього
Нарід буде мати.

Запитання:

1. Що таке ліс, діброва, бір, пуща, чагарник, байрак?
2. Значення лісу для народного господарства?
3. Вплив лісів на клімат країни?
4. Назви вироби з дерева в домашньому вжитку.

ЛІСОРУБ

АДАМ:

— Чесна праця — це похвальний
Шлях до заробітку.
О, я буду ЛІСОРУБОМ
І взимку і влітку.

Батько мій є лісорубом,
Важко заробляє,
Та зате він є здоровий,
Гарний вигляд має.

Бо на свіжому повітрі
Праця та щоднини,
Найздоровше ж є повітря
У лісах соснини.

Холодок тобі улітку,
Затишно зимою.
Бере мене батько часто
У ліс зі собою.

І я йому помагаю
Різати, носити:
І насправді добрі гроші
Можна заробити.

Запитання:

1. Який вплив мають ліси на клімат?
2. Промислове і господарське значення лісів для країни і населення?
3. Яке повинно бути лісове господарство з огляду на його велике значення? (Раціонально використовувати, не нищити).

ЛІСОПИЛЯР — ЛІСОПИЛЬНЯ

— А тому, що до лінивих
Бігме не належу,
Я збудую ЛІСОПИЛЬНЮ
Таки через межу

Цього лісу, недалеко,
Щоб усі ви знали.
Пилятиму для будівель
Ріжні матеріяли:

Бальки, дошки, платви, крокви —
На нові домівки...
Усім змога набувати
В мене без готівки.

Я даватиму на сплати,
Як кому догідно,
І на довгореченцеві,
Як буде потрібно.

А тоді ви, дехто в мене
Працю теж знайдете,
Добре платну, і контенті
Певно що будете.

Запитання: Назви усі знані тобі будівельні
матеріяли.

ПАПІРНЯ

— Близько десь від лісопильні,
Як знайду десь воду,
Там ПАПІРНЮ побудую
Людам на догоду.

Усім знане, що паперу
Є всілякі роди.
Він потрібний, бо вживають
Майже всі народи.

Папір роблять із дерева,
Отже я гадаю,
Що з сусідства ЛІСОПИЛЬНІ
Таки скористаю.

На матеріал будівельний,
Що не буде гоже,
То на папір зужиткую,
Придатися може.

Бо паперу світ багато
День-вдень потребує,
А моя ПАПІРНЯ його
Всім напродукує.

Першоякісність паперу
Виробу мого
Покупців мені з'єднає,
Я є певний того.

Запитання:

1. Значення паперу в друкарстві, промислі та торгівлі?
2. Канада — найбільший продуцент паперу у цілому світі?

ПАПЕРОВІ ВИРОБИ

МИКИТА:

— Сам я також недалеко,
Ось біля папірні,
Фабрику свою збудую —
Згода, друзі вірні?

Тож папір з папірні йтиме
У мої варстати,
Обмину тим, щоб ви знали,
На транспорт витрати.

І коробки, і торбинки
Ріжні паперові
Вироблятиму, на складі
Будуть вам готові.

Папір всякий до писання,
Для курців — папірки,
І тапети — перша якість
І без перевірки.

А буде це така спілка:
„ВИРІБ ПАПЕРОВИЙ”.
Для такої спілки в мене
Вже статут готовий.

Запитання: Назви, які знаєш паперові вироби?

ВАЛІЗКАР

БОРИС:

— Вироби не всі з паперу
Схопиш ти, Микито.
Дещо ще й мені попаде,
Скажу я відкрито.

Бо от фабрику валізок
Я таки відкрию,
Мрію про це, а зробити
Думаю — зумію.

Брат мій старший в цьому ділі
Добре практикує,
Бо у фабриці валізок
Вже давно працює.

Він мені усе це каже:
„Виростай же, брате,
Власну фабрику валізок
Будем закладати.

І про інше вже заняття
Гадки я не маю,
Бо в майбутньому фах-праця
Певна є, вже — знаю.

Запитання:

1. З яких матеріалів виробляють валізки?
2. Коли і до чого служать валізки?

ПАЛІТУРНИК — ІНТРОЛІГАТОР

— А я також на увазі
Фах для себе маю, —
Михась каже, — бо й тепер вже
Книжки оправляю.

А вони — це річ відома,
Які кому любі.
Дуже знищені чи менше,
Тоненькі чи грубі.

В полотно, буває в шкіру,
Гарно все оправлю —
Вони будуть як новенькі,
І вам їх доставлю...

Так оправлю кожную книжку,
Щоб і не пізнати,
Що аж мило в руки буде
Таку книжку взяти.

Тому й думати не хочу
Про іншу роботу,
ОПРАВЛЯТИ КНИЖКИ маю
Велику охоту.

Запитання: У що оправляють книжки та чим можна
їх прикрашувати?

СКЛЯР

СКЛЯР — то майстер: листи скляні
Він СКЛОРИЗОМ крає
І ті шиби кому треба,
Ріжні уставляє.

— Не раз бачив — каже Орест, —
Склярську ту роботу,
І здобути фах цей склярський
Страх маю охоту.

Хто ж не любить шиб, що
Ріжнокольорові,
Що дають під світло сонця
Тіні пречудові?

Так шибки вставляти буду
В домах партерових,
У церквах і у палатах,
Вікнах виставових.

Будівництво в Україні
Швидко розвинеться,
І для мене, діл цих майстра,
Робота знайдеться.

Запитання:

1. З чого роблять скло?
2. Що роблять зі скла?
3. До чого вживають скла?

Пояснення: ДІЯМАНТ, яким різали давніше, і тепер ще ним ріжуть скло. В українській мові впроваджують назву СКЛОРІЗ. (Навіть тверда сталь поре риску на склі).

ФАБРИКА СКЛА

— Гарні ваші всі ідеї
І слова масненькі.
Уважайте, щоб і вчинки
Не були пісненькі.

Бо за себе я ручуся
Твердо, що я зможу
І фабрику скла збудую,
Кажеться: „заложу”.

Чую від вас, що велика
Стане відбудова
України і промислу.
Думка це чудова.

Буде й скла потрібно дуже,
Отже пам'ятайте:
В мене вибір превеликий,
Прошу, замовляйте.

Все, що тільки зі скла роблять,
Люди уживають,
Ці вироби, коли треба,
Я на складі маю.

Запитання:

1. Хто, коли, при якій нагоді винайшов скло?
2. До чого вживають скла?
3. Що виготовляють зі скла?
4. Значення скла у промислі і домашньому вжитку?
5. З чого роблять скло?

ГЕОЛОГ

ТАРАС:

— Мене манить і манила
Ще й така наука:
НАДРА Землі прослідити
До ЯДРА, це — штука.

В надрах нашої Землі,
Вчені пишуть люди,
Дивні криються багатства.
Звісно, що не всюди.

Фахівцем таким я буду,
Що скарбів шукає.
В надрах Землі я їх знайду,
Що вона скриває.

Дослідити усього
Людям ще несила,
Я ж подбаю, щоб Земля
Дещо нам відкрила.

В день бо кожний нове
Нам дає наука,
І оті нові заняття
До відкрить принука.

Запитання: Які копалини добувають із землі?

Пояснення: КОПАЛИНИ — природні мінеральні утворення, які добувають із надр Землі. НАДРА — глибини Землі і все те, що міститься під земною поверхнею. ЯДРО — внутрішня частина земної кулі, яка починається на глибині 2.900 км. від поверхні.

І Я СОБІ, МИЛІ ДРУЗІ, ГОЛОВУ МОРОЧУ...

— І я собі, милі друзі,
Голову морочу,
Над тим, що задумую
І зробити хочу.

Тут я хочу вжити сили
АТОМ—ГИДРОГЕНУ,
А до мети пройшов шляху
Уже половину.

Якщо вдасться мені як слід
Керувати нею,
То сполучу всі планети
З нашою Землею.

Бо це сила неймовірна,
Якщо кажу влучно,
Нею золото робити
Можна буде штучно.

Не лиш золото, всі інші
Дорогі метали,
Яких досі ще не було,
Як так піде далі.

Діаманти, дорогі
Різні самоцвіти,
І ця сила, кажуть, буде
Світом володіти.

Запитання: Чи ви чули про „ГИДРОГЕННУ СИЛУ”?
Таку ЕНЕРГІЮ?

ХЕМІК

МЕТОДІЙ:

— Думаю я довго дуже
Про те, мій любий друже,
Як то силу атомову,
Світотворення основу,
Запрягти на користь люду...
Хеміком колись як буду,
Цю енергію велику,
І руїницьку і дику,
Ці тепла джерела й сили,
Щоб творили й нам служили.
Бо така могутня сила
Змін великих наробила б.
Ось тепла та сила, брате,
Щоб мешкання ogrівати,
У виробнях топить руди...
Ой, то щось чудове буде,
Як ці сили, так я мрію,
Запрягти для людства всією.
Силу, як рушій моторів,
Здобуття планет-просторів.
Буде нова доба-ера
І здобута атмосфера.
І вселенну, щоб вам знати,
Можна б колонізувати.

Заувага:

АТОМНУ БОМБУ виготовлено вперше 1945 р. в США в часі Другої світової війни. Вжили її перший раз у відплату Японії, що напала перша на морські військові з'єднання американців, які були десь недалеко Японії на океані. Атомну бомбу США скинули 6 серпня 1945 р. на японське місто Гірошіму, яке зникло з лиця землі і згинulo від неї 80.000 населення — японців. **ДРУГУ АТОМНУ БОМБУ** скинули 9 серпня 1945 р. на японське місто Нагасакі. І воно зникло з лиця Землі й при тому вбито 45.000 населення. Після цих фактів Японія піддалася цілковито, без жодних застережень і перестала воювати зі США.

АСТРОНОМ

ЛЮБОМИР:

— Я нічого не робив би,
Тільки їздив би, ходив би
З краю в край, із гір у гори,
Бачити світ, кожне море;
Полетів би так високо,
Де не бачить наше око.
Геть далеко аж до неба,
Відвідав би, все що треба;
Дослідив би море, гори,
МІЖПЛАНЕТНІ всі простори.
Так, я мрію подивитись,
На плянети й приземлитись,
І все людям показати,
І все в книжці описати:
Де був, як я там дістався,
Що я бачив, як вертався...
Чи на Марс поїдуть люди,
Чи таке колись то буде?
Місця в світі „нам” немає,
МАРС хіба нас привітає...
Та одна лиш заковика
(Хоч не дуже то велика),
Чим на Марса нам дістатись,
Та ще й так, щоб і вертатись.

Запитання:

1. Назви усі знані нам планети (їх дев'ять).
2. Назви сузір'я на небі. (Чумацький шлях або Молочна дорога, Квочка, Косарі, Малий і Великий віз і інші).
3. Що таке комета?
4. Що таке метеор?

Пояснення:

АСТРОНОМ — вчений, що займається астрономією, **НАУКОЮ ПРО НЕБЕСНІ ТІЛА**; досліджує природу, будову, рух і розподіл небесних світил, а також їх фізичний стан, хімічний склад, походження та еволюцію.

ФІЗИК ВІНАХІДНИК

— О небоже! Так не буде,
Ще ж були мудріші люди,
Що літати захотіли
Ген на Марса й не зуміли.
— Я ж напевно це osiąгну
І людей на Марс потягну,
Як приложу трохи труду —
ФІЗИКОМ УЧЕНИМ БУДУ.

Я з руди, з того урану,
Силу атомну дістану,
Атомний рушій збудую
І де схочу — попрямую.
О, майбутність це велика,
Це ж ніяка думка дика.

Тож то буде гуку й крику,
Як ракету превелику
З атомним пущу мотором,
Щоб летів до меж простору,
А за нею щохвилини
Віїжджатимуть машини.
Лети будуть певно вдалі —
Щораз вище, щораз далі.
Щось так бачу, щось так чую,
Що я все скомунікую.
І між зорі, між планети,
Як захочеш - то й полетиш.
Місяць буде перша база,
Це ніяка пуста фраза.

Це здійсниться дуже швидко,
Ось, ось тільки що не видно...
МІСЯЦЬ! — СТАНЦІЯ-ПЛЯНЕТА.
Сяде там з людьми ракета.
З Місяця на Марс планету
Керуватимуть ракету.
З Марса далі ті ракети
Відвідають всі планети.
У світ зір, планет і неба
„Гнатимуть”, де лиш потреба.
Отже успіх друзі милі
Мій, це буде в моїй силі...
На планету із планети
Відбуватимуться лети...

Німеччина, Нордгавзен, 1945 рік.

P.S.

Перша подорож здійснилась,
На Місяць — нівроку.
Поїхали, вернулися.
А котрого року?

Запитання:

1. Яка майбутність атома в розвитку господарства, промислу і культури, як безконкурентного рушія і теплової енергії?
2. Подумай, у яких галузях промисловости, в розвитку індустрії, лікуванні та винаходах можна буде використати атомну енергію?

ВИНАХІДНИК КОНСТРУКТОР

— Добре! Я тоді до спілки,
До роботи (й до тарілки).
Атоми ти будеш мати,
Мені будеш їх давати,
А я щось нове спробую:
Нові авта побудую,
Літаки і пароплави
Для добра народу й слави.
Без моторів, без бензини
Куди схочеш, то й полинеш.
Сядеш, гудзичок потиснеш
І під хмарами повиснеш.
Або ось таке зробити:
Буде плавати й ходити,
І літати, і котитись...
Ой, на правду треба вчитись!...
Бо час настав електронів,
Атомових перегонів,
Винаходу різних родів —
Для добра усіх народів.

Запитання:

1. Назви, які цікаві винаходи ти знаєш?
2. Що винайшов радіо?
3. Де була виготовлена перша атомово бомба?
4. Де була вжита перша атомово бомба?

РАКЕТНИК

— Добре, фізику! Хвалися,
Що збудуєш ті ракети...
Ними їхатимуть люди
На всі знані нам планети.

Дуже гарна це ідея,
Вже здійснилася частинно,
Люди були на Місяці,
А він їх прийняв гостинно.

Тепер я вже голошуся
РАКЕТНИКОМ для ракети.
На Місяця і з Місяця
І на інші всі планети...

Що дотепер уже знані,
На нашій Землі людині.
Я відкрию ще планети
Інші. Все можливе нині.

Я буду тим дослідником,
Дуже добра це нагода
Чи існують на планетах
Люди і рістня, природа.

Ставлю собі ще завдання
Таке ще ось дослідити:
Це „літаючі тарелі”,
Якщо буду довго жити...

Бо „ЛІТАЮЧІ ТАРЕЛІ”
Бачили вже добре люди.
Виявити усю правду,
Здерти заспону облуди.

Правжу скажу, щоб не були
Ті слова пустоголосі:
ЧИ Є ЛЮДИ, ЇХ ТЕХНІКА,
Крім нас, ще десь у космосі?

— Слава! Слава! — залунало —
Хай так буде! Дай то Боже!
А Бог, певно, і з нас кожний
Радо тобі допоможе...

ОБІЦЯЮ ВИКОНАТИ
ВСЕ ТУТ ЗГАДАНЕ МІЖ НАМИ.
ХАЙ СВІТ ЗНАЄ, ХТО МИ ТАКІ,
Є МИ ЧИЇМИ СИНАМИ!

Запитання:

1. Коли був написаний вірш „ПОДОРОЖ НА МІСЯЦЬ”?
2. Коли ступила на Місяць перша людина і хто це був?

ВЕТЕРИНАР

Лікар — це є необхідність
Як людям, — подібно,
І для тварин лікарів
Є також потрібно.

Таким лікарем от бути
Усміхається мені...
Бо я тварин дуже люблю —
Помагати „німіні”.

Бо вона нам не розкаже,
Де, що їй і як болить.
Та я усе те пізнаю,
Запобіжу біді вмиль.

ВЕТЕРИНАР — лікар тварин:
Для котиків, для собак,
Для корів, коней і інших.
Люблю цю роботу! Так!...

Або перевіряти м'ясо,
Чи „здорове” в різні.
Ветеринар є потрібний,
Навіть дуже в наші дні.

Тому я цей фах намітив,
В тому напрямку піду.
Відганятиму від тварин
Всі недуги і біду.

Запитання:

1. Де найбільше потрібний ветеринар — лікар для тварин?
2. Яке завдання ветеринара в різні, де ріжуть тварини на м'ясо?

Пояснення: НІМИНА — тварина, що не говорить, німе.

ВИНАХОДИ — ЗМІНА МІРКУВАННЯ

— З кожним днем є щось нове,
Поступ — каже ЗІНА:
Винаходи, всякі дива,
Це на краще зміна.

Для добра це людства всього
І свого краю,
Як виросту, то таке щось
Думаю — придбаю.

Вже сьогодні маємо
Техніку велику.
Я винайду щось такого,
Що наробить „крику”.

Літаки на думці в мене,
Атомів теж сила,
Щоб вона в водневих бомбах
І громи глушила.

Користі з них великі дуже
У часи спокійні,
У час війни й небезпеки
Від них є потрібні.

Літаки, водневі бомби,
Бомби атомові
Зруйнувати людство, Землю
Сили їх готові.

Треба думати завчасу,
Ще в часі спокою,
Знешкідливити і водень,
Атомну всю зброю.

Для усього людства вжити
Силу, що у водні,
Атоми для добробуту
Моє завдання сьогодні.

А хто схоче їх ужити,
Щоб світ завоювати,
Я ПРОТИ НИХ ПОСТАРАЮСЬ
ЩОСЬ НОВЕ СТВОРИТИ.

ВИНАЙДУ ТАКІ ПРОМІННЯ
З МІЦЦЮ ІЗ ТАКОЮ,
ЩО ЛІТАК СПАЛИТЬ В ПОВІТРІ
І ПЕКЕЛЬНУ ЗБРОЮ.

ТІЛЬКИ СТАНЦІЇ РАДАРНІ
ПОДАДУТЬ СИГНАЛИ,
І ПРОМІННЯ ВСІХ ОСЯЄ —
ВОРОГИ ПРОПАЛИ!

СПАЛАХНУТЬ ТІ ЇХНІ БОМБИ,
ЛІТАКИ, ЗАЛОГА...
І РАКЕТИ. БЕЗ ВТРАТ НАША
БУДЕ ПЕРЕМОГА.

22.08.1957 р.

ТЕХНІК ЛЯБОРАНТ

НАТАЛЯ:

— От наслухалася досить
Про фахи всі збоку,
Ще двох хеміків між нами
Маємо, нівроку!

Тож обидва захотіли
Атом загнuzдати,
Людям силу надзвичайну
На вжиток подати.

Я — за тим, щастя вам Боже!
Я вам допоможу,
ЯК ЛЯБОРАТОРІЙНИЙ ТЕХНІК,
Що лиш тільки зможу.

Хемія, ох, як люблю я
Досліди науки,
Аналізи і синтези,
І то без принуки.

Світ увесь і вся Вселенна —
Висліди сполуки.
Хемія найцікавіша
Ділянка науки.

НАВІТЬ ЖИТТЯ — ЦЕ ХЕМІЧНІ
ПРОЦЕСИ ЧИ ДІЇ.
ЛЯБОРАНТКОЮ як ХЕМІК
Бути — мої мрії!

Запитання: Що досліджують в лябораторіях?

ІНЖЕНЕР ЕЛЕКТРОТЕХНІК

— Інженер електротехнік —
Діло не погане,
І це діло — ОРЕСТ каже —
Моїм фахом стане.

А як буду інженером,
Станції збудую
Електричні, і край цілий
Зелектрифікую.

Електрика заворушить
Рушії й турбіни,
При допомозі електрики
Встане КРАЙ з руїни.

І найдальші наші села,
Кожная хатина
Буде мати ясне світло,
Як соняшна днина.

Цей рушій — велика сила,
Пристапна й вигідна,
В господарстві України
Здавна вже потрібна!

Запитання:

1. Для чого використовують електричну силу:
 - а) у домашньому господарстві?
 - б) у промислі?
2. Які безплатні рушії можуть бути в нас використані для витворювання електроенергії? (Ріки).

ЗАГАЛЬНИЙ ЕЛЕКТРИК

— Гей, Оресте! Я високо
Так аж не сягаю,
А проте так працювати
Спільно я бажаю.

Електрівні ти збудуєш,
Рушії-турбіни —
Розвинути промисловість
Мами-України.

А заводити я буду
Струми електричні
В кожний дімок, по всіх селах,
В башти ті фабричні.

До церков усіх і в школи
Просунуться дроти,
І зі світлом вже не буде
Жадної гризоти.

Хай електрика освітить,
Рушить всі мотори
Та ogrіє мешканеві
У містах простори.

І такий електрик, як я,
Собі звичайненький
Матиме фах знаменитий,
Корисний, легенький.

Бо проводи електричні
Як усе, псуються.
Направляти електрики,
Як я, додаються.

Запитання:

1. Яка робота електрика звичайного?
2. До чого вживається електрична енергія?
3. Яке значення електрики у промислі і в домашньому господарстві і взагалі?

МЕТАЛОТОКАР

ЯРОСЛАВ:

— Я з електрики от також
Добре скористаю,
Бо на думці фах ТОКАРСТВО
На майбутнє маю.

Після ваших обіцянок,
Справді слів похвальних
І думок можливих, дійсних,
Кажуть „актуальних”,

Справді з вас колись щось буде.
І я вдам такого,
Буду ТОКАРЕМ МАТАЛУ.
(Більше на одного).

Електрично-моторові
Токарки всі знають,
Що токарки на них метал
Ріжний обробляють, —

Речі всякі металеві
Всілякі, кругленькі,
Тонкі, грубі, всякий розмір,
Довгі, коротенькі.

Навіть плоскі, якщо мусять
Бути точні дуже,
Бо токарка не лиш кругло,
Але й плоско струже.

Виміряєш все докладно,
Мотор в рух пускаєш...
Крутиться, а вістря струже,
Ти лиш уважаєш.

Запитання: Що ще можна точити на токарці?

ЕЛЕКТРОМЕХАНІК

СЛАВОМИР:

Названі фахи здобути
Всякий певно зможе,
Успіхів усім бажаю,
Помагай вам Боже!

Я то курси електричні
Закінчити мушу
Про мотори специфічні
І цим застій зрушу.

Електричний мотор нині,
Бачите, є в моді.
Обійтися вже без нього
І думати годі.

Вентилятори, трамваї
І всякі машини
Електричний мотор тягне
Щодня, щохвилини.

Та й не тільки у промислі,
Але майже всюди
Електричного мотора
Уживають люди.

На нові є дуже попит,
Старші — до направи.
У цій ділянці здобуду
Я фахові вправи.

Це не є важка робота,
Та дуже прецизна:
Чесно діять, направляти
І буде корисна.

Запитання: Які речі домашнього вжитку мають
електричні мотори?

ЕЛЕКТРО,— ГАЗОЗВАРЮВАЧ

— Зважусь я сказати про себе
Міцно два-три слова —
Ким колись я буду, друзі,
І тверда це мова.

ЗВАРЮВАТЬ навчусь залізо.
Електричне ж зварювання
Чисте, міцне і вигідне,
Вживане, — практичне.

Ось, наприклад, щось там трісне
В авті чи машині,
А ти мусиш його мати
До вжитку ще нині.

Щоб нову купити частину —
Дорожче виносить,
А ще вставить там, де треба,
Теж коштує досить.

Я ЕЛЕКТРИКОЮ, брате,
Трісло де, чи шкода,
ЗВАРЮ миттю в одну цілість.
От тобі й вигода.

Можна зварювати газом
Ацетиленовим.
Щось подібно і направиш
Способом „чудовим”.

Зварювати цим способом
Часто практикують,
Де лиш тільки із заліза
Ставлять щось, будують.

Чи то рейки ті трамвайні,
Мости залізничні,
Чи й будівлі, як звичайні,
Найбільші, фабричні.

Знання цих двох родів зварень
Дуже є поплатне,
Бо конечне й необхідне,
Всюди є придатне.

Запитання: Що це значить — ЗВАРЮВАТИ
електрикою або газом?

ГУДЗИКАР — НИТКАР

ВАСИЛЬ:

— Поступове виробництво,
Люди винахідні,
Будьте людьми у виборі
Свого фаху гідні.

Ми не сміймо на світ Божий
Байдуже дивитись.
Щоб з нас кожний був корисним,
Треба нам учитись!

Досвіду і знань набути,
Добре визнаватись
У тих ділянках, якими
Хочете зайнятись.

О, я буду працювати
З рідними братами,
Що обізнані вже добре
З їхніми фахами.

Довший час один працює
В добрій гудзикарні
Другий фахівець також є
Від ниток в ниткарні.

Отже, виберу із двох я
В них собі зайняття,
Вишколять мене належно
Мої рідні браття.

Запитання:

1. З чого роблять нитки до шиття?
2. З якого матеріялу роблять гудзики?

А Я ВЖЕ ПРАЦЮЮ...

ВАДИМ:

— У розмові ще не всі
Голос забирали.
Мої друзі слухали уважно,
Вперто, і мовчали.

Думаю, що і вони
Ще промовлять слово.
Це для нас є позитивно
Ну і гонорово...

Щодо мене, то я вас
Ось повідомляю,
Часто я уже працюю
І про фах вже дбаю.

У фабриці практикую
Виробів гумових
Необхідних у ділянках
Ріжних промислових.

Фабрика є у сусідстві,
Туди йду щоднини.
(Всі знайомі) і працюю
Дві, чи три години.

Через місяць, або й два,
Дещо і придбаю,
Так, що навіть гарні гроші
Дуже часто маю.

Світ без гуми обійтися,
Знають всі, не може...
Фабрику таку, щоб мати
Мрію, — дай це БОЖЕ!

Запитання: Що виробляють з гуми?

ФАБРИКАНТ СІРНИКІВ

ЛЕГЕНДА ПРО ПРОМЕТЕЯ

— Я скажу вам, мої друзі,
Щось про Прометея:
Про борця для добра людства...
Добра це ідея.

Було це давним-давно,
Люди проживали,
Але вогню на послуги
На Землі не мали.

Ну, і певно, що нічого
Не могли варити.
Ось подумайте як гірко
Так було всім жити.

Боги грецькі на Олімпі
Вогонь мали в себе.
Прометей же вкрав, дав людям
Вогонь для — потреби.

Для добра усього людства,
І що б ви сказали?
От за кару Прометея
До скель прикували.

Боги його розіп'яли,
Прикували руки
До скель сильно, і він терпів
Страшні, страшні муки.

Щодня орел довбав ребра,
Серце розривав...
Через ніч воно гоїлось...
Прометей-титан оживав.

Вранці орел знов прилітав
І робив те саме...
Часто дехто за доброту
Терпить і між нами.

Це леґенда, але джерел вогню
Тепер всюди досить.
**МАЙЖЕ КОЖНИЙ У КИШЕНІ
В СЕБЕ ВОГОНЬ НОСИТЬ.**

Хай у виді сірників це,
А чи запальнички, —
Всі однаково в кишенях
Носять їх зі звички.

Отже виріб СІРНИКІВ,
ЗАПАЛЬНИЧОК мені імponує.
Велич ідеї вогню, Прометея
Це символізує.

Запитання: Коли вогонь є корисним, коли
шкідливим?

ФАБРИКАНТ ДИТЯЧИХ ЗАБАВОК

ЙОСИП:

— Думаєте, чоколяда —
Це все для дитини?
Та ж у неї забаганка
Інша щохвилини.

Забавочок дітям треба,
Та ще і багато,
Забавками — ось чим я їм
Робитиму свято.

Я фабрику, — каже Йосип, —
Забавок відкрию.
Кожна мама буде рада,
Слізки дітям змию...

Виробляти різні ляльки,
Коники, візочки,
Тарахкальця, дуди, бубни,
Всякі „гоцки-кльоцки”;

Малі авта і пістолі,
Шабельки й рушниці,
Танки, літаки, ракети,
Все буде в крамниці.

Кажу вам, що згадаєте,
Як колись вас стріну:
Забавочки робитиму
На всю Україну.

Запитання:

1. Які знаєш дитячі забавки? Назви їх.
2. З яких матеріалів роблять дитячі забавки?

СПІЛКА

Чвірка хлопців щось на боці
Довго говорила
І рішуче до дітвори
Знову приступила.

І сказали: — Ми з'єднались,
Бо в єдності сила.
А дітвора пильно слуха,
Аж роти відкрила.

— Не святі в нас горшки ліплять,
Отже — кажуть — знайте,
Ми таку заклали СПІЛКУ,
І ви приступайте.

Будуть у нас, у тій спілці,
Фабрики, варстати,
Добро в них усяке будуть
Люди виробляти.

І машини господарські,
Всякі промислові,
Літаки теж, авто, повзи,
Човни моторові.

Вироби одерж, білизни,
Узуття зі шкіри...
Чом ви крутите носами?
Ох, ви маловіри!

Знайте, що як хтось до чогось
Буде прямувати,
То здійснить свої бажання —
Тільки будь завзятий!

Я що пильні і завзяті
Будемо, дітворо,
То досягнення великі
Здобудемо скоро.

Запитання:

1. Які спілки, організації тобі знані?
2. Які у нас знані фінансові спілки? (Кредитівки).

ПОЛІГЛОТ

ЮРІЙ:

— Я про ремесло й не думав
Справді ще ніколи,
Я постійно вчитись хочу
МОВ, — ходить до школи.

Чужі мови хочу знати:
Англійську й німецьку,
І французьку і еспанську,
Навіть і турецьку.

Ну, а всі слов'янські мови
Вивчити не штука,
Бо навіщо ж врешті школа,
А в школі наука?

А як скінчу вищу школу,
Мов знання здобуду,
АМБАСАДОРОМ напевно
ЗАКОРДОНОМ буду.

Тих, що знали чужі мови,
В нас не було багато.
І хто знає чи не тому
Ми тепер так терпимо.

Запитання:

1. Яка твоя рідна мова?
2. Які чужі мови любиш вивчати?
3. Яке значення знання багатьох чужих мов?
(Якнайбільше знати чужих мов, можна бути
призначеним амбасадором до різних держав).

СУДДЯ

ЯКІВ:

Мовив Яків — Ще далеко
До суспільства того,
Щоб зподійств не було, убивств,
Усього лихого.

Може час колись надійде
І таке настане,
Що суспільство в цілім світі
Ідеальним стане.

Але покищо того не видно.
Прямуєм до того.
Заки ж буде це, не стане
Нас ані одного.

Довго треба ще ЗАКОНОМ
СПРАВИ НОРМУВАТИ,
Стримувати від безправства,
Винних же — карати.

О, я люблю справедливість,
Правду боронити.
Я ТОМУ СУДДЕЮ БУДУ,
Винних щоб судити,

Щоб насправді, як то кажуть:
Винному катюзі
Діставалось справедливо
По його заслугі.

ПРИСЛІВ'Я:

1. Шири правду всюди, полюблять тя люди.
2. ПРАВДА В ОЧІ КОЛЕ.
3. ЗА ПРАВДУ Б'ЮТЬ.
4. ЩО ПРАВДА, ТО НЕ ГРІХ, А ЩО ТОРБА, ТО НЕ
МІХ.

Запитання: Чи ці прислів'я правду кажуть?

АДВОКАТ — ЗАХИСНИК

ОЛЯ:

— Так виходить, оборона
Є також потрібна,
Щоб невинних боронити,
І я до цього здібна.

Знає суддя лиш закони,
По закону судить.
Закони ж ці склали люди,
А людина блудить.

Нема в світі ідеалів,
Помилки бувають
Мимовільні, — а за таке
То й легше карають.

Тож доводиться частенько
Висвітляти справу
І про звільнення просити,
Кару дати ласкаву.

Всі мотиви подається,
Найменшу причину,
Що підсудного штовхнула
До лихого чину:

Стан духовний, заламання,
Псиічну хворобу...
Дуже часто рятується
Людину від гробу.

Як суддя ж таки докаже
СВІДОМІСТЬ ЗЛОЧИНУ,
То й адвокат не відхилить
Кари за провину.

Тож я колись АДВОКАТОМ —
Каже ОЛЯ — буду.
Дбатиму про справедливість
Для нашого люду.

Запитання: Яке завдання адвоката?

НЕБУДЕННИЙ ВИНАХІД

ЯРОСЛАВ:

— Винахід оригінальний
В мене є на гадці.
Справді такий, що нікому
З вас не снилось, братці.

Використати я хочу
Віддих у людини
І щоб він рушієм був
Всякої машини.

Сядеш, станеш при машині,
Дихаєш звичайно,
Тиснеш гудзик, а машина
Іде в рух негайно.

Мільйони людей живуть
І всі віддихають.
Уявіть, які то скарби
У майбутнім вони мають.

Ця енергія, ця сила,
Іде тепер на марне,
Стане колись рушієм усього,
Оце діло гарне.

Бо сяк, чи так, віддихаєш...
Це й буде робота.
Такий винахід зробити
В мене є охота.

І не буде вже для старших
Більше безробіття.
Думаю, щоб це здійснити,
Пройдуть ще століття.

Всесвіт зміниться в основах,
А життя, — як в раю...
Цього всього з душі й серця
Нам усім бажаю.

Запитання: Як, на вашу думку, чи така фантазія
може здійснитися?

ВИНАХІД ТРЬОХ СЕСТЕР

Не тільки ж хлопці можуть
Щось нове відкрити,
Докажемо, що дівчата
Можуть те зробити.

Пляни наші, всіх трьох сестер,
Точно вже готові,
Їх реальність вже ствердили
Сили наукові.

Пляни наші це винахід,
Таких апаратів,
Що матеріал вибуховий
Можуть викривати.

Чи підклав його хтось десь-то,
Чи при собі має,
Стрілка вказує, де є він,
Перестерігає.

У війні це пострах,
Це велика зміна.
Апарат покаже навіть,
Де пекельна міна.

На землі, в повітрі, в морі
Він, кожної хвилі,
„Вибухове” нам покаже
На далекі милі.

Тоді легко запобігти
Біді своєчасно,
Оминути небезпеки
Без утрат, — це ж щасно.

Запитання: Який апарат до виявлювань воєнних
об'єктів знаєш? Чи чули ви про нього?

ШТУЧНА ПОЖИВА

ХЛІБОДАР:

— І я також професію
Придумав важливу.
Виробляти для людей
ЩО? ШТУЧНУ ПОЖИВУ!

Проблема прохарчування
Світова, велика.
Перенаселення світу —
Ось в чім заковика.

Приріст людства — величезний.
Площі ж ні крихітки.
ВИРОЩУВАТИ ПОЖИВУ
ШТУЧНУ БУДУ — це не сплітки.

Їсти? Дякувати Богу
Буде кому — вже без міри.
Чекають нетерпеливо
Людські маси в вірі.

Мусимо використати
Усяку нагоду,
І РІСТНЮ, ЩО ЗАПОВНЯЄ
ОКЕАНІВ ВОДУ.

Тому треба подумати
Про бур'яни, трави.
І штучною поживою
Я придбаю слави.

Німеччина, Мангайм.

Запитання:

1. Яка найбільша світова проблема і найважливіша?
2. Чи є ще які невикористані можливості здобування харчів?

ВИКОРИСТАННЯ ЕНЕРГІЇ ХВИЛЬ ОКЕАНУ

СТЕПАН:

— Винахідником я також,
Як виросту, стану.
ВИКОРИСТАЮ ТЕХНІЧНО
ХВИЛІ ОКЕАНУ.

ЗАПРЯЖУ Я ПРИПЛИВ, ВІДПЛИВ
ХВИЛЬ ВОДИ ВЕЛИКУ СИЛУ.
Несподіванку зроблю я
Велику і милу.

ЕНЕРГІЯ, — це світова
ПРОБЛЕМА ВЕЛИКА.
Визувається світ з неї,
Так як з черевика...

НА БЕРЕГАХ ОКЕАНІВ
СПОРУДИ, ВЕЖІ ЗБУДУЮ
І ЗАПРЯГТИ РУХ
ВОДИ Я СПРОБУЮ.

У спорудах відповідні
Будуть апарати,
Що будуть ту силу рухів
Акумулювати.

Використаю уміло.
Чи будуть турбіни?
Це можливе, як то кажуть,
І те для відміни.

Бо й турбіни, річ відома,
Дешевої сили —
БО ВИЧЕРПУЮТЬСЯ НАДРА
ЗЕМЛІ, ЩО ЛЮДЯМ СЛУЖИЛИ...

Треба думати наперед,
Як і що? — в природі,
ЩОБ МИ НЕ ЗАЛИШИЛИСЯ
БОСАКОМ НА ЛЬОДІ.

— СЛАВА І ТОБІ ХАЙ БУДЕ,
Друже наш СТЕПАНЕ!
З твоїм винаходом для нас
ДОБА НОВА НАСТАНЕ.

ПІГУЛКИ РОЗУМУ

ЛЮБОМИР:

— Братці, винахідником я
Не будь-яким буду.
На те я не пожалію
Життя свого труду.

Що я винайду,
Ви хочете знати?
Це будуть ПІГУЛКИ—РОЗУМ,
ЩОБ ЛЮДЯМ ПОМАГАТИ.

І ПІГУЛКИ ЗНАНЬ у різних
Ділянках науки,
Ще ніхто не втяв такої
Як я хочу штуки.

ЗЕМЛЕЗНАННЯ, ІСТОРІЯ,
Хто лиш що захоче,
Сказано, з усіх ділянок.
Це вам щось пророче.

Проковтнеш ПІГУЛКУ—РОЗУМ,
Мудрість аж засяє.
ПІГУЛКА ЗНАННЯ —
Розумові помагає.

От тоді будуть ГЕНІЇ...
Як дослівно брати,
Щонайменше мудрецами,
Будуть всі — Сократи...

СВЯТОСЛАВ:

—Та це чиста фантазія,
Хворе маячіння.
У науковому ж світі
Цілком без значіння.

Про таке щось говорити
Можуть лиш варіяти
Справу таку поважно
Не мож трактувати.

Та це, друже, виглядає
БУЙДА НА РЕСОРАХ...

ЛЮБОМИР:

— Гаразд! Буйда! Може ж згадка
Залишиться в творах.

Та ж сказано ще спочатку,
Це — ШКОЛЯРІВ МРІЇ —
ВИДУМОК СВІТ, ФАНТАЗІЇ,
Щоб мати надію.

В демократії є воля
І думки, і слова.
Воля руху і діяння.
От про що тут мова.

СВЯТОСЛАВ:

— Гаразд, друже, усе вільно

Та в межах закону.

ФАНТАЗІЯ БЕЗГРАНИЧНА.

ЛАВРОВУ КОРОНУ

За твій винахід покладем

На твій ГАРБУЗ—ДИНЮ.

Заслужено відзначимо

„МУДРОСТИ ТВЕРДИНЮ”.

Німеччина, штольня, гори Гарцу — підземелля 1945.

Запитання:

1. Як вам сподобалася така мрія?
2. Чи можливо щось таке зреалізувати?

ОКУЛІСТ

— А я також до вашої
Пишуся громади.
Очі людям лікувати,
Давати поради.

Окуліст — це очний лікар,
Хірург — ОПЕРАТОР.
Робить те, що є потрібне.
Очний „ЛІКУВАТОР”.

Отже я спеціалістом
Очним хочу бути,
Рятувати зір незрячим,
Їм рятунок дати.

Тож до мене, всі до мене!
Усіх порятую.
ЗІР ПОВЕРНУ СЛІПЦЯМ,
СПРАВДІ, НЕ ЖАРТУЮ!

Запитання: Яка недуга очей найпоширеніша, що вимагає операції?

Пояснення: Катаракта — помутніння кришталика ока (зіниці-чоловічка).

ДЕНТИСТ

— А у мене є охота
Бути лікарем-дентистом,
Доглядати людям зуби,
Лікувати як псуються.

Вставляю зубок чи місточок,
Чи як звуть — корону,
Дам безпеку всім здоровим
Зубам оборону.

Бо лікарська поміч людям,
Як їжа потрібна.
Деколи вона конечна
Нагла, необхідна.

Поміч людям в біді — справа
Шляхетна, гуманна.
В мене вона буде чиста,
Солідна, старанна.

Запитання:

1. Як треба доглядати зуби?
2. Що є шкідливе для зубів?
3. До кого ми повинні ходити на перевірку зубів і скільки разів у році?

ОПТОМЕТРИСТ

— Люди часто мають клопіт
Змалку із очима.
КОРОТКІСТЬ чи ДАЛЕКОЗОРИСТЬ
Справа вилічима.

Бо ця справа цілком проста
І як сльоза чиста.
Треба піти, порадитись
До ОПТОМЕТРИСТА.

Я буду ОПТОМЕТРИСТОМ,
І вас запевняю —
Зорові недомагання
Я вам поладнаю.

Я перевірю ваші очі,
Дам поради потрібні,
Припишу вам окуляри
Для очей вигідні.

А крізь мої окуляри,
Чи то ніч, чи днина,
Все, що треба якнайкраще
Побачить людина.

Я ж зробити постараюсь
Для вас якнайкраще,
Допоможу вам всебічно.
Діло не пропаще...

Вам і хірург непотрібний,
Розжену я чорні хмари,
Розійдуться, як припишу
Добрі окуляри...

Отже, приходіть до мене.
Поміч в мене певна,
І обслуга вам солідна,
Праця дуже ревно.

Запитання:

1. Хто з людей потребує окулярів?
2. Які окуляри бувають? (Для далекозорих і короткозорих).
3. Які окуляри і коли носять люди, що мають здорові очі? (Від сонця, і електрозварювачі).

Пояснення: **ОПТОМЕТРИСТ** — фахівець, що вимірює силу зору короткозорих, або далекозорих і допасовує відповідно до очей потрібні окуляри. **ВИЛІЧИМА** — така, що можна вилікувати. **ПОЛАДНАТИ** — налагодити, виправити щонебудь.

ОПТИК

— ОПТОМЕТРИСТ, — професія гарна.
Діло ж оптичне,
Це буде моє заняття,
Гарне і практичне.

Припис дає ОПТОМЕТРИСТ.
ОПТИКА ж робота
Окуляри виробляти
У рамках зі злата.

Можуть бути й рогові,
Чи з якоїсь маси,
Лиш гарні й міцні щоб були
Рамки — для прикраси.

Я виконуватиму це
Солідно, докладно.
Тож приходьте всі до мене,
В тих справах громадно.

Запитання:

1. Які бувають оправы-рамки окулярів?
2. Які матеріяли вживаються до цього?
3. Яка робота оптика?

ЛІКАР ВІНАХІДНИК

— Я досліджувати буду,
Що ще є незнане...
І не пожалію труда,
Знищу зло погане.

Мушу знайти такі ліки,
Що на всі недуги,
Зліквідую біль навіки,
Дам людству прислуги.

Це ЕЛІКСІР чудотворний
Від розриву серця,
Рак пропаде той потворний
Від ліків — „джерельця”.

Операцій вже не буде
І ніяких болів.
Будуть довго жити люди
Без труда — мозолів.

На все буде помагати
Мій ЕЛІКСІР — ліки.
Всі недуги буде гнати...
Пропадуть навіки.

Славно! Славно! Дай то Боже! —
Гукнула громада, —
Ми за те усі з тобою —
Заявила рада.

Запитання: Які недуги дуже поширені серед нашого
суспільства? (Недуги серця і рак).

ВІДМОЛОДЖУВАННЯ

ДОВГЕ ЖИТТЯ

— О, го - го!, це гарно, славно,
Я за те — з тобою.
Виступлю у світі явно
Думкою - новою.

Знана здавна ця ідея
Ще ФАВСТА старого...
Але діло „ПРОМЕТЕЯ”,
Жде знання могого.

Я щось винайду таке,
Щоб ви про те знали,
Щоб не було вже „старого”,
Люди не вмирали.

МОЛОДІСТЬ Я ЗРОБЛЮ ВІЧНУ,
СТАРИХ ВІДМОЛОДЖУ.
Стежку, так, життя трагічну
На все засолоджу.

— Це винахід ідеальний,
Стверджуємо — свято.
Але погляд всіх загальний:
ЛЮДЕЙ ЗАБАГАТО!

Людей на землі щораз більше,
Їм бркує їжі.
Простір — харчі, усі знають,
Ті самі, давні, не свіжі.

Люди їжі вже не мають,
А що тоді буде:
НЕВМИРУЩІСТЬ І ПРИБУТОК?
Кажі без облуди!

— Турбуватися майбутнім
Наша думка здібна.
Треба думати, щоб їжа
НЕ БУЛА ПОТРІБНА.

Треба й на це щось винайти.
Запобігти й цьому,
ЩОБ ХАРЧІВ НЕ БРАКУВАЛО
У СВІТІ НІКОМУ.

Запитання: Що знаєш про ФАВСТА і ПРОМЕТЕЯ?
(Фавст — відмолодження. Прометей — добро
дій людства, подарував людям вогонь).

ТЕЖ ЦІКАВИЙ ВИНАХІД

— Винахід мій буде щось так,
Наче МЕДИЦИНА,
Щоб худнути якщо треба,
Могла все людина.

Це ласуням, що не будуть
Більше вже терпіти.
Зможуть їсти, що захочуть,
НЕ БУДУТЬ ГРУБІТИ.

В цьому напрямку досі
Не було вперед ні кроку!
Люди грубі носять „бубни”
Нівроку! Нівроку!

Але швидко це скінчиться.
Грубасикам допоможу,
Щоб могли все їсти, а не грубли
Всіх зусиль доложу.

ВИНАЙДУ ТАКІ ПІГУЛКИ,
Вони будуть нормувати.
ЇСТИМУТЬ ВСЕ, ЩО ЗАХОЧУТЬ,
І СТРУНКИМИ БУДУТЬ ВИГЛЯДАТИ!

Запитання: Чому люди повинні вистерігатися
товстіння?

ПІДКАЗАНА УЧНЯМ ІДЕЯ

— Кількома словами дещо
Про себе розкажу;
Вранці як лиш піз в „нору”,
Чи ввечір вилазив.

У гірських тунелях Гарцу
Я дістав ідею:
Добре, щоб усі фабрики
Були під землею.

Це не лиш у час війни
Добра безпека,
Добре схованих не бачить
З металю лелека.

На землю не скидатиме лелека
З МЕТАЛЮ ЯЄЦЬ,
Що змітають смертоносно
Все зі земного лиця.

В часі миру не псує нічого
Очам нашим краєвидів у природі.
Є ощадність місця також.
Розважаю так при кожній нагоді.

Там, де гори є, то в горах,
А де гір немає,
На рівнині МАТИ ЗЕМЛЯ
Теж все заховає...

Читав учням. Один каже:
— ІНЖЕНЕРОМ БУДУ,
ФАБРИКИ ВСІ ПІД ЗЕМЛЕЮ
СХОВАЮ БЕЗ ТРУДУ.

Хоч це пісня майбутнього,
Та вона не дика,
Бо техніка нечувано,
Сташенно велика.

Використаю для цього
Також всі яруги.
Вони також надаються,
Людям будуть на прислуги.

Бо ніякі то заслуги
Потреби фізичні,
Щоб то на землі видніли
Димарі фабричні.

Тож фабрики всі під землю.
Дані акуратні,
Всі можливості, прикмети,
Є у нас додатні.

Тож ще заки пропаґанда
Активною стане,
Готові з моїх архівів
ПЛЯНИ хтось дістане.

Запитання:

1. Чи це добра ідея, щоб усі фабрики були сховані десь в тунелях якихось гір, або десь в ярах?
2. Якщо так, то чому?

Зауваження:

Автор працював у підземеллях гір Гарцу в Німеччині (Нідерзахсверфен) в часі Другої світової війни з трьома французькими військовополоненими — направляли електричні мотори до „станків”. Там, у підземеллях, продукувалися ракети „ФАУ-1” і „ФАУ-2”, якими німці бомбили з Німеччини Англію (Лондон). У підземеллях Гарцу містилися всі фабрики, які згодом були знищені бомбами альянтів. Рештки розмонтованих фабрик і відремонтованих були заінстальовані власне у тих підземеллях Гарцу. Там ніяка атомна бомба не могла пошкодити, бо то дуже високі гори. Говорили (я не перевіряв, бо не мав змоги), що в підземеллях працювало 40.000 робітників. Тут теж прийшла авторові ідея, на підставі ракет, якими бомбили німці Лондон, що можна буде післати ракети з людьми на Місяць і Марс та інші ПЛАНЕТИ, що пізніше здійснилося. Американці випустили ракету з людьми на Місяць, і люди щасливо вернулися.

РИБАЛКА ПЕРЛОЛОВ

— Згадані ідеї ваші
Гарні всі, хороші.
А я буду тим, що з моря
Тягнутиме гроші.

З озер, морів, океанів
Матиму прибутки.
Правду кажу, справедливо,
Це ніякі шутки.

Бо у водах ховаються
Тисячі великі,
І мільйони можна мати,
Якщо б їх відкрити.

Ви, напевно, вгадаєте,
Про кого й що мова.
Назва фаху пояснить вам
Думка всім здорова.

Запитання:

1. Чим є риба для людства?
2. До чого вживають перел, коралів?

Пояснення: Цей РИБО—ПЕРЛОЛОВ буде ловити:
РИБИ, УСТРИЦІ, ПЕРЛІВКИ і також збиратиме
КОРАЛІ.

ПОСАДНИК МІСТА — РАДНИЙ

АНДРІЙ:

— Добре, гарні, дуже славні
Ваші всі ідеї,
Дай вам Боже осягнути
Похвали й трофеї.

Я вже не біжу далеко
І не хочу слави.
Хочу бути посадником
Міста, член управи.

Хай вже буде, хоч би радним,
Як не головою.
— Добре, добре, ми всі згодні,
Друже, із тобою.

Наші голоси усіх тут
Вже твої, для тебе.
Певний будь і не журися
Цілком без потреби.

Тільки мусиш обіцяти
Щось для нас в заміну.
Щоб у повний рух пустити
Машину-турбіну.

Бо громада потребує
Спокою, порядку.
Доглядати її треба,
Наче квітів грядку.

Запитання:

1. Хто це посадник міста?
2. Які його обов'язки?

ПРЕМ'ЄР — ПРЕЗИДЕНТ

ВОЛОДИМИР:

— В мене більші є бажання:
Я є претендентом,
Хочу бути прем'єром
Або президентом.

Як осягну котрийсь з постів,
То вже заявляю,
Послам усім я подвійну
Платню обіцяю.

І кожному втримання
На державні кошти.
Тільки чеки діставати
Всі будете з пошти.

— Осягнути такі пости
Певно всім цікаво,
Але порадь, як зробити?...
Просимо ласкаво.

— Ну, робити — не моя річ.
Моя річ лиш бути.
Кожний способу шукає,
Як це осягнути.

Це здібності політичні,
А їх треба мати.
То замало ще „корито”
Повне обіцяти...

Бо політика, це СПРИТНІСТЬ,
ХИТРІСТЬ і УМІННЯ.
МУДРИЙ ДУЖЕ МУСИТЬ БУТИ
ПРОВІД — ПОКОЛІННЯ.

Запитання: Що таке ПОЛІТИКА? (Мистецтво управління державою і співжиття з сусідніми державами).

МІНІСТЕР ФІНАНСІВ

(МРІЇ ЯРЕМИ)

— Вияснення треба трохи
Деяких нюансів,
Бо в промові заторкнув ти
Вже справу фінансів.

Правда, що то досить трудно
Це розмежувати,
Але де, в чому границя,
Не пошкодить знати.

Справа грошева, фінанси,
Ділянка окрема,
І тим я займаюся певно, —
Заявив Ярема.

— Я в політику залізу
Теж економічну.
А числю я на підтримку
В цій ділі публічну.

— Ти думаєш міністерство
Фінансів здобути,
І пхаєшся, як це видно,
Зразу до „валюти”.

— Не то пхаюся, а буду
Я на цьому пості.
Хто ким хоче, тим і буде,
Міркування прості.

Лад заведу з валютою,
Інфляція зникне.
І не один подякує:
Слава! Слава! — крикне.

Запитання: Що таке інфляція?

ПОСОЛ ДО ПАРЛЯМЕНТУ

МАТВІЙ:

— На ніякі міністерства

Я не зазіхаю.

Лиш послом до парляменту

Бути я бажаю.

Політичні я перейду

Вишколи, науки,

Такі, як я буду, люди

У нас „БІЛІ КРУКИ”.

Буду захищати справи

Людей в парляменті,

Про добро загальне дбати

В кожному моменті.

І ніколи зле не буде

Навіть і на волос.

— Славно, друже! Всі за тебе

Віддаємо голос!

Запитання:

1. Кого заступають в парляменті послы?

2. Яке завдання членів парляменту?

ПОЛІТИЧНИЙ ЕКОНОМІСТ

АНАТОЛЬ:

— Познайомившись докладно
З ваших розмов змістом,
Я постановив і буду
Ким? — ЕКОНОМІСТОМ.

Присвячу я свою працю
Для добра держави...
Здавна мене цікавили
Господарські справи.

Я поведу господарство
У державі справно,
Добробут найбільший в світі
У нас буде.

— Славно! Слава! Залунали
Голоси усюди. —
То значить, що безробіття
Вже у нас не буде.

— Так, не буде безробіття,
А будуть достатки,
Прихід для усіх великий,
А малі податки.

ЕКОНОМІЮ — студії —
І то політичні
Я закінчу — побачите
Роботу практичну.

Тут роботу виявити
Треба головою.
— Славно! Згода! Любий друже,
Ми усі з тобою!

ТЕЛЕФОНІСТКА

— Поліпшення хтось поробить
Нам телефонічні.
Здійснюйте ідеї швидко
Нехай стануть вічні.

Я обслуговувати буду,
Чи то в дні, чи ночі,
ЦІ МОДЕРНІ ТЕЛЕФОНИ,
СЛУХОВИДНІ ОЧІ.

Бо це наче мале КІНО,
І ЧУТИ І ВИДНО
З КИМ ГОВОРИШ, тож до праці,
Щоб не було пізно.

Виконуйте поліпшення,
Діло робіть гоже
У всіх ділянках. Молюся:
Помагай вам Боже!

Запитання: Де працюють телефоністки?

ВГАДАЙТЕ, КИМ Я БУДУ?

АНТІН:

— Я буду тим, що то робить
Усі вікна чисті.
Щоб ясно було у будні,
В свята урочисті.

Чи то у домах приватних,
Чи в бюрах держави,
Чи в будинках щонайвищих,
Я наберу вправи.

І найвищих хмарочосів
Будуть шиби чисті.
Це мої такі бажання,
Кажу, — особисті.

Думаю, що відгадати,
Справа дуже проста,
КИМ Я БУДУ, бо пояснень
Подав уже доста.

Запитання: Ким буде Антін?

Пояснення: ДОСТА — досить.

БОГДАНІВ ВІНАХІД

— Гадки, висловлені вами,
Хто що має в пляні,
Справді гарні і доречні,
Зовсім не погані...

І я маю, друзі, пляни,
Мушу похвалитись,
Бо не хочу відставати,
Позад вас лишитись.

До всіх винаходів ваших,
Щодо телефону,
Видумаю такий прилад,
Рід це диктафону.

Телефон тепер бо майже
Є у кожній хаті,
Буде він при телефоні
В новім апараті.

Ось, наприклад, хтось подзвонить
До вашої хати,
Телефону нема кому
В хаті відібрати.

Тоді ВІНАХІД—АПАРАТ
Відповість, дасть знати,
Що немає тут нікого,
Вийшли усі з хати...

Тож, як відгуку немає,
Говорить звичайно,
Апарат все те запише
Точно і негайно.

Ви вертаєтесь до хати,
Зирк! світло зелене.
Знак показує той прилад:
Хтось дзвонив до мене.

Берете до рук слухальце,
Гудзик потиснули,
Хто чого дзвонив і пощо,
Зразу все почули.

Можуть до вас більш дзвонити,
Хто лиш потребує,
Хай і кілька разів денно,
Апарат нотує.

Хоч нема нікого в хаті,
Буде все вам знане.
— СЛАВНИЙ ВІНАХІД ТВІЙ БУДЕ,
ДРУЖЕ НАШ БОГДАНЕ!

Запитання: Хто і коли винайшов телефон?

І ЩЕ ОДНЕ ПОЛІПШЕННЯ ТЕЛЕФОНІВ

ЯРОСЛАВ:

— Твій винахід з телефоном,
Справа трохи важча,
Але не є безнадійна
Тобто не пропаща.

Мій винахід — можливіший,
Справа наче проста.
Винаходів, як знаєте,
Є на світі доста.

Поліпшення телефону...
Хтось телефонує,
А нікого нема вдома,
Або і не чує...

Той, хто кличе, вже не має
Більше що робити,
Мусить число телефону
Свого залишити.

Подиктує і апарат
Запише прекрасно
Ім'я, мову того, що то
Кликав — одночасно.

І прийде додому власник
І бачить сигнали.
Це зелене світло — значить,
Телефонували...

Бере слухальце і чує
Геть ЦІЛУ РОЗМОВУ,
Ну і число телефону.
Тож — кликання знову.

Це полегшення велике
Для порозуміння.
І винахід молодшого
Буде покоління.

Запитання: Яке значення телефону в щоденному житті?

ЩЕ ОДИН ПРОЄКТ ПОЛІПШЕННЯ ТЕЛЕФОНІВ

— Ось так є, що люди хлопців
За мудріших мають.
Помилка, — бо і дівчата
Мудрими бувають.

Не хвалюся, — каже Стефця, —
Але заявляю,
Змодернізувать телефон
Я ідею маю.

— Що це в тебе є на думці? —
Питали цікаві. —
Чим прислужишся ти також
Українській справі?

— Це не є щось надзвичайне,
Голосне, як дзвони.
Я думаю поліпшити
Наші телефони.

Щоб як станеш говорити,
То не тільки чути.
Один одному, щоб видним
При розмові бути.

Щоб ніколи не питати,
Хто говорить-кличе,
А виразно на екрані
Бачили обличчя.

Береш слухальце-телефон
До когось дзвонити,
Будеш бачити особу,
З нею говорити.

— Дуже добра в тебе думка, —
Кажуть, — Стефцю мила,
Щасти Боже, щоб в майбутнім
Ти свій плян здійснила.

— Додам звукозаписувач,
Другу часть машини,
Щоб і голос записати
Теж не без причини.

Дзвонить хтось, нікого в хаті,
Або хтось не чує,
Звукозаписувач мову
Його рекордує.

Ти приходиш, бачиш — сяє
Світло червоненько,
Слухавку береш і чуєш
Сказане гарненько.

Так без клопоту все знаєш
І цілком без труду...
Винахідницею певно
Ось такою буду.

Зауваження: При телефонічному апараті буде
вмонтований відповідний телевізор і звукозапису-
вач. Це вже буде виготовлене разом — відповідно до
потреби.

ПОЛІТИК АМБАСАДОР ПОСОЛ

І ГРИЦЬ врешті відважився
Промовити слово:
— Слухати промови ваші
Радісно, чудово.

А я закінчу науки
Але політичні,
Бо потрібні амбасади
Всюди заграничні.

Навіть як не заграничні,
Ці знання потрібні
Для послів у парламенти.
Всі будете згодні.

Довше про те говорити,
То зайва робота.
Ото ж ПОЛІТИКОМ БУТИ
В МЕНЕ Є ОХОТА.

Запитання: Хто такий політик?

Пояснення: ПОЛІТИК — той, хто займається питаннями політики, політичний діяч. ПОЛІТИКА — події і питання внутрішньодержавного і міжнародного суспільного життя.

ПРАВНИК МІНІСТЕР СПРАВЕДЛИВОСТИ

ЯКИМ:

— Справедливість і закони,
Це мої ідеї,
Уважаю, що всі мають
До них привілеї.

Закінчу правничі школи,
Практику відбуду,
ПРАВНИКА—ЗАКОНОДАВЦЯ
Певно пост здобуду.

СПРАВЕДЛИВОСТИ МІНІСТРОМ
БУДУ У ДЕРЖАВІ,
Віддам усі мої труди
Цій важливій справі.

Щоб ніяких кривд не було,
Найменших нікому.
Щоб жили усі спокійно,
Щасливо при тому.

Щоб вдоволений був народ,
І щоб для держави
СПРАВЕДЛИВІСТЮ ЗДОБУТИ
СВІТОВОЇ СЛАВИ.

Лиш спільними зусиллями
Дійдемо вершини...
Воля думки, воля слова
І воля ЛЮДИНИ.

Ці важливі завваження
Громада схвалила
І крикнула: —СЛАВА! СЛАВА!
ЛИШ В ЄДНОСТІ СИЛА!

Запитання: Яка держава на світі є найбільше
несправедливою і брехливою?

СОНЯЧНА ЕНЕРГІЯ ТЕПЛО — СВІТЛО

ЗОРЕСЛАВ:

— В мене думка теж про те є,
Енергію, силу.
Щоб не пішло людство з світу
Завчасу в могилу.

Розводитись перед вами
Не буду багато.
Думаю попрацювати
Над тим от завзято.

Щоб то життєдайне сонце,
Доки ще існує,
Гріє, світить і багато
Ще скарбів марнує.

Що не використані так,
Як треба в природі:
СТОПРОЦЕНТНО, розводитись
Над тим усім годі...

Я коротко скажу про те,
Таку думку маю,
Спосіб винайду напевно
З того скористаю...

ТЕПЛО Й СВІТЛО ВИКОРИСТАТЬ
СОНЯЧНЕ УМІЛО,
Щоб з них люди користали...
От важливе діло.

ТЕПЛО АКУМУЛЮВАТИ
І СВІТЛО ПРИ ТОМУ.
Усім щоб з них користати
У світі цілому.

НАЛОВИТИ СВІТЛА СОНЦЯ
І тоді, як треба,
Освітлювати все штучно,
Наче сонце з неба.

Чи то вночі, як є темно
І як дуже хмарно,
Користатись світлом сонця,
Що часто йде марно...

Теплом сонця „налапаним”
Хати ogrівати
І так з усіх сил природи
Добре користати.

Розуміється, це мрії...
Наші це ідеї...
Треба ціле життя праці
Стратити для неї.

— Кілька поколінь, напевно,
Не зреалізує
Того, що наш Зореслав так
Ідеалізує.

Бож то справді фантазія
Прямо нездійсненна. —
Сказав Максим товариству —
Справа небуденна...

Але часом, то не знати,
У часах АТОМУ
Може зреалізувати
Щось вдасться при тому.

Запитання:

1. Які ваші погляди на ідеї ЗОРЕСЛАВА?
2. Що можливо з його ідей зреалізувати? (Сонячне огрівання).

МІНІСТЕР ПРАЦІ

— Я завзятий робітник,
Бо люблю роботу
І МІНІСТРОМ ПРАЦІ БУТИ
Я маю охоту.

Закінчу я вищі школи,
Практику відбуду
В багатьох ділянках робіт,
І досвід здобуду.

Справа робіт у державі —
Це складна машина,
Щоб то працю мала кожна
Охоча людина.

Постараюся найкраще
Їх впорядкувати
Щоб не мати безробіття,
ДЕПРЕСІЙ не знати.

Щоб теж визиску не було,
Платня була справедлива,
Надзвичайно ця ділянка
В державі важлива.

Щоб у всьому господарстві
Була рівновага.
Тоді УРЯДОВІ СЛАВА,
ДЕРЖАВІ ПОВАГА.

— Якщо можеш так зробити
Усе, як говориш,
То в державі ідеальні
Відносини створиш.

Як будемо в нашій праці
Усі такі ревні,
Підтримає нас увесь народ,
В цьому будьмо певні.

Запитання:

1. Коли і чому бувають страйки робітників?
2. Чи можливо урядові зарадити страйкам, інфляції?
Як?

МІНІСТЕР ОСВІТИ

— Кожний вибраними піде
У житті шляхами.
Ні одного „НЕПОТРЕБА”
Не буде між нами.

Так виходить з дискусії,
Кажуть нам так звіти.
А я знаєте ким буду?
МІНІСТРОМ ОСВІТИ.

Я вчитися люблю дуже,
Знання здобувати,
Знання — це скарб величезний.
Всякий його мусить мати.

Знання, свідомість людини —
Це дуже важливе,
Хто вона, — усвідомити
Людину, — можливе.

Тому то я, як МІНІСТРОМ
ОСВІТИ вже стану,
Попроваджу пропаганду
В тому напрямку знану:

„Сітка” шкіл державу вкриє
Усякого роду,
Від народних до найвищих,
Для послуг народу.

Шкільництво — обов'язкове,
Буде примусове,
Щоб то зникла неписьменність.
Так, мої панове.

Розуміється — наука
БЕЗПЛАТНА в ажлива,
Запевнена для кожного
Доступна, можлива.

Всі старання до шкільництва
Я доложу, милі.
До винаходів новіших
Скільки буде в силі.

Щоб ЛАЗЕРИ — винаходи,
НЕЙТРОНИ, АТОМИ,
КОМП'ЮТЕРИ, РАКЕТНИЦТВО,
Сказали всім, хто ми?!

Бо нам треба ще багато,
В першу міру волі,
Щоб з іншими змагатися
В науковім полі.

Запитання:

1. Чому письменність повинна бути обов'язковою в державі?
2. Яких шкіл найконечніше потрібно якнайбільше? Чому?

МІНІСТЕР ОБОРОНИ

— Не хочу похвал ніяких,
Ні цісарської корони.
В майбутньому хочу бути
Лиш МІНІСТРОМ ОБОРОНИ.

Люблю я військову справу,
А ще більше люблю карність:
Робить вартісну людину,
Гонить з неї всю нездарність.

А що більше, це велика
Служба, дуже гонорова,
Для людини військовика,
Якщо людина здорова.

АРМІЯ — це оборона
І кордонів, і держави,
І народу, і спокою,
Волі, добробуту, слави

Даної держави, тому
Величезна їй пошана,
Якщо АРМІЯ з ГЕРОЙСТВА
І ВІДВАГИ добре знана.

Тому хочу цій ділянці
Присвятити себе вповні,
Щоб усі люди про це знали
І в державі, і назовні.

Я подбаю, щоб і військо
Узброїти якнайкраще,
Щоб майбутнє запевнити,
І щоб не було пропаще,

У НАЙМОДЕРНІШУ ЗБРОЮ,
Бо єдина це дорога,
Щоб зберегти САМОСТІЙНІСТЬ
І щоб була ПЕРЕМОГА.

ТАНКИ, ЛІТАКИ, РАКЕТИ
АТОМНІ І НУКЛЕАРНІ,
БОМБИ І ПРОМІННЯ ЛЯЗЕР
БУДУТЬ у нас ГОСПОДАРНІ.

Тут багато хвалитися
Всяко можна і безмірно...
Та важливе, щоб ті слова
Сповнилися точно, вірно. —

Подобалася промова
Усім, ця НАРАДА.
І признання висловила
За те вся громада.

Запитання:

1. Будучи вояком, який рід зброї ти волів би?
2. Що треба робити, як держава хоче жити спокійно, в мирі? (Готовим бути до війни).

Пояснення: НАРАДА — спільне обговорення, вирішення певних питань; засідання.

ПРЕМ'ЄР КАНАДИ

— Тим, про що ви тут сказали,
Ми є дуже раді...
Але я ПРЕМ'ЄРОМ хочу
Бути у Канаді.

Бо я тут уже родився,
Маю на те право.
— Слава! Слава! Ми з тобою! —
Залунало — Браво!

— Ви хочете в Україні
Пости всі займати,
Місцевих там швидше будуть
На те вибирати.

Отих, що там виростили.
Але все можливе.
А стремління і хотіння
Теж дуже важливе.

Бо не святі горшки ліплять,
Але такі люди.
Мрії можуть сповнитися
Всілякі — усюди...

Ми можемо з-за кордону
Рідним помагати,
Як будемо становища
Високі тут мати.

Дай нам Боже, щоб сповнились
Наші всі бажання.
Досягнути визначену
Мету! До змагання!

Запитання:

1. Поясніть слово „ПРЕМ'ЄР” (фр. premier — перший), голова кабінету міністрів, голова уряду.
2. Які завдання ПРЕМ'ЄРА?

МІНІСТЕР АГРИКУЛЬТУРИ (РІЛЬНИЦТВА)

ТАРАС:

— О, на черзі, як згадав я,
То справа загальна
І важлива для держави,
АГРИКУЛЬТУРАЛЬНА.

Я на цей пост готуюся,
Про це давно мрію
І міністром хочу бути
І маю надію...

Господарські школи усі
І економічні
Покінчу, вони потрібні,
Висновки — логічні.

А тоді я, як міністер
АГРИКУЛЬТУРНИЙ,
Покажу вам господарства
Зразок ідеальний.

Хлібця, всяких дарів Божих
Буде подостатком,
І не будуть „обтяжені”
Рільники податком.

Постараюся, подбаю,
Харчі всі потрібні
Будуть мати всі в державі
Й речі необхідні.

Стандарт життя якнайкращий,
Усякі достатки,
Найкращі в цілому світі
В нас будуть порядки.

Справедливість в сто відсотках.
— О, о, милий друже,
Помаленьку — каже Ігор, —
Не спішися дуже...

Бо про справедливість то я
Буду говорити...
Усі разом ідеальну
Державу творити.—

—Добре! Гарзд! Ми всі згодні!
Хвалитися годі.
Вдячність за добру роботу
Жде нас у народі.

Запитання: Чому рільництво є найважливішою ділянкою в господарстві держави?

ПРЕЗИДЕНТ УКРАЇНИ...

Я МРІЮ...

ЯРОСЛАВ:

— Це моя найбільша мрія,
Я став претендентом,
Як виросту в Україні
Буду ПРЕЗИДЕНТОМ.

Закінчу усі науки
Світу, — політичні,
Діла добрі для держави,
Робити — величні.

Державою керувати
Якнайкраще хочу,
Щоб добробут був, могутність,
Докладу я труду.

І щоб слава на світі
Усюди лунала
Якнайкраща і до висот
Найбільших сягала.

Щоб були вдоволені
Всі члени держави,
Наша демократія дійсна
Щоб придала нам слави.

А вже як не президентом,
Бо це ж тільки мрії...
Членом парляменту стати
Не трачу надії.

— Згода! Славно! — Товариство
Стало так гукати. —
За тобою ми будемо
Всі голосувати!

Запитання:

1. Хто був першим президентом вільної України?
(1917-1920 рр.)
2. Хто був першим президентом вільної Карпатської
України? (1939 р.)

МІНІСТЕР ТОРГІВЛІ

— І я хочу заявити,
Дати усім знати,
Що МІНІСТРОМ ТОРГІВЛІ Я
Претендую стати.

Бо я то люблю купецтво,
Люблю торгувати,
ТОРГІВЛЕЮ У ДЕРЖАВІ
ХОЧУ КЕРУВАТИ.

Та не тільки у державі,
Але й закордоном,
З державами сусідніми,
Згідно із законом.

Я покінчу відповідні
Торговельні школи,
Щоб провадити торгівлю,
Як ніхто ніколи.

Усе, що буде потрібне,
Чого в нас немає,
З-закордону міністерство
Дістати подбає.

А надвишки всіх продуктів,
У нас не потрібних,
Продавати за границю.
По цінах вигідних.

А оплата, тобто МИТО,
Буде справедлива,
Щоб торгівля для нас була
Найбільше можлива.

Словом — усім необхідним
Усіх забезпечу.
Не лиш всіх дорослих,
Але теж МАЛЕЧУ.

Решту собі якнайкраще
Про те уявляйте,
Щоб МІНІСТРОМ ТОРГІВЛІ
Я був, пам'ятайте!

Як здійсняться усі плани
Мої, то наше майбутнє
Для всіх буде якнайкраще,
Радісне, славутнє!

Пояснення: МАЛЕЧА - маленькі діти.

МІНІСТЕР ЗАКОРДОННИХ СПРАВ

— Як усі такі великі,
То я признаюся,
Хочу бути з „великими”,
Тому туди пруся.

Школи покінчу потрібні,
Вашими слідами
Також хочу прямувати,
Бути разом з вами.

Для суспільства можна бути
Всяко позиточним.
Це бачимо підтверджене
Доказом наочним.

Від найменших до найвищих
В урядовім колі
Місць для праці, для загалу
Є усім доволі.

Вибиратися високо
Є зразком чудесним,
Хто працює для загалу
Лиш способом чесним.

Усі таке обіцяють,
І я теж зумію:
МІНІСТРОМ СПРАВ ЗАГРАНИЧНИХ
Бути — про це мрію.

З сусідами я контакти
Приязні нав'яжу,
І як по-сусідськи жити
В мирі я покажу.

В час спокійний, розквіт життя
Мають всі народи,
Як воєнні завірюхи
Їм не роблять шкоди.

Так, я все це буду мати
Завжди на увазі...
Свої пляни вам виявив
І кінчу, — наразі...

МІНІСТЕР ТРАНСПОРТУ

— І я теж пишуся
До роботи-спорту.
Знаєте, ким хочу бути?
МІНІСТРОМ ТРАНСПОРТУ.

Транспортація в нас буде
Найкраща у світі.
В кожній порі дня і ночі,
Як взимку, так вліті.

Всі дороги асфальтові,
Гостинці широкі,
А по ріках пароплави,
Де води глибокі.

У повітрі літаки,
А в містах і селах
Автобуси, тролейбуси,
Їзда в них весела.

Особовий гелікоптер
Всякий буде мати,
Де хто схоче їздити зможе,
Зможе теж літати.

Ось це такі мої пляни
І такі бажання.
Зродилися в шкільнім віці
Мого дозрівання.

Хто як хоче, хай думає,
Сміятися може...
А я мовлю: в наших плянах
ПОМАГАЙ НАМ, БОЖЕ!

ПЕРЕКЛАДАЧ ЧУЖИХ МОВ ДЛЯ ЗАКОРДОННИХ СПРАВ

ЯКИМ мовив: — А я також
Вже рішився, я готов...
ПЕРЕКЛАДАЧЕМ буду,
Як виросну, чужих мов.

Люблю мови надзвичайно,
Про це кажу часто всім;
Мушу вивчити найкраще
Чужих мов найменше сім.

Знати всі слов'янські мови
Моя це давня мрія-мрій,
Думаю, вона здійсниться,
Маю повно я надій.

Коли стану ПОЛІГЛОТОМ
Закордонних амбасад,
Ревним буду послом,
З цього дуже буду рад.

До різних держав
Зможу їздити тоді,
Може припаде найкраща,
Що послужить світові.

Як АМБАСАДОР — ПОСОЛ,
Як-не-як, а це є щось,
І становище, і плата
Дарма мов ми не вчимось.

Хоч би лиш перекладати
Книги наукові,
Це зайняття знамениті,
Цікаві, чудові.

Чужомовних книг багато,
Добрих і цікавих знань.
Берімося ж до роботи,
Нумо до науки, до змагань.

Пояснення: ПОЛІГЛОТ — (polyglottos) — мовець багатьома мовами.

Запитання:

1. Скількома мовами ти володієш?
2. Чи знаєш людей, які володіють більше, ніж трьома мовами?
3. Яка мова тобі найбільше до вподоби?
4. Чи хотів би ти бути ПОЛІГЛОТОМ, щоб тебе посилали до чужих держав, як амбасадора чи перекладача при амбасадах?

МІНІСТЕР СКАРБУ СУСПІЛЬНО—ПОЛІТИЧНИЙ ДІЯЧ

— І я також похвалюся
І покажу „фарбу”.
В майбутньому то я буду,
Ким? МІНІСТРОМ СКАРБУ!

Я економічні школи
Покінчу належно,
Щоб могли процвітати
Добре, обережно.

Як товариш — президентом
Буде, то я буду
МІНІСТРОМ СКАРБУ напевно,
Місце те здобуду.

А ви мене піддержите,
Щоб не були проти.
Вартість найбільшу у світі
Наші матимуть банкноти.

І не буде інфляції,
І економічні
Справи будуть в Україні
Чудові — магічні.

Стандарт життєвий найвищий,
Світових стандартів...
— Е, е, — каже Іван — слухай,
Я не люблю жартів...

— Це залиш уже для мене,
Будуй грішми славу,
Залиши мені в державі
Господарську справу.

— Славно! Славно! Нехай буде
Урядові слава! —
Крикнули всі в один голос...
ЯКА ДАЛЬША СПРАВА?...

Запитання: Як називалися українські гроші?

ДРУКАРКА

АДА:

— Хтось уже згадав був дещо
Про цей фах, а я повторю,
Мої пляни перед вами
Я для вас також відтворю.

От, мене ось що цікавить,
Правду кажу, не від нині:
Писаркою хочу бути,
Що то пише на МАШИНІ.

Чи звичайна, електрична
Машинка — це без різниці.
Не звертатиму уваги
Вже аж на такі дрібниці.

Вивчу дуже добре кілька
Чужих мов як слід, солідно,
В уряді, десь в міністерстві
Приміщуся з тим вигідно.

Хоч машини викидають
Вже на „вулицю” людину,
Але цей фах запевняє
Ще і масло, і хлібину...

Попит на таких писарок
Є великий зараз в бюрох.
Покищо ще комп'ютери
Всього не дадуть — в культурах,

Запитання: Яка швидкість в писанні машинкою вимагається нормально в бюрох? (Мені казали, що 60-70 слів на хвилину).

Зауваження: Найбільша світова швидкість писання на машинці — 170 слів на хвилину (Марґарет Овен, Америка, Нью-Йорк, з 21 жовтня 1918 р.)

ПРОДУЦЕНТ ОСОБОВИХ ВЕРТОЛЬОТІВ

БОРИС:

— Поліпшення модерного
Пляни вже готові.
Робитиму ВЕРТОЛЬОТИ
ОДНООСОБОВІ.

Це — пропелер моторовий,
Сказати до речі.
Надіватимуть особи,
„Літуни” на плечі.

Величини, як наплечник
Та ціла машина.
Літатиме куди схоче,
Сидячи людина.

На пояску сидітиме...
Пояс попід пахи,
Люди їдуть — літаючи
В повітрі, як птахи.

Де захоче, приземлиться...
На дах, деревину...
Це прискішить транспорт людям
Тричі й половину...

На подвір'я чи на хідник,
Перед хату сісти,
На перекуску — попити,
Дещо попоїсти...

Із людьми поговоривши,
Вгору вертикально,
Так як і вниз, вільно летить
Всюди — ідеально.

Ось дивися на малюнок,
Матимеш уяву
Про модерний транспорт людський
Для добра, — на славу...

Це вигода не лиш тільки
Щодення — порядку,
Але також стратегічна,
Практична в додатку.

Машина ця із людини
Робить прямо птаха,
Хоч би і який „валило”
Хтось був чи невдаха.

О, майбутність то велика,
Не треба дороги,
Як для авта — ВЕРТОЛЬОТАМ
ТУТ ШЛЯХ ПЕРЕМОГИ.

Цього світ ще і не бачив?
Не знає правдиво...
Та здобуде популярність
Більш авта це диво!

Запитання:

1. Назви знані тобі засоби пересування? (Засоби транспорту)
2. Чи ти вмієш вже керувати автом?
3. Чи тобі сподобалася ідея нового особового вертольотного транспорту?

КВІТЯРСТВО КВІТЯР

— Я плеканням гарних квітів
Зайнятися мушу.
Краса їхня так шляхетно
Діє нам на душу.

Так, як музика і співи,
Вплив великий мають,
Ушляхетнюють вони людей,
Смуток відганяють.

Музика, спів і малярство
Для бідних і можних
Теж і квіти барвні — це джерела
Почувань побожних.

Те все красне, а найкраща
Всесвіту природа.
Світ рослинний, яка в ньому
Гармонійна згода.

А немає в цілім світі
І кращих привітів,
Як вручити комусь гарний
Букет живих квітів.

Квітами усі радіють,
І мала дитина,
І дорослі, і найстарша
У світі людина.

Квіти, квіти, це найбільший
Вияв є пошани.
Пам'ять, вдячність і признання
Тому хто дістане.

Запитання:

1. Назви знані тобі квіти.
2. Які квіти найбільше любиш?
3. Як називаються дрібненькі синьо-жовті квіточки?
(Незабудьки)

ВИХОВНИК МОЛОДІ

— А я буду виховником
Молоді в час літа.
У таборах гартувати
Духа їх для світу.

У таборах гартуються
Не лиш дух, а й тіло.
Дисципліна плачеється
Послідовно, вміло.

І співпраці навчаються
Малі громадяни,
Спільна теж відповідальність,
За діло - погане.

Бо до цього є, гадаю,
В мене хист, охота.
Перевишколи перейду...
І мені — робота...

А робота ця суспільна
І є вдячна дуже.
Яка про це у вас думка,
Подруго і друже?

Запитання:

1. Хто і для кого влаштовує літні табори?
2. Яке значення літніх таборів?
3. Яка мета гурткових змагів ігор?

УЧИТЕЛЬ

АНДРІЙ:

— Я рішився учителем,
Друзі мої, бути,
Постараюсь дітей малих
На добро нагнути.

Я відкрию світ дівторі,
Укажу дорогу,
Як то рідне все любити,
Молитися Богу.

Які діти — такий народ
І така держава.
Отже вчителева праця —
Преважлива справа.

Так виховувати буду
Хлопців і дівчаток,
Щоб з них мала Україна
Славу й користи багато.

Діти — скарб найбільший
Кожного народу,
Їх повести до мети
ДАЙ, БОЖЕ, НАГОДУ.

Запитання:

1. Кого уважаєш справжнім, найбільшим учителем українського народу?
2. Хто ще виховує дітей, крім батьків і школи?

УЧИТЕЛЬКА — СПЕЦІЯЛІСТКА

СОФІЯ:

— Я учителькою буду,
Тільки не в нормальних,
Але в школах глухо-німих,
Тобто — спеціальних.

Хочу час мій присвятити
Немічним, нещасним,
Що не володіють навіть
І розумом власним.

Може разом, чи одне щось
З того, що згадала,
Ролі жадної не грало,
Як це я рішала.

Вчителі й такі потрібні,
Бо є різні люди.
Ясне всім, як Боже сонце,
Цілком без облуди.

УЧИТЕЛЬКА САДОЧКА

БОГДАННА:

— Я буду малят навчати
Запопадливо, як квочка.
Малят українських любих
Із дитячого садочка.

Я маляток люблю дуже,
Праця з ними небуденна.
З маленькими діточками
Буде радість цілоденна.

У САДОЧКУ, у гурточку
Діти майже однолітки.
Це громада, хоч маленька,
Але це вже теж суспільність.

Це майбутність України...
У садочку рідна мова.
Там дитина виростає,
Сила кільчиться духова.

Вчать любити тут все рідне,
До співпраці приучають,
Діти змалку як в суспільстві —
Одні одним допомагають.

Бо малята — це фундамент,
Майбутнього — усі мрії.
Це найбільший скарб народу,
Сподівання і надії.

Тому я для своїх рідних,
Для суспільства, для народу
Хочу своє життя присвятити,
Метою життя мати цю нагоду.

Запитання:

1. Чому ДИТЯЧІ САДОЧКИ мають таке велике значення?
2. Чому всі українські діти повинні ходити до українських садочків?

ДОРАДНИК

ОЛЕКСАНДЕР:

— Я вже вислухав багато,
Добрі ваші всі заяви.
Та їх може бути більше,
Не всі ж вичерпані справи.

І не всі ж ще зголосились,
І тому стоять позаду.
Тому я тим нерішеним
Подаватиму пораду.

Буду для всіх ДОРАДНИКОМ.
Фах такий також потрібний,
Щоб правдиво з'ясувати
Хто до чого якраз здібний.

Питаннями встигну дійти
Те, що треба досягнути.
І порадити належно,
Хто ким якраз може бути.

З вагань когось витягнути
На правдивий шлях-дорогу.
Ким йому найкраще бути,
Дати раду — допомогу.

Це буде моє завдання
ДОРАДНИКА ЖИТТЄВОГО.
Боже, поможи! І друзям
Щоб зміг я дати щось нового.

Дорадники дуже добрі
У суспільстві, і вигідні.
Але школи закінчити
В цій ділянці теж потрібно.

Буду радити я людям,
Не зміню шляху-дороги.
— Ми віримо ! — кажуть друзі —
Нема в нас страху-тривоги!

Запитання:

1. Чи такі дорадники існують у державних середніх школах?
2. Який фах тобі найбільше сподобався і який ти думаєш фах вивчити?

КАТЕДРА УКРАЇНОЗНАВСТВА
ПРОФЕСОР УКРАЇНОЗНАВСТВА

— Слава Богу, що є кому
Працювати, не грішити.
Я долучуся БУДІВЛЮ
Розпочату завершити.

ЦЕ ЗАВЕРШЕННЯ — КАТЕДРА
УКРАЇНОЗНАВСТВА — МОВИ.
ЦЕ НАЙВИЩИЙ РІВЕНЬ СТУДІЙ,
Щоб світ знав ХТО МИ Й ДЕ МИ?

Я от студії закінчу
Всі найвищі — що потрібні,
Бо КАТЕДРИ УКРАЇНОЗНАВСТВА
В руках мають наші рідні.

Рідні САДКИ, „РІДНІ ШКОЛИ”,
Рідне в університетах,
Признання всім українцям
Заслуженим (на портретах).

І якщо так далі буде
Рости „дім”, щоб то ви знали,
Нема страху, що зникнемо,
Бо ми — вічність. Не пропали...

І тому я всі зусилля
В тому напрямку скерую.
Завершувати „будову”
Нації-життя торую...

Запитання:

1. Яке значення має навчання українознавчих предметів і мови в університетах?
2. Чому українці повинні організувати рідні садочки, „Рідні школи”, виклади українознавства в університетах?
3. Чому українські студенти повинні студіювати українознавство і мову в університетах?

НІЧНИЙ СТОРОЖ—ВАРТІВНИК

ПАНАС:

— Так як із нас дехто вгору,
Високо не „пруся”.
Теж не літаю думками,
Щиро признаюся.

Може собі хтось думає,
Що я ні до чого.
Хай і так, жалю не маю
Справді ні до кого.

„Як хто вміє, так і піє”,
Нема на те ради.
Гасло це вільного світу,
Також і Канади.

Отже, я вам щиро скажу,
Сміху не боюся.
І без всяких заохочень
Також обійдуся.

СТОРОЖЕМ НІЧНИМ Я БУДУ.
Ось що мене бавить.
Десь в будинку урядовім.
Це мій шлунок „стравить”.

Чи то в фабриці великій,
Спокійно і тихо...
Провіряєш щогодини,
Щоб не сталось лихо.

Провірівши, оглянувши,
При столі сідаєш
І газети, чи журнали,
Чи книжку читаєш.

Одне тільки нецікаве:
Ніч на те, щоб спати.
А ти не спиш — це ж робота,
Треба вартувати.

Кажуть друзі: — Не будь такий
Скромний, соромливий,
Це робота дуже добра,
І ти будь щасливий!

Запитання:

1. Які завдання нічного вартівника?
2. Чи бувають також і денні вартівники?

БАНКОВА УРЯДНИЦЯ

ОЛЯ:

На закінчення дискусій

Заявила таке Оля:

— Скажу і я слівець кілька,

Видно така Божа воля.

По усіх розмовах я мов

Прокинулась на світанку.

І рішила працювати

В ріднім, українським банку.

Там робота з папірцями —

Чеки й гроші, — готівка...

А цей УКРАЇНСЬКИЙ БАНОК

В Канаді — це КРЕДИТІВКА.

Тут така сама робота,

Як і у всіх інших банках.

Ані менша, ані більша,

В тих самих ділянках.

Але тут вдовілля більше,

Бо працюється для рідних.

Без різниці — чи багатих,

Чи середніх, чи то бідних.

Тут розмова — рідна мова,

А це свою вартість має,

Бо дорожить народ нею,

І шанує і плекає.

Хоч би тільки із тих причин,
Щоб рідним так помагати,
Я рішила в українській
КРЕДИТИВЦІ ПРАЦЮВАТИ.

— Признання тобі, — сказали
Слухачі всі в один голос. —
"БУДЕ У НАС ГАРНЕ ЖНИВО,
БО ВНИЗ ГНЕТЬСЯ ПОВНИЙ КОЛОС.

Запитання:

1. Чому українські кредитівки, ощадностеві каси мають велике значення для українців?
2. Де повинні українці складати свої ощадності?

ДОБРА МАТИ

А дівчатка як почули,
Що то хлопчики збагнули —
Ким, як виросте, хто буде,
Фах який собі здобуде,
То хутенько, як уміли,
Ось таке їм відповіли:

„Все, що ви ось тут згадали,
Можемо і ми здобути.
Часто навіть і кращими
За вас умільцями бути.

Бо ми маємо всі дані,
І таку як ви нагоду,
Бути корисними в світі
І для рідного народу.

Ми на змаг не йдемо з вами,
Бо будемо лише МАМАМИ.
Хоч з нас дехто „вийде в люди” —
Фах такий, як ви, здобуде.
АЛЕ В НАС НАЙБІЛЬША СПРАВА:
В НАС ОСНОВА — ДІМ, ДЕРЖАВА,
Добра жінка, добра мати
Про дім завжди мусить дбати.
Показати своє вміння,
ВИХОВАТИ ПОКОЛІННЯ
ГІДНЕ, ЧЕСНЕ і МОРАЛЬНЕ,
БО ДОБРО ЦЕ ВСІХ ЗАГАЛЬНЕ.
А ЗАВДАННЯ НАШЕ СУТНЄ:
ДІТИ — СКАРБ НАШ І МАЙБУТНЄ!

Запитання:

1. Хто найдорожчий для дитини?
2. Хто є найбільшим скарбом для батьків, а одночасно для цілого народу?
3. Чому ми повинні шанувати батьків?
4. Яка роль матері у вихованні дитини?
5. Чому виховання таке важливе?

МИРОСЛАВ

На закінчення почули
Слово Мирослава:
— У майбутнім наші фахи —
Це важлива справа.

Нації добро й держави
Майте на увазі.
Від батьків це все залежить,
Від нас в кожному разі.

Як нас виховає, вивчить
Старше покоління,
Такі плоди збере нарід,
З того й те насіння.

Як нас старші попроведять,
Покажуть дорогу,
Із нас така буде користь
І державі й Богу.

У нас до всіх є прохання
Зміни молоді:
ВИХОВАННЮ ПРИСВЯТИТИ
ПРАЦІ ДОРОГОЇ.

Більше пильної уваги,
Про нас більше дбайте,
ВИХОВАТИ ПОКОЛІННЯ
ГІДНЕ! ПАМ'ЯТАЙТЕ !

ВІДГАДАЛИ ДРУЗІ

ОЛЕСЬ:

— А я буду для людей
Велика нагода,
Передбачувати буду
Яка то погода,
Коли буде і як довго
Гоститиме з нами.
У природі такі зміни
Бувають віками.

Відповідь тут недалеко,
Зараз за порогом.
Кажуть друзі:
— ЗНАЧИТЬ БУШЕШ
МЕТЕОРОЛОГОМ.

Запитання: Хто є МЕТЕОРОЛОГ? Яка його робота?

ІЗ'ЯСЛАВ

— Ваші думки, всі ідеї
Крилаті, величні.
Та не всі, що ви згадали,
Реальні, практичні.

Багато слів, ідей можуть
Стати актуальні,
Та багато з них, мабуть,
Дуже вже банальні.

А розмови, якщо вони
Не шкодять нікому,
Мають справді свою вартість
І користь при тому.

Я думаю, переусім,
ЗАКИ ФАХ ЗДОБУТИ,
ПЕРШЕ — ДОБРИМ І ПРАВДИВИМ
УКРАЇНЦЕМ ТРЕБА БУТИ.

СЛІД ПЛЕКАТИ РІДНУ МОВУ,
ЛЮБИТИ ВСЕ РІДНЕ...
ІДЕАЛОМ ЖИТИ, А ТОДІ
УСЕ ІНШЕ ЗБЛІДНЕ.

НА ЗАКІНЧЕННЯ ДОБРИЙ ПРИКЛАД, ДОКАЗ...

Хто ким буде, то думайте
І мрійте здорові.
Подам, ким хтось хотів бути
Текстом по-англійськи.

Хтось відомий думав, мріяв...
Поділюся з вами.
Фактом історичним здійснився...
Тож його словами

Перекажу, що хтось сказав
Про свої бажання.
Прочитайте і спрямуйте
Так свої змагання.

Щоби воно увінчалось,
Здійснилось успішно,
Щоб і ви теж ізгадали
Про себе — потішно.

Тож читайте всі уважно.
Сталось це в Канаді.
ХАЙ ЗДІЙСНЯТСЯ ВАШІ МРІЇ!
ВСІ БУДЕМО РАДІ...

Мова тут про ДЖАНА ДІФЕНБЕЙКЕРА, великого, колишнього приятеля українців. Джан Діфенбейкер народився 1895 р. в Grey co., Онтаріо. Батьки переселилися на Захід. Ще у 12-ій класі коледжу в 1911 р. його МОТТОМ була мрія бути колись прем'єром Канади. Самозрозуміло, що як його товариші про це довідалися, мали багато смішної розваги-забави. Але бажання Джана Діфенбейкера бути колись прем'єром Канади було метою його життя. Закінчив університет у Саскачевані. Служив під час Першої світової війни при війську в Європі. Після війни, досить пізно, його мрії сповнилися. Він був вибраний ПРЕМ'ЄРОМ КАНАДИ аж два рази: від 1957 до 1963 р. Значить був тим, ким хотів бути.

А ось коротка згадка про це самого Джана Діфенбейкера англійською мовою:

..." I have a motto that I have tried to live by throughout my life. I first used it as a student in grade 12 in Saskatoon Collegiate in 1911. It was prefaced by a statement that I intended to be PRIME MINISTER of CANADA one day, which remark understandable gave my fellow students much AMUSEMENT.

This is what I said, and what I have tried to live by: ' It is human to err; I will not always be right, sometimes I will be on the wrong side, but I will never be on the side of wrong".

John Diefenbaker,
former prime minister of Canada.

ЩЕ ОДИН ДОКАЗ ЗДІЙСНЕННЯ МРІЙ...

АВТОРА

Це було давно, там вдома,
Незнана була ще втома.
В Україні ЗОЛОТІЙ.
В солов'їній рідній мові,
Я загадочки чудові,
Збирав скільки міг, якстій.

Тут згадати є причина,
Як я був малий хлопчина,
Дуже любив загадки.
Я шукав за ними всюди,
Ходив, питав поміж люди,
Записував їх рядки.

Хоч як я збирав їх дбало,
Все було мені замало,
Багато їх ще мати хотів.
Я малий. Село моє
Рідне, невелике.
Не досить їх маю й поготів.

Тато в книгарнях питали,
І до Львова теж писали
За книжками загадок.
Та книжок із загадками,
Ще не було поміж нами,
Для розваги — для діток.

В мене думка вже готова,
І завзята постанова,
Як я виросту, тоді
БУДУ ЗАГАДКИ ПИСАТИ,
Книжками їх видавати,
Щоб втішались молоді.

Загадки — розваг забава,
Розуму, думання вправа,
І виховний є тут зміст.
Життя ж це є штука складна,
І потрібна всім наука,
РОЗУМУ ПОТРІБНИЙ РІСТ.

І я виріс. Всі бажання,
Постанови і змагання
Вповні сповнились мої.
Загадок було багато,
Чи у будні, чи у свято,
Укладав думки свої.

Сповнились мої бажання,
Виконав усі завдання,
Віршованих загадок.
ДВАДЦЯТЬ ДВІ ТИСЯЧІ ВІСІМСОТ.
ВСІ ЗАПИСАНІ ВОНИ. І от,
Є забава для діток.

Видрукувати їх так мало.
ДВАДЦЯТЬ П'ЯТЬ ЗБІРОК УДАЛОСЬ.
Це ДВІ ТИСЯЧІ П'ЯТСОТ.
ДВАДЦЯТЬ ТИСЯЧ ЩЕ Й ТРИ СОТКИ,
Віршованих і кмітливих
Недрукованих дрібнот.

Сповнилася моя мрія,
І у мене є надія,
Що я щось таки придбав.
І для нашої малечі,
Я таки цікаві речі,
Яких не було ще, дав.

Пояснення: ПОГОТІВ — тимбільше.

НЕ МОЖНА СУМНІВАТИСЬ!

ОСЯГНУТИ ВСЕ МОЖЛИВО
ПИЛЬНОСТЮ І ТРУДОМ,
ЧЕСНОТАМИ І ЗНАННЯМ МОЖНА
СТАТИ ВІЛЬНИМ ЛЮДОМ.

ВИТРИВАЛІСТЬ МАЙМО В ПРАЦІ,
ЄДНІСТЬ ТЕЖ І ДУХА, —
НЕ ЗМЕТЕ З ЛИЦЯ ЗЕМЛІ НАС
ЖОДНА ЗАВІРЮХА.

ВІРА В БОГА, В КРАЩЕ ЗАВТРА,
В НАШІ СИЛИ ВЛАСНІ
ДОПОМОЖЕ ВСІМ ЗДОБУТИ
ВОЛІ ДНІ ПРЕКРАСНІ.

Запитання:

1. Що нам допомагає у здійсненні наших мрій?
2. Що потрібне, щоб досягнути визначену мету?

З М І С Т

Вступне слово	1
Чий це заклик?	3
Школа	4
Дайте відповідь на питання	5
Ким я буду?	6
Священик	7
Дяк	9
Учитель „Рідної Школи” (на чужині)	11
Професор, учитель, виховник	13
Хлібороб	16
Господарство плекання дробу і корів	18
Плекання хутряних тварин	20
Кушнір	22
Кравець	23
Кравчиня	24
Торбинярка Леся	25
Модистка	26
Ткаля	27
Вишивальниця Оленка	28
Столяр	30
Коваль	31
Трикотажниця	33
Рукавичниця	35
Сальони моди, жіночої одежі	37
Сальони краси	39
?	41
Слюсар	43
Миловар	44
Золотар-ювелір	45
Листоноша	47

Годинникар-ювелір	48
Мельник	50
Швець	51
Стижій-голяр	52
?	53
Бляхар	55
Пекар	57
Дріжджар	58
М'ясар	59
Реставратор	60
Кухарка	61
Кельнер	62
Власник харчової крамниці	63
Цукровар	65
Пасічник	67
Що роблять з овочів?	68
Домашній виріб вин	69
Купець	70
Інженер-будівельник (архітект)	71
Інженер-дорожник	72
Муляр	73
Муляр — будівничий	74
Тинкар	75
Водопровідник (пламбер)	76
Дахар	77
Цегельник	78
Тапетник	79
Кімнатний маляр	80
Кахляр	81
?	82
Плекання промислових рослин, хміль	83
Садівник	84
Городник-садівник	85
Лікар	86
Дентистка — дентист — зубний лікар	87

Шпитальна доглядачка, медсестра, санітарка ..	89
Фармацевтка — фармацевт	91
Психолог	92
Письменник	94
Фотограф	96
Журналіст-кореспондент	97
Винахідник	99
Бібліотекар	101
Друкар — видавець	103
Гравер-клішар	105
П'яніст і настроювач піанін	107
Диригент хору — оркестри	108
Диригент II	110
Музикант	111
Музика — скрипаль	112
Театральний артист	113
Композитор	114
Продуцент музичних інструментів	116
Спортовець	118
Громадський діяч	120
Артистка-танцюристка	122
Прімабалерина	123
Фільмовий артист — „кавбой”	124
Кінопродуцент	126
Сторож безпеки або порядку, поліцай	127
Агент реклами	128
Радіомовець	130
Гончар — керамік	132
Скульптор	134
Жартун — весельчак — клоун	136
Карикатурист	138
Малярка	139
Співачка — оперна солістка	140
Авторка сценаріїв	141
Кінотехнік	142

Військовий	143
Літун	144
Стюардеса	146
Танкіст	147
Моряк	148
Танкіст і військовий інструктор	150
Ще — автомеханік	152
Шофер — водій	154
Дарка винахідниця	155
Архітектурне креслярство	158
Лев — винахідник	159
Винахідник — радіотехнік Левко	161
Найбільший і найважливіший винахід світу — чудо?! Чудоловоапарат	163
Радіотехнік	166
Автомеханік	167
Залізничник	169
Контролер-провідник (кондуктор)	170
Друкарка-секретарка	172
?	174
Стахування, агент асекурації	175
Механік	176
Механік комп'ютерів	177
Реєстровиний рахівник — рахівничка	179
Інженер-лісник	181
Лісоруб	182
Лісопиляр — лісопильня	183
Папірня	184
Паперові вироби	186
Валізкар	187
Палітурник-інтролігатор	188
Скляр	189
Фабрика скла	191
Геолог	192
І я собі, милі друзі, голову морочу	193

Хемік	194
Астроном	196
Фізик винахідник	198
Винахідник конструктор	200
Ракетник	201
Ветеринар	203
Винаходи — зміна міркування	205
Технік ляборант	207
Інженер електротехнік	208
Загальний електрик	209
Маталотокар	211
Електромеханік	213
Електро,—газозварювач	215
Гудзикар-ниткар	217
А я вже працюю... ..	218
Фабрикант сірників — легенда про Прометея .	220
Фабрикант дитячих забавок	222
Спілка	223
Поліглот	225
Суддя	226
Адвокат-захисник	228
Небуденний винахід	230
Винахід трьох сестер	232
Штучна пожива	234
Використання енергії хвиль океану	236
Пігулки розуму	238
Окуліст	241
Дентист	242
Оптометрист	243
Оптик	245
Лікар винахідник	246
Відмолоджування, довге життя	247
Теж цікавий винахід	249
Підказана учням ідея	250
Рибалка перлолов	253

Посадник міста, радний	254
Прем'єр — президент	255
Міністер фінансів (мрія Яреми)	257
Посол до парляменту	259
Політичний економіст	260
Телефоністка	261
Вгадайте, ким я буду?	262
Богданів винахід	263
І ще одне поліпшення телефонів	265
Ще один проєкт поліпшення телефонів	267
Політик, амбасадор, посол	269
Правник — міністер справедливости	270
Сонячна енергія, тепло — світло	272
Міністер праці	275
Міністер освіти	277
Міністер оборони	279
Прем'єр Канади	281
Міністер агрикультури (рільництва)	283
Президент України... Я мрію...	285
Міністер торгівлі	287
Міністер закордонних справ	289
Міністер транспорту	291
Перекладач чужих мов для закордонних справ	292
Міністер скарбу — суспільно-політичний діяч	294
Друкарка	296
Продуцент особових вертольотів	298
Квітарство — квітар	300
Виховник молоді	302
Учитель	303
Учителька — спеціалістка	304
Учителька садочка	305
Дорадник	307
Катедра українознавства, професор українознавства	309
Нічний сторож — вартівник	311

Банкова урядниця	313
Добра мати	315
Мирослав	317
Відгадали друзі	318
Із'яслав	319
На закінчення добрий приклад, доказ... ..	320
Ще один доказ здійснення мрій... автора	322
Не можна сумніватись!	325
Зміст	327